

UPFBIH PREDLAŽE:

IZMJENE

ZAKONA

**U FBIH I BIH O ADMINISTRATIVNIM
I SUDSKIM TAKSAMA**

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

Sadržaj

NEOPHODNOST IZMJENE ZAKONA O TAKSAMA I TARIFE UPRAVNIH TAKSI U BiH i FBiH (Autori: Mladen Pandurević, dipl.pravnik i Jasmina Kurspahić mr.prava)	6
– Takse kao izvor javnih prihoda	6
– Razlike taksi i drugih javnih prihoda	8
– Načela	11
– Elementi	13
– Vrste taksi	15
– Takse u BiH	16
– Administrativne takse u BiH	16
– Sudske takse u BiH	19
– Takse na nivou entiteta i BD BiH	20
– Zaključci	30
– Literatura:.....	31
PRIJEDLOG UPFBiH: ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SUDSKIM TAKSAMA U POSTUPKU PRED SUDOM BOSNE I HERCEGOVINE. 33	33
– Obrazloženje za donošenje zakona o izmjenama i dopunama zakona o sudskim taksama u postupku pred sudom Bosne i Hercegovine...	34
– I Ustavni osnov	34
– II Razlozi za donošenje	34
– III Obrazloženje predloženih rješenja	36
– IV Finansijska sredstva.....	38
PRIJEDLOG UPFBiH: ZAKON O ADMINISTRATIVNIM TAKSAMA BiH.....	40
– Obrazloženje za donošenje zakona o administrativnim taksama	63
– I Ustavni osnov	63
– II Razlozi za donošenje	63

III Obrazloženje predloženih rješenja	65
Obrazloženje pojedinih rješenja	68
IV Finansijska sredstva.....	87
PRIJEDLOG UPFBiH: ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SUDSKIM TAKSAMAMA U POSTUPKU PRED VRHOVNIM SUDOM FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE.....	89
– Obrazloženje za donošenje zakona o izmjenama i dopunama zakona o sudskim taksama u postupku pred vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine	90
– I Ustavni osnov	90
– II Razlozi za donošenje	90
– III Obrazloženje predloženih rješenja.....	92
– IV Finansijska sredstva.....	96
PRIJEDLOG UPFBiH: ZAKON O ADMINISTRATIVNIM TAKSAMAMA I TARIFI ADMINISTRATIVNIH TAKSI U FEDERACIJI BiH.....	98
– Obrazloženje za donošenje zakona o administrativnim taksama i tarifi administrativnih taksi u Federaciji BiH.....	115
– I Ustavni osnov	115
– II Razlozi za donošenje	115
– III Obrazloženje predloženih rješenja.....	117
– Obrazloženje pojedinih rješenja.....	122
– IV Finansijska sredstva.....	176

Mladen Pandurević, dipl.pravnik

Jasmina Kurspahić, mr. prava

NEOPHODNOST IZMJENE ZAKONA O TAKSAMA I TARIFE UPRAVNIH TAKSI U BiH i FBiH

TAKSE KAO IZVOR JAVNIH PRIHODA

Takse su javne dažbine koje, prema nekim autorima, imaju karakter parafiskalnih izvora budžetskih prihoda¹, čije uvođenje je pravo države, koje ona ostvaruje na osnovu fiskalnog suvereniteta. Pod fiskalnim suverenitetom (neki autori koriste izraz finansijska vlast) podrazumijeva se pravo države ili drugog javno-pravnog kolektiviteta, da na osnovu ustavnog ovlaštenja, ustanovljavaju fiskalne prihode.² To znači da se one uvode jednostrano, a njihovim uvođenjem stvara se pravni odnos u kojem nema ravnopravnosti i dobrovoljnosti.

Finansijski suverenitet države sastoji se od tri elementa: ³

- nezavisnost državne vlasti, koji podrazumijeva da je državna vlast slobodna od svakog stranog miješanja, u donošenju svojih odluka
- supremacija (lat. supremus - najviši) državne vlasti, što znači da država može nametati svoju volju svima na svom teritoriju
- pravna neograničenost državne vlasti podrazumijeva da niko i ništa, osim prirodnih, političkih i faktičkih ograničenja državu ne ograničava u donošenju pravnih akata i pravnih normi.

Fiskalni suverenitet je ovlaštenje subjekata javnog finansiranja za utemeljenje, uvođenje i određivanje visine fiskalnih prihoda, dok je finansijski suverenitet ovlaštenje subjekata javnog finansiranja

¹ Fuad Bajraktarević, Predrag Duduković, Saša Grabovac i Slobodan Subotić: „Analiza opterećenja privrede u BiH“, AP BiH, UP FBiH, UUP RS i UP BD, Sarajevo 2011. godine, str. 31.

² Zorica Drljača: „Javne finansije i finansijsko pravo“, Pravni fakultet I. Sarajevo, 2018. godina, str. 103-104.

³ Ib idem

utemeljeno na ustavu i zakonima da mogu prikupljati novčana sredstva i samostalno ih raspoređivati.

Fiskalni sistem predstavlja neotuđivo, ustavom i zakonima zagarantovano pravo države, da naplaćuje javne prihode, i to od svih zakonskih obveznika uplate javnih prihoda.⁴

Oslanjajući se na autoritet i vlast, država svojim pravom zapovijedanja oduzima od obveznika potrebne svote a zauzvrat im pruža određene usluge, koje vrše državni organi ili druga javno-pravna tijela. U tome se i sastoji osnovna razlika između taks i poreza. Za razliku od taksi, porezi se naplaćuju prinudno, na osnovu vršenja svoje finansijske vlasti, ali bez protivnagnade odnosno protivčinidbe.

Zašto država koristi svoj fiskalni suverenitet? Svakako zato što ima ustavnu obavezu da radi na zadovoljavanju opštedruštvenih potreba, te da pruža usluge fizičkim i pravnim licima. Pružanjem usluga bave se njeni organi i druga tijela kojima su povjerena javna ovlaštenja. Znači dolazi do prenošenja novčanih sredstava iz individualnog (pravna i fizička lica) u državni sektor, koji će ih iskoristiti za finansiranje rada svojih organa i drugih organa kojima je povjereno vršenje javno-pravnih ovlaštenja, a koja vrše usluge pravnim i fizičkim licima, iz svoje nadležnosti, na njihov zahtjev.

Takse se plaćaju samo po zahtjevu korisnika usluga, tj. prilikom njihovih obraćanja nadležnim državnim organima, za izvršenje određenih usluga. Nema sumnje, da su takse instrument fiskalnih (dažbinskih) prihoda, koje država uzima od fizičkog ili pravnog lica, na osnovu fiskalnog suvereniteta, kao cijenu za konkretnu uslugu njenih organa ili drugih javno-pravnih organa. Usluga može biti u vidu određene radnje javnog organa ili privilegije, odnosno prava, koje obveznik dobija.

⁴ Izudin Kešetović, Dženan Džonlagić, Željko Rička: „Javne finansije“, Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2012. godina, str. 91.

Usluge državne administracije mogu biti: izdavanje različitih vlasničkopravnih i korisničkih dokumenata vezanih za imovinu, prihode, radno-pravni i poslovni status, ovjeru dokumenata, izdavanje dozvola i sl.). Karakteriše ih to, da se plaćaju samo za nematerijalne usluge državnih, odnosno drugih javno-pravnih organa. „Takseni odnos zasniva se na inicijativu fizičkog ili pravnog lica, radi ostvarenja, njegovog određenog interesa“.⁵

Radi se o prihodima koji nisu izdašni, tj. u odnosu na druge izvore su bilansno zanemarljivi. Tako na primjer, ukupan prihod od taksi u Budžetu FBiH u periodu 2013-2017. godine iznosi 7.068.122⁶. To su neelastični prihodi, koji su neprilagodljivi ili teško prilagodljivi vrijednosti predmeta konkretne usluge. Zbog toga se prilikom odlučivanja o njihovoj visini vrši uprosječavanje i uopštavanje visine naknade za sve ili bar za najveći broj mogućih usluga. Takva uprosječena naknada isplaćuje se u novcu, po pravilu, unaprijed.

Inače radi se o veoma starom obliku javnih prihoda, kojeg savremene države, zbog njihovih brojnih manjkavosti zamjenjuju porezima.

RAZLIKE TAKSI I DRUGIH JAVNIH PRIHODA

Takse imaju određene sličnosti sa nekim vrstama javnih prihoda, u prvom redu sa porezima i naknadama, ali istovremeno, između njih, postoje i bitne razlike. Nažalost, zakonodavac često ne poznaje teorijsku osnovu taksi, što za posljedicu ima da se često, druge vrste javnih prihoda označavaju kao takse ili da se taksama označavaju druge vrste javnih naknada. U dijelu u kojem budemo govorili o taksama u FBiH, pomenućemo neke od takvih slučajeva. To za posljedicu može imati proglašavanje takvih zakona neustavnim, što bi dovelo do poremećaja naplate javnih prihoda, a time i do manjih ili većih poremećaja u funkcionisanju državne vlasti.

⁵ Zorica Drljača: „Javne finansije i finansijsko pravo“, Pravni fakultet I. Sarajevo, 2018. godina, str. 103-104.

⁶ Dopis Federalnog ministarstva finansija, broj: 05-49-1-4460/18, od 16.07.2018. godine.

Porezi

U odnosu na poreze postoje određene sličnosti. Takse i porezi se uvode zakonom. Osnovne elemente (obveznik, predmet, osnovica, stopa i sl.) i visinu utvrđuje država jedinstveno i kod poreza i kod taksi.

Taksena obaveza izvršava se po istom postupku kao i obaveze kod poreza što uključuje i prinudnu naplatu. Odnos se karakteriše prinudom, i ako je stepen prinude slabiji, nego kod poreza.

Prihodi i od poreza i od taksi idu u jedinstvenu budžetsku masu. Naravno, izuzetak predstavlja prihod od komunalnih i turističkih taksi koji predstavljaju prihod tijela kojima su povjerena javna ovlaštenja.

S druge strane, kod takse mora postojati protivusluga a obaveza njenog plaćanja nastaje na inicijativu obveznika. Takseni odnos se zasniva na ostvarenju pojedinačnog interesa preko organa uprave i u tome je bitna razlika između takse i poreza.

Također, treba naglasiti da su visina i izdašnost taksi mnogo manji nego kod poreza. Prilikom uvođenja taksi mora se voditi računa da one ne budu ni previsoke ni preniske. Ako su previsoke, neće biti konkurentne i opasti će iznos koji se po tom osnovu ubire. One moraju biti, otprilike u iznosu troškova državnog ili javnog organa koji te usluge pruža.

Ako su preniske onda će troškovi ubiranja biti veće od količine, po tom osnovu, prikupljenih sredstava i zbog toga se one često zamjenjuju porezima. Najbolji primjer za to je školstvo, koje se finansira iz budžeta, ali iz poreznih prihoda a ne taksi.

Iz izloženog se može zaključiti ***da se takse javljaju kao protivnagrada za izvršene usluge od strane javno-pravnih tijela, za razliku od poreza koji predstavljaju obavezu davanja koje država ubira silom svog fiskalnog suvereniteta, bez direktne protivčinidbe.***

Naknade

Ukoliko posmatramo karakteristike taksi i naknada, možemo uočiti da je stepen razlika između ta dva oblika prihoda brojniji ali su njihove razlike suptilnije i zato često dolazi do miješanja ova dva javna prihoda. U praksi nije rijedak slučaj da se propisom kojim se uvode, određeni javni prihodi nazovu taksom, mada imaju sve karakteristike naknada i obrnuto.

Primjer za to je Odluka o jednokratnoj administrativnoj naknadi za obradu zahtjeva za dobijanje energetske dozvole, koju je donijela Vlada FBiH, na svojoj sjednici, održanoj 24.04.2014. godine.⁷

I kod jedne i druge vrste prihoda postoji veza između davanja i koristi ali je kod naknada ta veza jača. Vrlo često kod utvrđivanja naknada vodi se računa o tržištu i tržišnim uslovima, naročito kod eksploatacionih naknada.

Prihodi ostvareni naplatom takse čine opštu masu budžetskih sredstava i služe za podmirenje javnih potreba a namjena naknada je unaprijed određena. Takse su neelastični prihodi, koji su neprilagodljivi ili teško prilagodljivi vrijednosti predmeta konkretne usluge a za naknade važi upravo obrnuto.

Zbog toga se prilikom odlučivanja o njihovoj visini vrši uprosječavanje i uopštavanje visine naknade za sve ili bar za najveći broj mogućih usluga. Takva uprosječena naknada isplaćuje se u novcu, po pravilu, unaprijed. Zbog toga se vrlo često zamjenjuju porezima. Upravo zbog svoje prirode kod naknada je složenije administriranje i njihovo uvođenje.

Naknade su mnogo izdašniji prihod od taksi.

Protivčinidba kod taksi je uvijek ne materijalna, a kod naknada nije. Naknade imaju namjenski karakter i vezuju se za korištenje dobara od opšteg interesa i uvijek su vezane za korištenje tih dobara, za razliku od

⁷ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 34/14

taksi koje su vezane za spise ili radnje u upravnom ili sudskom postupku, kojim se odobrava korištenje tih dobara od opšteg interesa.

Znači takse bi mogli definisati kao javne prihode koji predstavljaju novčani ekvivalent za usluge koje čine državni organi ili druga javno-pravna tijela, fizičkim ili pravnim licima, na njihov zahtjevi koji pripadaju budžetima.⁸

Slične ili identične definicije taksi daju i drugi autori, kao na primjer: **Predrag Gojković, Marko Radičić, Božidar Raičević, Dieter Brummenhorff, Harvey S. Rosen, Željko Rička, Ted Geyer, Zorica Drljača i dr.**

Formalno pravno, osnov za uvođenje taksi se nalazi u ustavu, a one se uvode zakonom ili na zakonu zasnovanom propisu.

NAČELA

Načelo legaliteta

Takse se utvrđuju na osnovu zakona i na zakonom zasnovanim aktima.

Zakonom se utvrđuje: predmet takse (radnja državnog organa za koji zakon propisuje plaćanje takse), takseni obveznik lice koje se koristi pravom, vrsta takse, taksena tarifa, taksena osnovica i taksena stopa, oslobađanja od plaćanja takse, pripadnost prihoda od taksi, plaćanje taksi i druga pitanja.

Taksa se ne može naplatiti ukoliko zakonom nisu utvrđeni elementi takse, pogotovo ako nije utvrđena Tarifa taksi.

Načelo opštosti

Takse se utvrđuju za sve osobe koje se nalaze pod finansijskom vlašću države, domaće ili strane, i to unaprijed, a ne od slučaja do slučaja. Ukoliko

⁸ Budimir Stakić i Milena Jezdimirović: „Javne finansije“, Univerzitet Singidunum, Beograd 2012. godine

bi postojalo drugačije rješenje, to bi vodilo do kršenja ustava i diskriminacije određenih pravnih ili fizičkih lica.

To naravno, ne znači da zakonodavac ne može predvidjeti oslobađanja od plaćanja taksi, kako po osnovu lica, tako i po osnovu predmeta takse.

Načelo jednakosti

Taksena tarifa mora biti jednaka za sve subjekte. Znači za istu vrstu usluge trebala bi se plaćati ista visina takse bez obzira na organ koji vrši uslugu. Naprimjer, bilo bi potpuno neopravdano da se naknada za ovjeru iste vrste dokumenata plaća različita taksa kod opštinskog, državnog organa ili nekog drugog tijela kome su povjerena javna ovlaštenja.

Načelo neakumulacije

Pod tim načelom podrazumijeva se da više organa ili javno-pravnih tijela ne može, kumulativno, naplatiti taksu po istoj radnji ili za isti spis.

Načelo ekvivalentnosti

Prilikom usvajanja taksene tarife mora se voditi računa o tome da visina takse bude ekvivalentna usluzi koju organ vrši taksenom obvezniku, a ne da se određuje prema potrebama popunjavanja budžeta. Zbog toga bi se prilikom utvrđivanja taksi morala napraviti simulacija stvarnih troškova potrebnih za finansiranje organa vršioca usluga.

Načelo dobrovoljnosti u nastanku

Taksa se može utvrditi isključivo na način da se ona plaća za učinjenu uslugu od strane nadležnog organa, isključivo na zahtjev taksenog obveznika. Znači fizičko i pravno lice mogu postati takseni obveznici tek u momentu kada zatraže određenu uslugu od strane državnog organa.

Načelo obveznosti plaćanja

U nastanku same obaveze postoji načelo dobrovoljnosti. Kako smo već objasnili, fizičko ili pravno lice mogu disponirati svojom voljom da li će ili

neće postati takseni obveznici. Bez obzira na načelo dobrovoljnosti u nastanku, obaveza plaćanja takse nastaje u momentu dostavljanja zahtjeva državnom organu, koji je nadležan za pružanje takve vrste usluga. Kada neko lice dobrovoljno odluči da zatraži određenu uslugu od taksenog organa, on ima obavezu da plati taksu.

Znači ta dva načela, načelo dobrovoljnosti u nastanku i načelo obveznosti nisu jedno drugom protivrječni.

Taksa se plaća u načelu unaprijed, prije izvršenja usluge, što za posljedicu ima da takseni organ neće izvršiti traženu uslugu ako taksa nije plaćena unaprijed. Čak i ako je tražena usluga izvršena, a da taksa nije plaćena unaprijed to ne znači da prestala obaveza taksenog obveznika da plati taksu. Ako takseni obveznik odbije da plati taksu, a tražena usluga je izvršena, njena naplata će se izvršiti prinudnim putem.

ELEMENTI⁹

- ❖ **Predmet takse** je radnja državnog organa ili organa kome je povjereno javno ovlaštenje, ili spis za koji zakon propisuje taksenu obavezu. Znači radnja državnog organa koju je iniciralo neko lice, mora biti određena zakonom ili na zakonu zasnovanom propisu. Najčešće se određuje u Tarifama, koji su sastavni dio zakona ali se može propisati i u samom tekstu zakona ili drugog propisa. Tako na primjer, predmet takse mogu biti: zahtjevi, prijedlozi, molbe, prijave, rješenja, presude i drugi podnesci.
- ❖ **Takseni obveznik** je lice na čiji se zahtjev pokreće postupak, odnosno obavljaju radnje za koje je u Tarifi propisano plaćanje takse. Znači to je svako lice koje se koristi pravom ili uslugom državnog organa ili organa kome su povjerena javna ovlaštenja, koje je kao takvo određeno zakonom ili na zakonu zasnovanom propisu.

⁹ Zorica Drljača: „Javne finansije i finansijsko pravo“, Pravni fakultet I. Sarajevo, 2018. godina, str. 103-104.

- ❖ **Taksena osnovica** je vrijednost usluge ili radnje koja služi za obračun takse. Taksena osnovica može biti vrijednost predmeta. U tom slučaju za utvrđivanje takse može se uzeti: vrijednost naznačena u podnesku, vrijednost utvrđena na način propisan u Tarifi, ili vrijednost utvrđena procjenom organa koji vodi postupak.
- ❖ **Taksena stopa** je utvrđeni iznos koji takseni obveznik treba da plati za zahtijevanu radnju ili spis državnog organa. Određuje se u odnosu na taksenu osnovicu i to: u fiksnom iznosu, procentualnom iznosu ili paušalnom iznosu. U skladu sa načelom ekvivalentnosti, mora se voditi računa o odnosu stope i realnih troškova usluge taksenog organa. Znači trebala bi odraziti troškove koje je državno tijelo imalo prilikom izvršenja usluge njezinu tražitelju - nematerijalna usluga koju je, međutim često teško izmjeriti.
- ❖ **Taksena tarifa** sadrži vrstu usluge i visinu takse za navedenu uslugu. To je sistematizovan niz radnji ili spisa za čije se vršenje naplaćuje taksa.
- ❖ **Taksena oslobođanja** mogu biti opšta, najčešće vezana za obveznike, ili posebna koja su najčešće vezana za predmet takse. Tako na primjer, opštim oslobođanjem, od obaveze plaćanja taksi mogu biti izuzeta: tijela državne uprave, pravna lica kojima su povjerena javna ovlaštenja, učenici i studenti, građani slabog imovnog stanja, osobe sa invaliditetom, demobilisani borci, nezaposlene osobe, penzioneri i sl.

Kao što smo rekli posebna oslobođanja odnose se na predmet takse i direktno nisu vezana za taksene obveznike. Tako se može propisati da se takse ne plaćaju na: predstavke i pritužbe, molbe za pomilovanja, spise i radnje u postupku pribavljanja dokaza o siromašnom imovinskom stanju, zahtjeve za ispravljanje pogrešaka u rješenjima, spise i radnje u vezi sa redovnim školovanjem, spise i radnje u vezi sa zaštitom kulturnih i historijskih dobara, spise i radnje u vezi sa postupkom za sahranu umrlih lica i sl. Znači to su radnje i spisi u kojima ne postoji društveni interes da bi državni organi naplatili taksu za svoje usluge koje, nedvosmisleno vrše.

Kod usluga koje su oslobođene taksi, troškove na sebe preuzima država i podmiruje ih iz prihoda prikupljenih drugim instrumentima.

VRSTE TAKSI ¹⁰

- ❖ **Prema vrsti organa koji obavljaju uslugu** takse mogu biti: administrativne, sudske, komunalne, turističke, carinske, konzularne. Sve ove takse, osim komunalnih i turističkih taksi su prihodi budžeta, dok su navedene dvije takse uglavnom direktan prihod organa kojima su povjerena javna ovlaštenja (turističke zajednice, JP Autoceste, JP Elektroprivreda i sl.).
- ❖ **Prema organima koji ih propisuje** takse mogu biti: državne, entitetske, kantonalne, opštinske, u zavisnosti od ustavnih ovlaštenja koja imaju državni organi na pojedinim nivoima organizacije i djelovanja državne vlasti. Možda je tačnije reći da po ovom osnovu takse mogu biti one koje propisuju centralni organi vlasti i organi vlasti na lokalnom nivou. To je razumljivo jer ustavno uređenje i organizacija vlasti u svim državama nisu iste.
- ❖ **Prema načinu naplate** takse mogu biti: direktne koje se plaćaju u gotovom novcu uz izdavanje računa ili žiralnim plaćanjem na račun taksenog organa, te indirektne koje se plaćaju taksenim markama ili biljezima ili taksenim formularom.
- ❖ **Prema vremenu plaćanja** takse mogu biti: takse koje se plaćaju unaprijed, što je pravilo i takse koje se plaćaju unazad što je rijedak izuzetak.
- ❖ **Prema načinu utvrđivanja** takse mogu biti: stalne koje su uvijek propisane u istom iznosu i promjenljive koje se utvrđuju po pravilu po istoj stopi na različitu osnovicu.
- ❖ **Prema broju izvršenih usluga** takse mogu biti: paušalne za usluge koje predstavljaju zaokruženu cjelinu i pojedinačne.

¹⁰ Predrag Goranović: „Javne finansije“, Uprava za kadrove Crne gore, Podgorica 2008. godine, str. 32

U skladu sa administrativno-teritorijalnim uređenjem i nadležnostima, takse po raznim osnovama nisu također jedinstvene na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine. Shodno opštoj klasifikaciji, u BiH se pojavljuju sljedeće tri vrste taksi kao izvora budžetskih prihoda za usluge koje izvršavaju tj. pružaju nadležni državni organi privredi i građanima.

TAKSE U BIH

Nadležnost za njihovo prikupljanje dato je članu III. 1. Ustava BiH i član IV. 4. a) i b). kojim su regulisane nadležnosti BiH, te obaveza prikupljanja sredstava za funkcionisanje BiH institucija. One predstavljaju prihod budžeta BiH.

Prema organima koji ih propisuju, takse u Bosni i Hercegovini mogu biti:

1. Državne takse
2. Entitetske takse
3. Kantonalne takse
4. Lokalne / gradske / opštinske

Prema vrsti organa koji ih prikupljaju mogu biti:

1. Administrativne
2. Sudske

ADMINISTRATIVNE TAKSE U BIH

Administrativne takse na nivou BiH regulisane su: „Zakonom o administrativnim taksama BiH“.¹¹

¹¹ "Službeni glasnik BiH", br. 16/2002, 19/2002, 3/2004, 8/2006, 76/2006, 13/2007 - dr. odluka, 76/2007, 3/2008 - dr. odluka, 42/2008 - dr. odluka, 3/2010 - dr. odluka, 98/2012, 15/2014 - dr. odluka, 78/2014 - dr. odluka, 32/2017 - dr. odluka, 62/2017 - dr. odluka i 53/2017 - dr. odluka.

Prema članu 3. navedenog zakona, spisi i radnje za koje se plaća taksa kao i visina takse utvrđuje se Taksenom tarifom, a koja se propisuje ovim zakonom.

U članu 3a. Zakona, data je nadležnost Vijeću ministara Bosne i Hercegovine da može, kada to bude smatrao potrebnim, a u svrhu podmirenja troškova koji nastanu u radu ministarstva, pored taksi koje su već predviđene ovim zakonom utvrditi dodatne administrativne takse.

Istim članom je propisano da nadležno ministarstvo može povećati i smanjiti administrativne takse koje su prethodno predviđene ovim zakonom. Iznos takvih dodatnih, odnosno izmijenjenih administrativnih taksi, koje se mogu uvesti mora biti razuman. Dodatne, odnosno izmijenjene administrativne takse iz prethodnog stava uvode se, odnosno mijenjaju podzakonskim aktima koje u propisanoj formi donosi dato nadležno ministarstvo.¹²

Vijeće Ministara i njegova ministarstva nekoliko puta su iskoristila to pravo i svojim odlukama su uvodili nove takse, i povećavali postojeće. Mada imaju pravo i da smanje takse to do sada nisu uradili. Također, zaista bi bilo zanimljivo čuti argumente kojim bi se obrazložila odredba da motiv za uvođenje novih taksi može biti podmirivanje novih troškova koji nastanu u radu ministarstava, a da istovremeno nije propisano da se takse mogu smanjivati ukoliko se neracionalno troše sredstva ili se smanje troškovi ministarstava. Time se državna uprava direktno destimuliše da se racionalno ponaša i da racionalizuje svoje troškove, a kamo li da čini uštede u budžetu.

Učešće organa uprave (izvršne vlasti) u vršenju normativne funkcije, može da bude dvojakog karaktera, bilo da se organi uprave pojavljuju kao inicijatori i stručno tehnička služba predlaganja i pripreme zakona, bilo kroz donošenje podzakonskih normativnih akata za čije je donošenje

¹² 13/2007 - dr. odluka, 3/2008 - dr. odluka, 42/2008 - dr. odluka, 3/2010 - dr. odluka, 15/2014 - dr. odluka, 78/2014 - dr. odluka, 32/2017 - dr. odluka, 62/2017 - dr. odluka i 53/2017 - dr. odluka

ovlaštena. Znači izvršna vlast predlaže nacрте zakona, koje izrađuju njena stručno-tehnička tijela, te donosi provedbene normativne akte (pravilnike, uputstva, odluke i sl.).

U slučaju gore navedenih odredbi definitivno se radi o delegiranju zakonodavne funkcije upravnom tijelu. Svaki državni organ, organizacija ili pojedinac koji ima javna ovlaštenja, vrše svoje poslove na osnovu i u okviru ustava i zakona. Skupština ne bi mogla organima uprave, pojedinim svojim zakonima davati ovlaštenja da regulišu društvene odnose u materijalnom smislu. Zakon bi mogao ovlastiti organ uprave, samo da donesu propise kojima se određuje način provođenja zakona.¹³

Vlada je izvršni dio državne vlasti čija je funkcija izvršavanje zakona koje donosi parlament. Radi ostvarenja takve uloge vlada donosi uredbe i druge opšte normativne akte u kojima se preciziraju i konkretiziraju odredbe zakona, čime se omogućuje primjena zakona.¹⁴

Opšti pravni akti vlade donose se prevashodno radi izvršavanja zakona, tj radi „približavanja zakona o upravi i sudstvu.“¹⁵

Navedene odredbe, su vrlo sporne sa aspekta ustavnosti i zakonitosti, jer se podzakonskim aktom ne može mijenjati dio zakona.

Činjenica je da u BiH postoji izuzetno komplikovan i spor sistem donošenja odluka. Tačno je i da bi izmjena tarife trajala, možda, i nekoliko godina. Međutim, za rješavanje te vrste problema postoje druga rješenja. Vrlo osnovano se može postaviti pitanje, da li se navedenim odredbama, narušava ustavni princip podjele vlasti na skupštinsku (predstavničku), izvršnu i sudsku. Zato mislimo da bi ocjenu takve delegacije ovlaštenja trebao dati Ustavni sud BiH. U najmanju ruku bi se ovim trebali pozabaviti ustavni stručnjaci.

¹³ Ibrahim Festić: „Organi uprave u skupštinskom sistemu vladavine“, Pravni fakultet u Sarajevu 2003. godina

¹⁴ Nurko Pobrić: „Ustavno pravo“, Slovo, Mostar, 2000. godina str. 279

¹⁵ Smiljko Sokol, Branko Smerdel: „Ustavno pravo“, Pravni fakultet, Zagreb, 1999. godina, str. 212

Napominjemo da se ovdje ne radi o delegiranom zakonodavstvu, kada vlada ima pravo da donosi uredbе sa zakonskom snagom, na osnovu delegiranja zakonodavne vlasti, koju vrši parlament.¹⁶

SUDSKE TAKSE U BiH

U postupcima koji se vode pred sudovima u Bosni i Hercegovini sudska taksa se plaća u skladu sa zakonima o sudskim taksama i taksenim tarifama. U Bosni i Hercegovini u primjeni je 14 zakona o sudskim taksama, a koji će se zakon primjenjivati u konkretnom slučaju zavisi od stvarne i mjesne nadležnosti suda.

Za postupke koji se vode pred Sudom Bosne i Hercegovine sudska taksa se plaća u skladu sa Zakonom o sudskim taksama u postupku pred Sudom BiH.¹⁷ Sastavni dio Zakona je Taksena tarifa. Tarifa se sastoji od tri dijela (parnični postupak, postupak u upravnim sporovima i posebni slučajevi).

Analizirajući visinu sudskih taksi u BiH i sudskih taksi u državama okruženja utvrdili smo da su u BiH najveće takse u regionu. Tako naprimjer, u Hrvatskoj su sudske takse u prosjeku manje za 35%-50%. U Srbiji su sudske takse manje u prosjeku za 90%, a u Crnoj Gori sudske takse su u prosjeku manje za 70% nego u BiH.¹⁸ Pri tome treba uzeti u obzir da su zemlje okruženja na većem stepenu ekonomskog razvoja i da imaju veće plate nego što su one u BiH.

Također, prema načelu ekvivalentnosti mora se voditi računa o tome da visina takse bude ekvivalentna usluzi koju organ vrši taksenom obvezniku. Zanima nas na osnovu čega se u BiH određuje visina sudskih taksi, jer

¹⁶ Nurko Pobrić: „Ustavno pravo“, Slovo, Mostar, 2000. godina str. 281

¹⁷ „Službeni glasnik BiH“, broj: 39/03

¹⁸ Zakon o sudskim pristojbama (prečišćeni tekst) (NN 74/95, 57/96, 137/02, (26/03), 125/11, 112/12, 157/13, 110/15)

Zakon o sudskim taksama („Sl. glasnik RS“, br. 28/94, 53/95, 16/97, 34/2001 - dr. zakon, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 116/2008 - dr. zakon, 31/2009, 101/2011, 93/2012, 93/2014 i 106/2015)

Zakon o sudskim taksama ("Službeni list RCG", br 76/05 i 39/07).

nismo pronašli nikakve simulacije stvarnih troškova potrebnih za finansiranje organa vršioca usluga.

TAKSE NA NIVOU ENTITETA I BD BiH

Prema organima koji ih propisuju, takse mogu biti:

1. Entitetske / BD
2. Kantonalne (FBiH)
3. Lokalne samouprave (gradovi i opštine)

Prema vrsti organa koji ih prikupljaju postoje:

1. Administrativne
2. Sudske
3. Komunalne

Na nivou kantona

1. Administrativne
2. Sudske
3. Komunalne

U kantonima, takse su propisane zakonima koji donose Skupštine kantona i predstavljaju prihod Budžeta kantona.

Na nivou opština

1. Administrativne
2. Komunalne

Na nivou opština takse se propisuju na temelju odluka opštinskih vijeća i predstavljaju prihod Budžeta opštine.

Takse u Republici Srpskoj, Brčko distriktu BiH, te takse na nivou kantona i lokalnih samouprava, neće biti predmet razmatranja u ovom tekstu. Zbog interesa članica UP FBiH, fokus će biti na taksama koje postoje na nivou FBiH.

Spomenut ćemo da su administrativne takse u Republici Srpskoj uređene Zakonom o administrativnim taksama.¹⁹

U postupcima koji se vode pred osnovnim i okružnim sudovima, uključujući i privredne sudove, viši privredni sud i Vrhovni sud u Republici Srpskoj, taksa je propisana Zakonom o sudskim taksama Republike Srpske.²⁰

Administrativne takse u Brčko distriktu BiH uređene su Zakonom o administrativnim taksama Brčko distrikta BiH.²¹

Za postupke koji se vode pred sudovima u Brčko distriktu BiH sudska taksa se plaća u skladu sa Zakonom o sudskim taksama BD BiH.²²

Takse u Federaciji BiH

Administrativne takse u FBIH

Administrativne takse regulisane su Zakonom o federalnim upravnim taksama i Tarifi federalnih upravnih taksi.²³ Zakon je iz 1998. godine i pretrpio je četiri izmjene. Tačnije rečeno, nije bilo intervencija u tekstu samog zakona, nego su povećavane pojedine takse iz Tarife.

Zakon reguliše: elemente taksi (obveznik, obaveza, osnovica, oslobađanje od plaćanja taksi), pripadnost prihoda od taksi, povrat, taksi, prisilnu naplatu (plaćanje i prinudnu naplatu), zastaru i ovlaštenja u provođenju zakona. Zakon takođe predviđa i kaznene odredbe.

S obzirom da je zakon star više od 20 godina i da nije bilo intervencija na njegovom tekstu, potrebno je donijeti novi zakon koji bi bio: usklađen sa Evropskim direktivama, harmoniziran sa propisima u RS i BD, omogućio ispunjavanje preuzetih obaveza iz Reformske agende i Pisma namjere

¹⁹ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 100/11

²⁰ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 73/08, 49/09 i 67/13, 63/14 i 66/18

²¹ „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 21/05, 19/07, 2/08, 17/09 i 18/13

²² „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj: 5/01, 1/02 i 23/03

²³ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 06/98, 08/00, 45/10, 43/13 i 98/17.

MMF-a, te usklađen sa načelima prema teoriji javnih finansija i ekonomskom snagom zemlje.

Prilikom određivanja visine administrativnih taksi moraju se poštivati sljedeća načela, koja su utvrđena prema teoriji javnih finansija:

- **visina takse treba biti vezana za troškove koje organi imaju pri pružanju usluga**
- **visina takse treba da odgovara visini primljenih koristi pojedinca**
- **visina takse treba da bude proporcionalna ekonomskoj snazi države**
- **u obzir se mora uzeti i neophodnost uvođenja taksi, kao i njihov broj.**

Prilikom analize visine administrativnih taksi u FBiH, nismo uspjeli da dođemo do kriterija na osnovu kojih se utvrđuje njihova visina, niti do analize neophodnosti postojanja određenih taksi. Na naš upit, iz Ministarstva finansija su nas obavijestili da takvi kriteriji i analize, kada govorimo o taksama ne postoje. Iz toga je jasno da se i ovaj javni prihod koristi za popunjavanje „budžetskih rupa“, i da se visina taksi određuje, na osnovu paušalne procjene potrebnih prihoda budžeta.

Direktivom 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 12. decembra 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu propisano je da države u svrhu pojednostavljenja administrativnih postupaka i formalnosti trebaju uzeti u obzir neophodnost, broj, duplikacije, trošak i jasnoću svakog postupka i usluge, te poteškoće koje bi se mogle prouzrokovati postupcima i uslugama. Direktiva propisuje da bi naknada koja se određuje za usluge trebala biti proporcionalna s troškovima procedura i formalnosti.²⁴

Znači obaveza BiH u procesu pristupanja EU je da uskladi domaće zakonodavstvo sa zakonodavstvom EU. Jedan od zakona koji će morati biti

²⁴<https://eurlex.europa.eu/legalcontent/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0123&from=NL>, str. 166, datum preuzimanja: 17.08.2018. godine

usklađen je i navedeni zakon. Što prije to uradimo biće bolje i za državu i za njene građane.

Također, praksa zemalja Evropske unije je da se takse ukidaju, a da se troškovi koji se finansiraju iz naplate taksi finansiraju iz poreza.

Zbog toga je UP FBiH sačinilo potpuno novi tekst zakona, čiji tekst sa obrazloženjima se nalazi u nastavku ove publikacije. Navedeni tekst zakona, osim toga što je usklađen sa evropskim direktivama, te harmoniziran sa propisima U RS, BD BiH i zemljama okruženja, predviđa uvođenje dva nova poglavlja: Nadležnost i način donošenja propisa o administrativnim taksama, te kriterije za određivanje tarife administrativnih taksi.

Prema Tarifi federalnih administrativnih taksi koja je sastavni dio Zakona o federalnim administrativnim taksama u Federaciji BiH postoji 311 taksi razvrstanih u 49 taksenih razreda.

Kada smo uporedili propise o administrativnim taksama država iz okruženja i Zakon o federalnim administrativnim taksama i Tarifi federalnim administrativnih taksi došli smo do zaključka da države u okruženju imaju znatno manji broj taksi nego FBiH.

U Republici Hrvatskoj, koja je članica EU i koja je svoje zakonodavstvo uskladila sa zakonodavstvom EU postoji samo 41 ista taksa kao u FBiH. Samo 4% taksi u Hrvatskoj je veće nego u FBiH. Ovdje ćemo napomenuti činjenicu da je Hrvatska država u kojoj je BDP za 150% veći nego u FBiH, a prosječna plaća za 100% veća nego prosječna plaća u FBiH.²⁵

U Republici Srbiji, državi koja također ima veći BDP od FBiH, postoji 64 istih taksi, a samo je 8% taksi veće nego u FBiH.²⁶

²⁵ Uredba o tarifi upravnih pristojbi (Narodne novine Republike Hrvatske 8/17, 37/17 i 129/17)

²⁶ Zakon o republičkim administrativnim taksama ("Sl. glasnik RS", br. 43/2003, 51/2003 - ispr., 61/2005, 101/2005 - dr. zakon, 5/2009, 54/2009, 50/2011, 70/2011 - usklađeni din. izn., 55/2012 - usklađeni din. izn., 93/2012, 47/2013 - usklađeni din. izn., 65/2013 - dr. zakon, 57/2014 - usklađeni din. izn., 45/2015 - usklađeni

U Crnoj Gori, državi u kojoj je BDP za 33% veći nego u FBiH, a prosječna plaća za 14% veća nego prosječna plaća u FBiH, postoji 29 istih taksi kao u FBiH. Samo 6% taksi je veće nego u FBiH.²⁷

U Republici Srpskoj postoji 30 istih taksi kao u FBiH. Samo 6% taksi su veće nego takse u FBiH.²⁸

Sudske takse u FBiH

Za postupke pred **Vrhovnim sudom FBiH** sudska taksa se plaća u skladu sa Zakonom o sudskim taksama pred vrhovnim sudom Federacije BiH.²⁹ Navedeni zakon propisuje ukupno, osam taksi, koje su u pravilu nekoliko puta veće u odnosu na iste takse u zemljama okruženja ili u RS odnosno u BD BiH.

Zbog toga je UP FBiH predložilo smanjenje sudskih taksi pred Vrhovnim sudom FBiH za 50%. Ukoliko se predloženo rješenje usvoji, navedene takse bile bi na nivou taksi u BD BiH i RS-u, a mnogo manje nego u zemljama okruženja. Pri tome treba uzeti u obzir da su zemlje okruženja na većem stepenu ekonomskog razvoja i da imaju veće plate nego što su one u FBiH.

Komunalne takse u FBiH

Naknada za obradu zahtjeva za dobijanje energetske dozvole

Naknada za obradu zahtjeva za dobijanje energetske dozvole, uvedena je Odlukom o jednokratnoj administrativnoj naknadi za obradu zahtjeva za dobijanje energetske dozvole, koju je donijela Vlada FBiH, 24.04.2014. godine.

din. izn., 83/2015, 112/2015, 50/2016 - usklađeni din. izn., 61/2017 - usklađeni din. izn., 113/2017, 3/2018 - ispr., 50/2018 - usklađeni din. izn i 95/2018)

²⁷ Zakon o administrativnim taksama "Službeni list Republike Crne Gore", br.055/03, 046/04, 081/05, 002/06, „Službeni list Crne Gore“, br. 022/08, 077/08, 003/09, 040/10, 020/11, 026/11, 056/13, 045/14, 053/16 i 037/17)

²⁸ Zakon o administrativnim taksama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 100/11)

²⁹ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 48/99

Mada je naziv ovog javnog prihoda „naknada“, nema sumnje da se radi o upravnoj administrativnoj taksi. Prvo, pojam „administrativna naknada“, je izmišljen i pravno neodrživ pojam. Drugo, naknade se uvijek vezuju za korištenje dobara od opšteg interesa, za razliku od taksi koje su vezane za spise ili radnje u upravnom ili sudskom postupku, kojim se odobrava korištenje tih dobara od opšteg interesa.

Iz teksta same odluke, jasno je da se propisani iznos, jednokratno uplaćuje, u svrhu obrade zahtjeva za dobijanje energetske dozvole, znači za radnju u upravnom postupku, a ne za korištenje opšteg dobra. Energetska dozvola je upravni akt. Prema tome nesporno je da se radi o taksi a ne naknadi.

Takođe veoma je sporno što ne postoji ni Zakonski osnov za uvođenje ovog javnog prihoda, ili bar nije naveden u preambuli pomenutog akta, jer se takse uvode zakonom ili na zakonu zasnovanoj odluci.

Naknada za obradu zahtjeva za izdavanje elektroenergetskih saglasnosti

Operator distributivnog sistema (ODS) prema Zakonu o električnoj energiji ima nadležnost za izdavanje elektroenergetske saglasnosti u skladu sa Općim uslovima, koje donosi Regulatorna komisija za energiju u Federaciji BiH (FERK). Opći uslovi za isporuku električne energije objavljeni su u Službenim novinama Federacije BiH, broj: 89/14.

Članom 46. Općih uslova za isporuku električne energije propisano je da ODS utvrđuje Cjenovnik usluga koji između ostalog sadrži iznose za izdavanje elektroenergetskih suglasnosti. Shodno tome, JP Elektroprivreda BiH donijela je Cjenovnik usluga koji je dostupan na njihovoj web stranici i u kojem su propisani iznosi za izdavanje elektroenergetskih saglasnosti.

Iako nije nigdje eksplicitno navedeno da li je u ovom slučaju riječ o naknadi ili taksi sasvim je jasno da je plaćanje ove usluge plaćanje upravne administrativne takse. Dakle, u ovom slučaju jasno je da se propisani iznos

uplaćuje u svrhu obrade zahtjeva za dobijanje elektroenergetske saglasnosti, a ne za korištenje opšteg dobra. Naknade se uvijek vezuju za korištenje dobara od opšteg interesa, za razliku od taksi koje su vezane za spise ili radnje u upravnom ili sudskom postupku, kojim se odobrava korištenje tih dobara od opšteg interesa. Prema tome nesporno je da se ovdje radi o klasičnoj taksi, a ne naknadi.

Međutim, ovlaštenje za uvođenje javnih prihoda mora biti dato materijalnim zakonom, a mi u ovom slučaju nismo pronašli zakonsko ovlaštenje dato Elektroprivredi za uvođenje taksi za obradu zahtjeva za izdavanje elektroenergetskih saglasnosti. S druge strane, Cjenovnik nije akt kojim se mogu propisivati takse za obradu zahtjeva, jer se prema načelu legaliteta takse uvode samo zakonom i na zakonu zasnovanoj odluci. Taksa se ne može naplatiti ukoliko zakonom nisu utvrđeni elementi takse, pogotovo ako nije utvrđena Tarifa taksi.

Putnička taksa-naknada za razvoj i unaprjeđenje avio prometa u FBiH

Ova taksa uvedena je Odlukom Vlade FBiH, od 24.01.2005. godine.³⁰ Visina takse je 20 KM po odlazećem putniku sa aerodroma u FBiH. Obveznici plaćanja su avio-prevoznici, koji taj iznos uključe u cijenu karte, tako da je u konačnici plaćaju sami putnici. Prikupljena sredstva uplaćuju se na jedinstveni račun Trezora Budžeta FBiH, sa posebnim označavanjem vrste prihoda: „Putnička taksa-naknada za razvoj i unaprjeđenje avio prometa u FBiH“. Vlada FBiH će, posebnom odlukom, utvrditi namjenu trošenja prikupljenih sredstava za svaku budžetsku godinu.

Ako znamo, kako smo to ranije objasnili, da se naknade uvijek vezuju za korištenje dobara od opšteg interesa, za razliku od taksi koje su vezane za spise ili radnje u upravnom ili sudskom postupku, kojim se odobrava korištenje tih dobara od opšteg interesa, jasno je da se ovaj javni prihod ne može označiti ni kao taksa niti kao naknada.

³⁰ „Službene novine Federacije BiH“, broj 8/05

Njegovo postojanje u ovom obliku, upitno je i sa aspekta ustavnosti, jer nije zasnovan ni na zakonu niti na zakonu zasnovanom aktu. U preambuli zakona, poziva se samo na Zakon o Vladi FBiH, član 19. stav 2., kojim vlada jeste nadležna za donošenje Odluka. Međutim nije ovlaštena za uvođenje javnih prihoda ako to ovlaštenje nije dato materijalnim zakonom.

Samo označavanje ovog javnog prihoda, kao „taksa-naknada“ je sama po sebi nonsens. To bi bilo isto kada bi postojao javni prihod: „Porez-Doprinos za penzijsko invalidsko osiguranje“. Frapantno je kako Ministarstvo finansija FBiH niti Ured za zakonodavstvo ne znaju razlikovati dvije vrste javnih prihoda.

Zakon o federalnim upravnim taksama i tarifi federalnih taksi, članom 1. kaže da se: „Ovim zakonom uređuje plaćanje upravnih taksi, za spise i radnje kod federalnih organa uprave i drugih pravnih lica kojima je povjereno da samostalno rješavaju u upravnim stvarima o određenim pravima i obavezama te kod pravnih lica kojima su povjerena javna ovlaštenja“.³¹

Posebna taksa za izmirenje duga Ruskoj federaciji za isporuku prirodnog gasa u periodu 1992-1995. godina

Ova taksa uvedena je Odlukom Vlade FBiH, o posebnoj taksi za izmirenje duga Ruskoj Federaciji za isporuku prirodnog gasa u periodu 1992.-1995. godina, od 04.02.2009. godine.³²

Visina ove takse iznosi 5 USD/1000 Nm³, u protiv vrijednosti na dan plaćanja takse. Obaveznici plaćanja takse su svi korisnici prirodnog gasa bez obzira na vrijeme početka korištenja prirodnog gasa, ako su gas koriste na dan stupanja na snagu ove odluke. Taksa se plaća na Jedinstveni račun Trezora Budžeta FBiH, poseban namjenski podračun, a sredstva sa ovog računa se prenose na poseban račun Energoinvesta dd Sarajevo.

³¹ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 6/98 i 8/00, 45/10, 43/13, 98/17

³² „Službene novine Federacije BiH“, broj: 8/09

Mada ovaj javni prihod nosi naziv taksa, doduše, „posebna taksa“ (baš bih volio čuti pravno objašnjenje ovog naziva), više je nego upitno da li se ovdje radi o taksi. Svakako da je neupitno da se ovdje ne radi o plaćanju na ime spisa ili radnji državnog organa. Navedeni prihod nije dio opšte mase budžetskih sredstava. Kod ovog javnog prihoda ne postoji nematerijalna protivčinidba, tačnije rečeno ne postoji nikakva protivčinidba, državnog organa.

Takođe kod propisivanja ovog javnog prihoda, narušena su najmanje tri načela o kojima se mora voditi računa kod utvrđivanja taksi. Naime navedena taksa nije utvrđena na osnovu zakona ili na zakonu zasnovanom propisu, čime je prekršen princip legaliteta. Prilikom utvrđivanja takse nije se vodilo računa da njena visina bude ekvivalentna usluzi koju organ vrši taksenom obvezniku. U stvari nema nikakve protivčinidbe, čime je prekršeno načelo ekvivalentnosti. Kako neko lice može postati takseni obveznik tek u momentu kada zatraže određenu uslugu od strane državnog organa, a to se ovdje nije desilo, prekršeno je i načelo dobrovoljnosti u nastanku.

Budući da se radi o javnom prihodu čija namjena je unaprijed određena, pitanje je da li možemo govoriti o naknadi. Međutim, glavna karakteristika naknada je da se one vezuju za korištenje dobra od opšteg interesa, što kod ovog javnog prihoda nije slučaj. Znači ne radi se ni o naknadama.

Zašto treba racionalizovati takse u BiH

Takse na nivou BiH i Federacije BiH, treba racionalizovati. Neke od njih treba ukinuti a neke opet treba smanjiti i uskladiti sa Direktivom 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 12. decembra 2006. godine, o uslugama na unutarnjem tržištu, koja nalaže državama da trebaju uzeti u obzir neophodnost, broj, duplikacije, trošak i jasnoću svakog postupka i usluge, te da bi naknada koja se određuje za usluge trebala biti proporcionalna s troškovima procedura i formalnosti.

Znači prilikom usvajanja taksene tarife mora se voditi računa o tome da visina takse bude ekvivalentna usluzi koju organ vrši taksenom obvezniku, a ne da se određuje prema potrebama popunjavanja budžeta.

Uporedno pravnom analizom, koju možete vidjeti u dijelu: „Obrazloženje zakona“, utvrđeno je da najveći broj taksi koje postoje u BiH i FBiH, uopšte ne postoje u zemljama okruženja, a one koje postoje u tim zemljama niže su nego u BiH odnosno u FBiH. Pri tome treba imati u vidu da je najveći broj tih zemalja na višem stepenu ekonomskog razvoja od BiH.

Slična situacija je i sa taksama u RS i BD BiH, kojih je neuporedivo manje i čija je visina znatno manja. Ukoliko želimo jedinstven ekonomski prostor i zajedničko tržište, te ravnopravnost građana u cijeloj BiH, sigurno da treba pristupiti harmonizaciji propisa iz ove oblasti, kako bi se ujednačile takse.

Takse takođe treba uskladiti sa elementima: političkog, socijalnog i naročito ekonomskog karaktera. Takse trebaju biti stimulativne u slučaju zadovoljavanja interesa koji imaju javni interes i javnu korist. Na primjer dio troškova koji proizlazi iz takse trebali bi preuzeti državni organi, odnosno javno-pravna tijela u slučajevima, kao što su: poticanje obrta i obrtnika, jačanja konkurentnosti domaće privrede, smanjenje nezaposlenosti, razvoj pojedinih regija i slično.

Visina takse ne može zavisiti od ponude i potražnje te potreba popunjavanja budžeta, nego se treba učiniti stimulacija visine neophodnih prihoda, do kojih država dolazi na osnovu svog fiskalnog suvereniteta, prisvajajući dio dohotka ili imovine fizičkih i pravnih lica, koja su pod njenom jurisdikcijom.

ZAKLJUČCI

- a)** Potrebno je pristupiti usvajanju novih zakona o taksama na nivou BiH, te FBiH (vidi dolje prijedloge UP FBiH sa obrazloženjima)
- b)** Potrebno je hitno pristupiti racionalizaciji taksi
- c)** Potrebno je ocijeniti ustavnost i zakonitost određenog broja taksi
- d)** Potrebno je harmonizovati propise o taksama u BiH
- e)** Zakonom jasno precizirati: vrste javnih prihoda, nadležnost za njihovo donošenje, proceduru donošenja, načela koja se moraju poštovati prilikom njihovog donošenja, te njihovu namjenu
- f)** Proceduru mijenjanja taksi učiniti transparentnom
- g)** Mnogo veću ulogu po ovom pitanju trebaju imati socijalni partneri i ESV
Uskladiti regulativu sa evropskim direktivam
- h)** Grana nauke o finansijama „finansijska ekonomija“ koja je posvećena novim studijama u oblasti efekata koje u nacionalnoj privredi i dohotku izaziva trošenje javnih sredstava, treba biti konsultovana prije utvrđivanja javnih prihoda i njihove visine, te na bazi tih analiza, iznaći cjelishodno metode finansiranja određenih vrsta javnih rashoda
- i)** Pristupiti postepenom procesu zamjene taksi porezima.

LITERATURA:

- Antić D.: „Finansije i finansijsko pravo“, Panevropski univerzitet Apeiron, Banja Luka, 2012. godina;
- Brummerhoff Dieter: „Javne finansije“, olx, Zagreb, 2001. godine;
- Dautbašić Ismet: „Finansije i finansijsko pravo“ Editio iuristica; Sarajevo, 2004. godina;
- Drljača Zorica: „Javne finansije i finansijsko pravo“, Pravni fakultet, I Sarajevo, 2018. godina;
- Dušanić Jovan B.: „Monetarne i javne finansije“, Poslovna škola, Beograd, 2010. godina;
- Duvnjak Nedžad: „Podzakonski akti“, Pravni fakultet, Sarajevo, 2003. godina;
- Festić Ibrahim: „Organi uprave i skupštinskom sistemu vladavine“, Pravni fakultet, Sarajevo, 2003. godina;
- Goranović Predrag: „Javne finansije“, Uprava za kadrove Crne gore, Podgorica, 2008. godina;
- Kamarić Mustafa, Festić Ibrahim: „Upravno pravo - opšti dio“, Sarajevo, 2004. godina;
- Kešetović Izudin, Đonlagić Dženan, Rička Željko: „Javne finansije“, Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2012. godina;
- Pobrić Nurko: „Ustavno pravo“, Slovo, Mostar, 2000. godina;
- Radičić Marko, Raičević Božidar: „Javne finansije teorija i praksa“, Ekonomski fakultet, Subotica, 2008. godina;
- Rosen Harvey s., Gayer Ted: „Javne finansije“, Institut za javne finansije, Zagreb, 1999. godina;
- Smerdel Branko, Sokol Smiljko: „Ustavno pravo“, Pravni fakultet, Zagreb, 1999. godina;
- Stanić Budimir i Jezdimirović Milena: „Javne finansije“, Univerzitet Singidunum, Beograd, 2012. godina;
- Šipovac Radica: „Javne finansije i finansijsko pravo“, Univerzitet privredna akademija Novi Sad, 2015. godina;
- Zbornik „Javne finansije u Hrvatskoj“, Institut za finansije, Zagreb, 2007. godina.

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SUDSKIM TAKSAMA U POSTUPKU PRED SUDOM BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Zakonu o sudskim taksama u postupku pred Sudom BiH ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj: 39/03") član 7. mijenja se i glasi:

1. Takse se plaćaju u taksenim markama do iznosa takse do 100 KM.
2. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vijeće ministara) svojim propisom uređuje emitiranje i distribuciju taksenih maraka.
3. Izuzetno od stava 1. ovog člana taksa se uplaćuje direktno na propisani račun: - ako taksa iznosi više od 100 KM.
4. Taksa iz stavova 1. i 3. prihod je Bosne i Hercegovine i plaća se na jedinstveni račun trezora institucija Bosne i Hercegovine.
5. Potvrda o uplati takse prilaže se uz podnesak za koji je taksa plaćena, a kad se podnosi potvrda o uplaćenju taksi za sudsku odluku, takseni obveznik je dužan naznačiti broj odluke za koju se taksa plaća.

Član 2.

U članu 22. u Tarifnom broju 1., u tački 1., alineji 1. broj „5“ mijenja se brojem „4“.

U istom članu, Tarifnom broju i tački, u alineji 2. broj „4“ mijenja se brojem „3“.

U istom članu, Tarifnom broju i tački, u alineji 3. broj „3“ mijenja se brojem „2“, a broj „10.000“ mijenja se brojem „5.000“.

U istom članu i Tarifnom broju, u tački 4. briše se riječ „dvostrukom“.

U istom članu, u Tarifnom broju 3. u tački 1. broj „100“ mijenja se brojem „50“

U istom članu i Tarifnom broju, u tački 2. broj „200“ mijenja se brojem „100“.

U istom članu i Tarifnom broju, u tački 3. broj „100“ mijenja se brojem „50“.

U istom članu, u Tarifnom broju 4. broj „200“ mijenja se brojem „100“.

U istom članu, u Tarifnom broju 5. u tački 1. broj „5“ mijenja se brojem „2,5“.

U istom članu i Tarifnom broju u tački 2. broj „2“ mijenja se brojem „1“.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku BiH“.

OBRAZLOŽENJE

ZA DONOŠENJE ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SUDSKIM TAKSAMA U POSTUPKU PRED SUDOM BOSNE I HERCEGOVINE

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu III. 1. tačka e) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je u isključivoj nadležnosti institucija BiH finansiranje institucija i međunarodnih obaveza BiH, a Parlamentarna Skupština, uz ostala ovlaštenja predviđena Ustavom, odgovorna je za odlučivanje o izvorima i iznosu sredstava za rad institucija Bosne i Hercegovine i za međunarodne obaveze Bosne i Hercegovine.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Izmjenom Taksene tarife u postupku pred Sudom BiH ispunit će se obaveza smanjenja parafiskalnih nameta, a koja je definirana u tački 9. Reformske agende za period 2015-2018.

Također, ispunit će se obaveza iz tačke 11. Pisma namjere MMF-u u kojem su se **Vlade entiteta i Vijeće ministara obavezali razraditi planove za smanjenje parafiskalnih nameta.**

Reformskom agendom za period 2015-2018., u tački 9. (poslovna klima i konkurentnost) vlast se obavezala da će reforme poslovnog okruženja u našoj zemlji između ostalog uključiti i obavezu sačinjavanja i objave sveobuhvatnog popisa parafiskalnih nameta **u cilju osiguravanja njihove transparentnosti i smanjenja u skladu sa podjelom nadležnosti.** Međutim, do danas je sačinjen samo Registar parafiskalnih nameta. Nije se radilo na njihovom smanjenju i ukidanju.

U Pismu namjere MMF-u, od 30.06.2016. godine, u tački 11. Vlada se obavezala da će **do kraja decembra 2016. godine** smanjiti opterećenje poslovnih subjekata. U tom kontekstu će se uz pomoć USAID-a analizirati parafiskalni nameti na svim nivoima vlasti, **a Vlade entiteta i Vijeće ministara razradit će planove s ciljem njihovog smanjenja.** Prošlo je skoro tri godine, a ništa nije učinjeno po pitanju smanjenja, odnosno ukidanja parafiskalnih nameta.

Donošenjem nove Tarife sudskih taksi ispoštovat će se načela utvrđena prema teoriji javnih finansija. Naime, prilikom određivanja visine taksi moraju se poštivati sljedeća načela:

- visina takse treba biti vezana za troškove koje organi imaju pri pružanju usluga
- visina takse treba da odgovara visini primljenih koristi pojedinca
- visina takse treba da bude proporcionalna ekonomskoj snazi države
- u obzir se mora uzeti i neophodnost uvođenja taksi, kao i njihov broj.

Direktivom 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 12. decembra 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu propisano je da države u svrhu pojednostavljenja administrativnih postupaka i formalnosti trebaju uzeti u obzir neophodnost, broj, duplikacije, trošak i jasnoću svakog postupka i usluge, te poteškoće koje bi se mogle prouzrokovati postupcima i uslugama. Direktiva propisuje da bi naknada koja se određuje za usluge trebala biti proporcionalna s troškovima procedura i formalnosti.

Uzimajući u obzir ekonomsku situaciju naše zemlje i visinu sudskih taksi možemo zaključiti da takse nisu proporcionalne ekonomskoj snazi države i neophodno je pristupiti njihovom smanjenju kako je i predloženo.

III OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. predložena je izmjena člana 7. Zakona, u smislu da se sudske takse plaćaju u taksenim markama do iznosa do 100 KM, a ukoliko taksa iznosi više od 100 KM uplaćuje se direktno na propisani račun. Dosadašnje rješenje je bilo da se sudske takse plaćaju u gotovom novcu.

Propisivanjem da se takse do 100 KM plaćaju u taksenim markama pomoći će se licima koji plaćaju takse, jer će se na taj način takse plaćati gotovim novcem, a ne na propisani račun, gdje lice pored takse plaća i bankarsku proviziju. Država neće pretrpjeti značajne gubitke, jer se u ovom slučaju samo utječe na povećanje prihoda banaka plaćanjem bankarskih provizija.

Članom 2. predložena je izmjena člana 22., odnosno smanjenje taksi iz tarifnih brojeva 1, 3, 4 i 5. Predloženo smanjenje je u skladu sa Reformskom agendom i Pismom namjere MMF-u. Smanjenjem sudskih taksi ispunit će se i načela utvrđena prema teoriji javnih finansija.

Također, visina taksi uskladit će se sa ekonomskom snagom naše države. Podaci pokazuju da BiH ima najniži BDP, a kada je u pitanju prosječna plaća, nižu prosječnu plaću u odnosu na BiH ima jedino Republika Srbija, što ćemo prikazati u tabeli u nastavku:

Država	Prosječna plaća (april 2018.) ³³	BDP po glavi stanovnika (za 2017. godinu)
Hrvatska ³⁴	1.640 KM (6.220 kuna)	23.090 KM
Srbija ³⁵	813 KM (49.117 dinara)	9.634 KM
Crna Gora ³⁶	997 KM (510 eura)	12.427 KM
BiH ³⁷	863 KM	8.941 KM

³³ <https://www.cbbh.ba/CurrencyExchange/> (konverzija u konvertibilne marke izvršena je na osnovu kursne liste za dan 19.08.2018. godine)

³⁴ Državni zavod za statistiku - Republika Hrvatska. Dostupno na: <https://www.dzs.hr/>

³⁵ Republički zavod za statistiku Srbije. Dostupno na: <http://www.stat.gov.rs/>

³⁶ Zavod za statistiku Crne Gore. Dostupno na: <https://www.monstat.org/cg/>

³⁷ Agencija za statistiku BiH. Dostupno na: <http://www.bhas.ba/>

S druge strane, **većina sudskih taksi u BiH je veća od sudskih taksi u državama regiona, što ćemo prikazati u nastavku:**

Za tužbu, za protutužbu i za prijedlog za ponavljanje postupka u postupku pred Sudom BiH taksa se plaća prema vrijednosti predmeta spora i to:

- do 1.000 KM vrijednosti 5% takse,
- do 5.000 KM vrijednosti 4% takse,
- na iznose preko 5.000 KM vrijednosti 3% takse, a najviše 10.000 KM takse.

Ista ova taksa se prema Tarifi sudskih pristojbi u Republici Hrvatskoj plaća prema vrijednosti predmeta i iznosi **26 - 130 KM (100-500 kuna)**.³⁸

Napominjemo da je u Republici Hrvatskoj prosječna plaća skoro duplo veća nego u BiH, a BDP skoro tri puta veći nego u BiH.

Također, trenutno se za žalbu ili reviziju protiv presude i za žalbu protiv rješenja u sporovima zbog smetanja posjeda, plaća dvostruka taksa iz tačke 1. Tarifnog broja 1. Predlažemo da se u ovom slučaju plaća taksa iz tačke 1. Tarifnog broja 1. jer ovakvo rješenje poznaju sva zakonodavstva država u okruženju i nijedno ne definira da se plaća u dvostrukom iznosu.

Takse koje se plaćaju u **upravnim sporovima** u postupku pred Sudom BiH znatno su veće nego u državama regiona.

Tako naprimjer, **za tužbu protiv upravnog akta** u BiH se plaća taksa u iznosu od **100 KM**.

U Republici Srbiji ova taksa iznosi **6,3 KM (390 dinara)**³⁹, a u Crnoj Gori **19,60 KM (10 eura)**⁴⁰.

³⁸ Zakon o sudskim pristojbama (prečišćeni tekst) (NN 74/95, 57/96, 137/02, (26/03), 125/11, 112/12, 157/13, 110/15)

³⁹ Zakon o sudskim taksama („Sl. glasnik RS”, br. 28/94, 53/95, 16/97, 34/2001 - dr. zakon, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 116/2008 -dr. zakon, 31/2009, 101/2011, 93/2012, 93/2014 i 106/2015)

⁴⁰ Zakon o sudskim taksama ("Službeni list RCG", br 76/05 i 39/07)

Za zahtjev za preispitivanje sudskih odluka u BiH se plaća taksa koja iznosi **200 KM**.

Ista taksa u Srbiji iznosi **16 KM (980 dinara)**, a u Crnoj Gori **29,3 KM (15 eura)**.

Za zahtjev za ponavljanje postupka u BiH se plaća taksa koja iznosi **100 KM**, dok ta ista taksa u Hrvatskoj iznosi **50 KM (200 kuna)**, u Srbiji **6,3 KM (390 dinara)**, a u Crnoj Gori **29,3 KM (15 eura)**.

Za presudu u upravnom sporu u BiH se plaća taksa koja iznosi **200 KM**.

Ta ista taksa u Hrvatskoj se plaća se prema vrijednosti predmeta i iznosi od **26 KM (100 kuna) do 130 KM (500 kuna)**. Ako je vrijednost predmeta neprocjenjiva taksa iznosi **130 KM (500 kuna)**.

U Srbiji se također plaća prema vrijednosti spora. Ako je vrijednost predmeta spora procjenjiva, 1% od vrijednosti spornog predmeta, a **najviše 31 KM (1.900 dinara)**, s tim da ne može biti manja od 9,5 KM (590 dinara). Ako je vrijednost predmeta spora neprocjenjiva, taksa iznosi **16 KM (980 dinara)**.

U Crnoj Gori za presudu u upravnom sporu plaća se taksa koja iznosi **39 KM (20 eura)**.

Shodno navedenom, predlažemo smanjenje sudskih taksi u postupku pred Sudom BiH i ističemo da će i sa predloženim rješenjem pojedine sudske takse biti veće nego takse u državama okruženja, iako one imaju veće prosječne plaće i daleko veći stepen razvijenosti.

Članom 3. utvrđeno je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“.

IV FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Budžetu BiH.

ZAKON O ADMINISTRATIVNIM TAKSAMA BiH

I OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se: plaćanje administrativnih taksi za spise i radnje u upravnim stvarima u postupcima pred institucijama u Bosni i Hercegovini, kriteriji za određivanje Tarife administrativnih taksi, takseni obveznik, taksena obaveza, taksena osnovica, postupanje u slučaju neplaćanja taksi, oslobađanje od plaćanja taksi, plaćanje taksi, prisilna naplata taksi, povrat takse, zastarijevanje, nadzor nad primjenom zakona, postupak pred diplomatskim i konzularnim predstavništvima BiH u inostranstvu, pripadnost prihoda od taksi, te prijelazne i završne odredbe.

Član 2.

Spisi i radnje za koje se plaća taksa kao i visina takse utvrđuje se Taksenom tarifom.

Tarifa administrativnih taksi propisuje se ovim zakonom.

Prije usvajanja Tarife iz prethodnog člana i naknadnih izmjena i dopuna iste provode se javne konsultacije.

1. KRITERIJI ZA ODREĐIVANJE TARIFE ADMINISTRATIVNIH TAKSI

Član 3.

Za određivanje visine taksi utvrdit će se posebni kriteriji kojih se moraju pridržavati nadležni organi prilikom donošenja Tarife administrativnih taksi.

Kriterije iz prethodnog stava utvrđuje Ministarstvo finansija i trezora, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

2. TAKSENI OBVEZNIK

Član 4.

Takseni obveznik je lice po čijem je zahtjevu pokrenut postupak ili se vrše radnje predviđene Taksenom tarifom.

Ako za istu taksu postoje dva ili više obaveznika njihova obaveza je zajednička.

3. TAKSENA OBAVEZA

Član 5.

Ako Taksenom tarifom nije drugačije propisano, taksena obaveza nastaje:

1. za podneske - u trenutku kada se predaje, a podneske date u zapisnik - kada se zapisnik sastavlja;
2. za rješenje i druge isprave - u trenutku podnošenja zahtjeva za njihovo izdavanje;
3. za pravne radnje - u trenutku podnošenja zahtjeva za izvršenje tih radnji.

Član 6.

Taksa se plaća u trenutku nastanka obaveze, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

4. TAKSENA OSNOVICA

Član 7.

Ako je Taksenom tarifom propisano da se taksa plaća prema vrijednosti predmeta, kao osnova za obračunavanje takse, uzima se vrijednost označena u podnesku ili ispravi ili vrijednost utvrđena procjenom organa koji vodi postupak kad postoji opravdan razlog za sumnju da vrijednost označena u podnesku ili ispravi ne odgovara stvarnoj vrijednosti.

Član 8.

Kada se isprava za koju se plaća taksa po zahtjevu stranke izdaje u dva ili više primjeraka, za drugi i svaki daljnji primjerak plaća se taksa kao za prepis i ovjeru prepisa.

Taksa iz stava 1. ovog člana ne može biti veća od takse za prvi primjerak.

Član 9.

U rješenju ili drugoj ispravi za koju je taksa plaćena mora se označiti da je taksa plaćena u kojem iznosu i po kojem tarifnom broju.

5. POSTUPANJE U SLUČAJU NEPLAĆANJA TAKSI

Član 10.

Ako takseni obveznik podnese podnesak nadležnom organu za koji nije plaćena taksa ili nije dovoljno plaćena taksa, organ koji je primio podnesak zatražiće od obveznika da podnese dokaz o uplati propisane takse u roku od osam dana od dana podnošenja podneska i upozoriti ga na posljedice neplaćanja takse, o čemu se sačinjava službena zabilješka.

Ako takseni obveznik iz stava 1. ovog člana uplati taksu smatra se da je taksa uredno plaćena od trenutka podnošenja podneska.

Ako takseni obveznik iz stava 1. ovog člana ne plati propisanu taksu za podnesak smatra se da je takseni obveznik odustao od zahtjeva.

Član 11.

Odredbe člana 10. stav 2. ovog zakona ne primjenjuju se na podneske i druge spise koji stignu poštom iz inostranstva, a za koje nije plaćena ili nije dovoljno plaćena taksa, niti na ostale spise i radnje koje podliježu konzularnim taksama. S tim podnescima i spisima postupiće se na način propisan članom 24. ovoga zakona.

II OSLOBAĐANJE OD PLAĆANJA TAKSI

Član 12.

Spisi i radnje u postupcima koji se vode po službenoj dužnosti ne podliježu taksu.

Član 13.

Od plaćanja takse oslobođeni su:

1. institucije Bosne i Hercegovine, entiteta, Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, kantoni, opštine, gradovi i njihovi organi;
2. humanitarne i dobrotvorne organizacije registrovane u Bosni i Hercegovini;
3. strana diplomatska i konzularna predstavništva u diplomatskim i konzularnim poslovima pod uslovima reciprociteta;
4. građani za Akt o zasnivanju radnog odnosa u institucijama iz člana 2. ovog zakona;
5. podnosioci prijava, sa priložima, za ostvarivanje zakonom priznatih carinskih i poreskih olakšica;
6. Vize za strane državljane za učešće na sportskim manifestacijama, kulturnim i drugim događajima pod uslovom reciprociteta, o čemu Savjet ministara donosi posebnu odluku, na prijedlog resornog ministarstva ili drugog organa uprave Bosne i Hercegovine.

Član 14.

Oslobođeni su od takse sljedeći spisi i radnje:

1. u postupku za vraćanje nepravilno naplaćenih taksi;
2. u postupku za ispravku grešaka u rješenjima, drugim ispravama i službenim popisima (evidencijama).

Član 15.

U ispravama koje su oslobođene od plaćanja taksi mora se označiti radi čega se izdaju i na osnovu kojeg propisa su oslobođeni od takse.

Član 16.

Strani državljani pod uslovima reciprociteta, imaju ista prava po propisima o taksama kao i državljani Bosne i Hercegovine.

III PLAĆANJE TAKSI

Član 17.

Takse se plaćaju državnim taksenim markama.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, takse se uplaćuju u gotovom novcu na uplatne račune, u skladu sa ovim zakonom i to:

1. ako takse iznose preko 100 KM.

Ministarstvo finansija i trezora urediće posebnim pravilnikom izdavanje, ovlašćenje za maloprodaju, visinu provizije za maloprodaju, puštanje u promet, distribuciju, povlačenje iz upotrebe i zamjenu državnih taksenih marki.

IV PRISILNA NAPLATA TAKSI

Član 18.

Prisilna naplata takse vrši se po propisima entiteta o prisilnoj naplati poreza građana odnosno po istim

propisima o prisilnoj naplati poreza od pravnih lica.

V POVRAT TAKSE

Član 19.

Lice koje je platilo taksu koju nije bilo dužno platiti ima pravo na povrat novca u visini naplaćene takse.

Postupak za povrat takse pokreće se po zahtjevu stranke.

Rješenje o povratu takse donosi organ kome je taksa plaćena.

Povrat takse vrši se na teret prihoda budžeta Bosne i Hercegovine čijoj je instituciji taksa plaćena.

VI ZASTARJEVANJE

Član 20.

Pravo na naplatu takse zastarijeva u roku od tri godine računajući od dana kada je taksu trebalo platiti, a pravo na povrat takse zastarijeva za tri godine od kada je taksa plaćena.

VII NADZOR

Član 21.

Nadzor primjene propisa o administrativnim taksama vrši Ministarstvo finansija i trezora.

Unutrašnju kontrolu primjene propisa o administrativnim taksama vrši svaka institucija u vršenju svoje djelatnosti.

VIII POSTUPAK PLAĆANJA TAKSE PRED DIPLOMATSKIM I KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BiH U INOSTRANSTVU

Član 22.

Taksu u gotovom novcu, bez obzira na iznos takse plaćaju i takseni obaveznici sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Bosni i Hercegovini kada se iz Bosne i Hercegovine obraćaju diplomatskim i konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine u inostranstvu.

Taksa iz stava 1. ovog člana plaća se u konvertibilnim markama na uplatni račun prihoda od konzularnih taksi.

Takseni obaveznici koji iz inostranstva traže da im organi u Bosni i Hercegovini izvrše radnju podložnu plaćanju takse, plaćaju taksu u stranoj valuti po važećem kursu.

Član 23.

Ako taksa koja se plaća kod diplomatskih i konzularnih predstavništava u Bosni i Hercegovini, u inostranstvu nije plaćena unaprijed u smislu člana 5. ovoga zakona, naplata će se izvršiti prije uručenja rješenja ili druge isprave taksenom obavezniku.

Član 24.

U postupku kod diplomatskih i konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine u inostranstvu oslobađaju se od plaćanja takse:

1. institucije u Bosni i Hercegovini;

2. spisi i radnje koji su po odredbama ovog zakona oslobođeni od taksi u Bosni i Hercegovini;

3. spisi i radnje čije je oslobađanje od taksi predviđeno međunarodnim ugovorima.

Član 25.

U postupku kod diplomatskih i konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine u inostranstvu državljani Bosne i Hercegovine koji imaju status izbjeglice u trećim zemljama plaćaju 50 % od propisane konzularne takse za putne isprave.

Član 26.

Pored konzularne takse, takseni obaveznik tražilac usluge dužan je platiti i stvarne troškove prouzrokovane zahtjevom.

Član 27.

Rješenje o povratu konzularnih taksi donosi šef diplomatskog, odnosno konzularnog predstavništva Bosne i Hercegovine u inostranstvu i izvršava ga na teret tekućih prihoda od tih taksi.

Član 28.

Nadzor nad primjenom odredaba ovoga zakona i Tarife administrativnih taksa kod diplomatskih i konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine u inostranstvu, vrši Ministarstvo finansija i trezora u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova.

Član 29.

Ovlašćuje se ministar vanjskih poslova da u saradnji sa ministrom finansija i trezora može odrediti da diplomatska i konzularna predstavništva Bosne i Hercegovine u inostranstvu naplaćuju konzularne takse od državljana pojedinih zemalja u istom iznosu u kojem te države i njihova predstavništva naplaćuju te takse od državljana Bosne i Hercegovine.

IX PRIPADNOST PRIHODA OD TAKSI

Član 30.

Administrativne takse utvrđene u Tarifi su prihodi Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Budžet BiH).

Administrativne takse koje se plaćaju u gotovom novcu, u skladu sa članom 3. stav 2. ovog zakona, plaćaju se u konvertibilnim markama u Budžet BiH, u skladu sa naredbom o uplatnim računima Budžeta BiH, osim za diplomatsko-konzularna predstavništva Bosne i Hercegovine na koja se primjenjuje stav 3. ovog člana.

Administrativne takse utvrđene u Tarifi, u odjeljku Takse za rad diplomatsko-konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine, plaćaju se na devizni račun diplomatsko-konzularnih predstavništava, koja ova sredstva prenose u Budžet BiH, u skladu sa naredbom o uplatnim računima Budžeta BiH.

X PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 31.

Sastavni dio ovoga zakona je Tarifa administrativnih taksi.

Član 32.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH" i objaviće se u službenim glasilima entiteta.

TARIFA ADMINISTRATIVNIH TAKSI

**I - TAKSA ZA SPISE I RADNJE
INSTITUCIJA BOSNE I HERCEGOVINE**

Taksa na spise i radnje institucija Bosne i Hercegovine u Bosni i Hercegovini iznose u KM, i to:

1. Podnesci

TAR. broj 1.

Za zahtjeve, molbe, prijedloge, prijave i druge podneske, ako ovom tarifom nije propisana druga taksa **2 KM.**

Napomena:

Za podneske koji se upućuju ili predaju diplomatskim ili konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine u inostranstvu plaća se taksa određena u odjeljku II. ove tarife.

TAR. broj 2.

Za žalbu protiv rješenja **5 KM.**

2. Rješenja

TAR. broj 3.

Za sva rješenja za koja nije propisana posebna taksa **5 KM.**

Napomene:

1. Ako se donosi jedno rješenje po zahtjevu više osoba, taksa se po ovom tarifnom broju plaća onoliko puta koliko ima lica kojima se rješenje dostavlja.

2. Za rješenja donesena po žalbama ne plaća se taksa.

3. Uvjerenja

TAR. broj 4.

Za uvjerenje, ako nije drugačije propisano **5 KM.**

4. Ovjere, prijepisi i izvodi

TAR. broj 5.

a) Za ovjeru potpisa i pečata u Ministarstvu civilnih poslova namijenjen za upotrebu u inostranstvu **5 KM.**

b) Za svaki dalji primjerak još po **2 KM.**

c) Za nadovjeru potpisa i pečata na originalu isprave u Ministarstvu vanjskih poslova **5 KM.**

d) Za nadovjeru kopija, prijepisa i prijevoda u Ministarstvu vanjskih poslova **5 KM.**

Napomena:

Nadovjera potpisa i pečata u skladu sa ovim tarifnim brojem, odnosi se na slučajeve u kojima nadležni organ uprave ovjerava domaću ispravu zbog njene upotrebe u inostranstvu

TAR. broj 6.

1) Za ovjeru originala isprava izdanih od diplomatsko-konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine **4 KM.**

2) Za ovjeru kopija i prijevoda isprava izdanih od strane diplomatsko-konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine **2 KM.**

Napomena:

Ovjere po ovom tarifnom broju vrši Ministarstvo vanjskih poslova.

TAR. broj 7.

Za ovjeru dokumenata izdanih od strane inostranih diplomatsko-konzularnih predstavništava u Bosni i Hercegovini **5 KM.**

Napomena:

Ovjere po ovom tarifnom broju vrši Ministarstvo vanjskih poslova.

6. Oblast međunarodnog cestovnog i vodnog transporta

TAR. broj 8.

Za dozvolu obavljanja međunarodnog drumskog prevoza putnika, i to:

1) Za prvu dozvolu preduzeću ili drugom pravnom licu da, na redovnoj liniji u međunarodnom drumskom transportu, može obavljati prevoz putnika ili vršiti tranzit motornim vozilima **100 KM.**

2) Za drugu i svaku narednu dozvolu preduzeću ili drugom pravnom licu da, na redovnoj liniji u međunarodnom drumskom saobraćaju, može obavljati prevoz putnika ili vršiti tranzit motornim vozilima **40 KM.**

Napomena:

1. Za spise i radnje iz ovoga tarifnog broja plaća se taksa, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije uređena.

2. Strano fizičko ili pravno lice oslobađa se obaveze plaćanja takse po ovom tarifnom broju, pod uslovom reciprociteta.

TAR. broj 9.

Za dozvolu obavljanja naizmjeničnih vožnji u vanlinijskom međunarodnom cestovnom transportu putnika, i to:

1) u bilateralnom transportu po **60 KM**

2) u tranzitnom transportu po **50 KM**

Napomena:

1. Za spise i radnje iz ovoga tarifnog broja plaća se taksa, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije uređeno.

2. Strano fizičko ili pravno lice oslobađa se obaveze plaćanja takse po ovom tarifnom broju, pod uslovima reciprociteta.

TAR. broj 10.

Za dozvolu obavljanja međunarodnog drumskog prevoza stvari, i to:

1) za fizičko ili pravno lice, po svakoj bilateralnoj pojedinačnoj dozvoli **5 KM**

2) za fizičko ili pravno lice, po svakoj dozvoli s višekratnom upotrebom, i to za:

a) SEMT dozvolu **250 KM.**

b) godišnju bilateralnu dozvolu **150 KM.**

Napomena:

1) Za spise i radnje iz ovoga tarifnog broja plaća se taksa, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije uređeno.

2) Strano fizičko ili pravno lice oslobađa se obaveze plaćanja takse po ovom tarifnom broju pod uslovima reciprociteta.

TAR. broj 11.

Za registrovanje - ovjeru jednog primjerka reda vožnje međuentitetske autobuske **10 KM.**

Za ovjeru svakoga drugog priloga **5 KM**

Za rješenje o odobravanju reda vožnje međuentitetske autobuske linije **25 KM**

TAR. broj 12.

Za rješenje, po zahtjevu za dozvolu vanrednog prijevoza stvari u međunarodnom cestovnom transportu, i to:

1) u bilateralnom prijevozu, za prijevoz jednim vučnim vozilom **15 KM.**

2) za svako sljedeće vučno vozilo, po istom rješenju **10 KM.**

3) u tranzitnom prijevozu, za prijevoz jednim vučnim vozilom **30 KM.**

4) za svako sljedeće vučno vozilo, po istom rješenju **15 KM.**

TAR. broj 13.

Za rješenje kojim se stranom fizičkom i pravnom licu odobrava obavljanje unutrašnjeg prijevoza stvari u cestovnom transportu, između pojedinih mjesta u Bosni i Hercegovini **90 KM.**

TAR. broj 14.

Za rješenje kojim se određuje ime, oznaka i pozivni znak broda:

1) domaćem pravnom ili fizičkom licu **1.600 KM.**

2) stranom pravnom ili fizičkom licu **2.400 KM.**

TAR. broj 15.

Za odobravanje, stranom pravnom ili fizičkom licu uplovljavanje u plovne puteve unutrašnjih i pomorskih voda Bosne i Hercegovine **2.400 KM.**

TAR. broj 16.

Za odobravanje stranom pravnom ili fizičkom licu, upisa broda u Upisnik brodova:

- 1) manje od 2.000 NRT **400 KM.**
- 2) od 2.000 do 5.000 NRT **600 KM.**
- 3) od 5.000 do 15.000 NRT **800 KM.**
- 4) od 15.000 do 30.000 NRT **1.200 KM.**
- 5) od 30.000 do 50.000 NRT **1.600 KM.**
- 6) više od 50.000 NRT **2.400 KM.**

TAR. broj 17.

Za dozvolu, stranom pravnom ili fizičkom licu, obavljanje kabotažnih prijevoza putnika i stvari po unutrašnjim plovnim putevima i plovnom putu na moru Bosne i Hercegovine **2.000 KM.**

TAR. broj 18.

Za rješenje kojim se odobrava prvi upis plovnih objekata unutrašnje i pomorske plovidbe u registar brodova odnosno očevidnik:

- 1) Za brodove, tegljače, potiskivače, putničke, mješovite brodove, tehničke brodove i druge plovne objekte **400 KM.**

2) za ostale plovne objekte, izuzev čamaca **280 KM.**

3) za čamce i plutajuće objekte **120 KM.**

Napomena:

Taksa po ovom tarifnom broju ne plaća se plovna javna plovila koja isključivo služe za službenu javnu svrhu.

TAR. broj 19.

Za rješenje o upisu i brisanju iz registracije brodova unutrašnje i pomorske plovidbe **400 KM.**

7. Putne isprave i državljanstvo

TAR. broj 20.

Za zahtjeve za izdavanje putne isprave od strane Ministarstva civilnih poslova **2 KM.**

TAR. broj 21.

Za zahtjev za izdavanje službenog pasoša **8 KM.**

TAR. broj 22.

Za zahtjev za prestanak državljanstva Bosne i Hercegovine izjavom o odricanju od državljanstva Bosne i Hercegovine **640 KM.**

Napomena:

1. Taksa iz ovoga tarifnog broja plaća se u Bosni i Hercegovini u KM po službenom kursu na dan uplate.

2. Za članove uže porodice - bračni par i djeca, plaća se jedna taksa, a za punoljetnu djecu preko 23 godine starosti potrebno je dostaviti dokaze da su nezaposleni ili na redovnom školovanju.

8. Vanjska trgovina

TAR. broj 23.

Na izdana rješenja o registraciji stranih ulaganja član 5. tačka a (Zakona o politici direktnih stranih ulaganja - "Službeni glasnik BiH", broj 17/98) iznos takse od **40 KM**.

TAR. broj 24.

Na rješenja za carinjenje robe bez prelaska carinske linije (član 9. tačka 3. Zakona o spoljnotrgovinskoj politici - "Službeni glasnik BiH", broj 7/98) iznos takse od **40 KM**.

II - TAKSA NA SPISE I RADNJE DIPLOMATSKIH I KONZULARNIH PREDSTAVNIŠTAVA BOSNE I HERCEGOVINE

TAR. broj 25.

Za molbe i druge podneske diplomatskih i konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: DKP BiH) **2 KM**.

Napomena:

Taksa po ovom tarifnom broju plaća se za svaku upravnu radnju na zahtjev taksenog obaveznika, ako za tu radnju nije propisana posebna taksa.

TAR. broj 26.

Za putne isprave koje izdaju DKP BiH:

- 1) Za izdavanje putne isprave - pasoša **144 KM**.
- 2) Za izdavanje duplikata putne isprave - pasoša **288 KM**.
- 3) Za izdavanje putne isprave - pasoša za dijete **72 KM**.
- 4) Za izdavanje duplikata putne isprave za dijete **144 KM**.
- 5) Za izdavanje putnog lista **24 KM**.
- 6) Za upisivanje djeteta u pasoš roditelja **72 KM**.
- 7) Za upisivanje djeteta u putni list djeteta **12 KM**.

Napomena:

Lica koja imaju izbjeglički status plaćaju 50% propisane takse

TAR. broj 27.

Za vize koje izdaju DKP BiH

- 1) Za izdavanje jednokratne ulazno-izlazne ili tranzitne vize **16 KM**.
- 2) Za izdavanje višekratne ulazno-izlazne ili tranzitne vize do 90 dana **40 KM**.
- 3) Za izdavanje višekratne ulazno-izlazne ili tranzitne vize preko 90 dana **56 KM**.

TAR. broj 28.

Za sastavljanje oporuke u DKP BiH:

- 1) U prostorijama DKP BiH **80 KM.**
- 2) Izvan prostorija predstavništva **160 KM.**
- 3) Za sastavljanje akta o opozivu oporuke ili davanje nasljedničke izjave **40 KM.**

TAR. broj 29.

Za svaki prijepis ili kopiju, načinjenu u DKP BiH s ovjerom:

- 1) Za prvu stranicu **8 KM.**
- 2) Za svaku dalju stranicu **4 KM.**

TAR. broj 30.

Za ovjeru potpisa na ispravi:

- 1) Za ovjeru potpisa građanina ili pravnog lica na ispravi **16 KM.**
- 2) Za ovjeru potpisa roditelja na punomoćju **24 KM.**

Napomena:

Taksa po ovom tarifnom broju plaća se za ovjeru svakog potpisa na ispravi izuzev ovjera potpisa roditelja.

TAR. broj 31.

Za ovjeru izjave sačinjene od strane DKP BiH:

1) Izjava **40 KM.**

2) Izjava o priznavanju očinstva **80 KM.**

TAR. broj 32.

Za ovjeru potpisa na zahtjev za primanje u državljanstvo Bosne i Hercegovine **480 KM.**

TAR. broj 33.

Za ovjeru potpisa na zahtjevu za otpust iz državljanstva Bosne i Hercegovine **240 KM.**

TAR. broj 34.

Za izjavu o odricanju iz državljanstva Bosne i Hercegovine **400 KM.**

TAR. broj 35.

Za uvjerenja, potvrde izvode iz matičnih knjiga ili sprovodnice za prijenos umrlog lica, koje izdaje DKP BiH, ako nije drugačije propisano **40 KM.**

**III - TAKSE NA SPISE I RADNJE ZA
STICANJE I ODRŽAVANJE PRAVA
INDUSTRIJSKOG VLASNIŠTVA**

Administrativne takse za spise i radnje pred Institutom za intelektualnu svojinu Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Institut) iznose u KM, i to:

1. Patenti

Tar. broj 36.

(UKLUČUJE OBJAVLJIVANJE I PRVE
DVIJE GODINE ODRŽAVANJA)

a) Za prijavu patenta **8 KM**.

b) Za svaku stranicu sadržaja prijave više od trideset stranica **1 KM**.

c) Za svaki patentni zahtjev više od desetog **1 KM**.

Napomena:

a) Fizička lica - podnosioci prijave koji su ujedno pronalazači, plaćaju administrativnu taksu (u daljem tekstu: taksa) iz ovog tar. broja u iznosu umanjenom za 50%.

b) Članovi registrovanih udruženja inovatora s teritorije BiH plaćaju taksu iz ovog tar. broja u iznosu umanjenom za 90%.

Tar. broj 37.

a) Za zahtjev za priznanje patenta sprovođenjem postupka potpunog ispitivanja prijave patenta **48 KM**.

b) Za zahtjev za priznanje patenta na osnovu prihvaćenih podnesenih rezultata potpunog ispitivanja prijave patenta **40 KM**.

c) Za zahtjev za odlaganje sprovođenja postupka potpunog ispitivanja prijave patenta i dodjelu konsenzualnog patenta **8 KM**.

Tar. broj 38.

Za objavljivanje zahtjeva za odlaganje sprovođenja postupka potpunog ispitivanja prijave patenta i dodjelu konsenzualnog patenta **8 KM**.

Tar. broj 39.

Za održavanje patenta:

a) I godina	5 KM* ova tarifa se odnosi samo na prijave podnesene do 31. 12. 2010. godine
b) II godina	5 KM ** ova tarifa se odnosi samo na prijave podnesene do 31. 12. 2010. godine
c) III godina	8 KM
d) IV godina	16 KM
e) V godina	24 KM
f) VI godina	32 KM
g) VII godina	40 KM
h) VIII godina	48 KM
i) IX godina	56 KM
j) X godina	64 KM
k) XI godina	80 KM
l) XII godina	96 KM
m) XIII godina	112 KM
n) XIV godina	128 KM
o) XV godina	144 KM
p) VI godina	160 KM
r) XVII godina	176 KM
s) XVIII godina	192 KM
t) XIX godina	208 KM
u) XX godina	224 KM

Za održavanje patenta ako je izdata svjedodžba o dodatnoj zaštiti:

a) XXI godina	640 KM
b) XXII godina	800 KM
c) XXIII godina	960 KM
d) XXIV godina	1.120 KM
e) XXV godina	1.280 KM

Napomena:

a) Fizička lica - podnosioci prijave koji su ujedno i pronalazači, plaćaju taksu iz

ovog tar. broja u iznosu umanjenom za 50%

b) Takse za održavanje prava iz proširenog evropskog patenta, odnosno evropskog patenta plaćaju se Institutu za godine koje slijede poslije godine u kojoj je podatak o priznanju evropskog patenta objavljen

c) Ako godišnja taksa iz ovog tar. broja nije plaćena u roku, može da se plati u naknadnom 6-mjesečnom roku, i to u iznosu redovne takse uvećane za 50%.

Tar. broj 40.

1. Za rješenje po zahtjevu:

a) za upisivanje u registar prenosa prava **24 KM**

b) za upisivanje u registar i prestanak važenja licence **48 KM**

c) za upisivanje ostalih promjena u registre, izuzev za predstavnike **24 KM**

2. Za prijedlog za proglašavanje ništavnim rješenja o priznanju patenta **120 KM**

3. Za zahtjev za ponovno uspostavljanje prava **80 KM**

4. Za zahtjev za nastavak postupka **160 KM**

5. Za uvjerenje o pravu prvenstva **16 KM**

Napomena:

Fizička lica - podnosioci prijave koji su ujedno i pronalazači, plaćaju taksu iz tačke 5. ovog tar. broja u iznosu umanjenom za 50% ako je svrha podnošenje prijave PCT.

Tar. broj 41.

Za izvod iz registra **160 KM**

Tar. broj 42.

Za zahtjev za prijevremeno objavljivanje **40 KM**

Napomena:

Fizička lica - podnosioci prijave koji su ujedno i pronalazači, plaćaju taksu iz 50% ovog tar. broja u iznosu umanjenom za

Tar. broj 43.

Za zahtjev za upisivanje proširenog evropskog patenta, odnosno evropskog patenta u registar patenata **40 KM.**

Tar. broj 44.

1. Za prosljeđivanje međunarodne prijave patenta (član 14. PravilnikaPCT) **8 KM.**

2. Za određivanje broja MKP (Međunarodna klasifikacija patenata) **8 KM**

3. Za podnošenje zahtjeva za izdavanje svjedodžbe o dodatnoj zaštiti **160 KM.**

4. Za zahtjev za ispravku ili dopunu zahtjeva za priznanje prava prvenstva **8 KM.**

Tar. broj 45.

1. Za dodjelu patenta prema članu 41. Zakona o industrijskoj svojini (patent sa skraćenim trajanjem) **16 KM**

2. Za dodjelu patenta prema članu 44. Zakona o industrijskoj svojini **24 KM**

Napomena:

Ovaj tar. broj se odnosi samo na prijave podnesene do 31.12.2010. godine.

Tar. broj 46.

1. Za prijedlog za utvrđivanje da je dopunska prijava postala osnovna prijava patenta **24 KM**

2. Za prijedlog za utvrđivanje da je dopunski patent postao osnovni patent **24 KM**

Napomena:

Ovaj tar. broj se odnosi samo na prijave podnesene do 31.12.2010. godine.

Tar. broj 47.

Za zahtjev za pretvaranje prijave patenta u prijavu industrijskog dizajna **8 KM**

Napomena:

Ovaj tar. broj se odnosi samo na prijave podnesene do 31.12.2010. godine.

Tar. broj 48.

Za zahtjev za prekoredno ispitivanje **40 KM**

Napomena:

a) Ovaj tar. broj se odnosi samo na prijave podnesene do 31.12.2010. godine.

b) Fizička lica - podnosioci prijave koji su ujedno i pronalazači, ^{50%} plaćaju taksu iz ovog tar. broja u iznosu umanjenom za

2. Žigovi

Tar. broj 49.

1. Za prijavu žiga i objavljivanje podataka o žigu u "Službenom glasniku Instituta":

a) Osnovna taksa **40 KM**

b) Dodatna taksa za svaku klasu robe i usluga više od tri klase međunarodne klasifikacije robe i usluga ustanovljene Ničanskim aranžmanom (Ničanska klasifikacija) **4 KM**

2. Za zahtjev za međunarodnu registraciju žiga **40 KM**

3. Za zahtjev za teritorijalno proširenje međunarodnog žiga po državi. **8 KM**

4. Za zahtjev za sve ostale radnje prema Međunarodnoj kancelariji za intelektualnu svojinu-WIPO **80 KM**

5. Za zahtjev za pretvaranje međunarodne registracije u nacionalnu i obratno **40 KM**

Napomena:

Za prijavu kolektivnog žiga i žiga garancije takse iz ovog tar. broja plaćaju se u dvostrukom iznosu.

Tar. broj 50.

Za uređenje prijave žiga ako roba i usluge nisu klasifikovane prema Ničanskoj klasifikaciji:

- a) po klasi 16 KM
- b) po naznaci robe i usluge 8 KM

Tar. broj 51.

- 1. Za zahtjev za razdvajanje prijave žiga **40 KM**
- 2. Za zahtjev za razdvajanje žiga **40 KM**
- 3. Za izdvojenu prijavu **40 KM**
- 4. Za izdvojeni žiga **40 KM**
- 5. Za prigovor na objavljenu prijavu žiga **160 KM**
- 6. Za mišljenje zainteresiranog lica **40 KM**

Tar. broj 52.

Za održavanje prava na žig za period od 10 godina:

- a) osnovna taksa **40 KM**
- b) dodatna taksa za svaku klasu robe i usluga više od tri klase Ničanske klasifikacije **8 KM**

Napomena:

a) Za održavanje prava na kolektivni žig i žig garancije taksa iz ovog tar. broja plaća se u dvostrukom iznosu.

b) Ako taksa iz ovog tar. broja nije plaćena u zakonskom roku, može da se plati u roku od šest mjeseci nakon

isteka datuma važenja žiga, i to u iznosu redovne takse uvećane za 50%.

Tar. broj 53.

Za rješenje po zahtjevu za upisivanje promjena u registar, i to:

- a) promjene imena i/ili adrese **16 KM**
- b) prenos žiga, odnosno prava iz prijave **24 KM**
- c) upisivanje i prestanak važenja licence, podlicence, franšize, zaloge **48 KM**
- d) za zahtjev za ograničenje popisa robe i/ili usluga **16 KM**

Tar. broj 54.

Za rješenje po zahtjevu:

- a) za proglašavanje ništavnim rješenja o priznanju žiga **160 KM**
- b) za prestanak žiga zbog nekorišćenja **160 KM**

Za zahtjev za ponovno upisivanje žiga u registar **160 KM**

Tar. broj 55.

Za uvjerenje o pravu prvenstva **16 KM**

Za izvod iz registra **8 KM**

Tar. broj 55.

Za zahtjev da se u slučaju spora u vezi sa povredom prava prijava žiga ispita po hitnom postupku, i to za:

- a) u slučaju sudskog spora ili pokrenutog inspekcijiskog nadzora ili carinskog postupka **80KM**

b) ako je, saglasno drugim propisima, neophodno da se izvrši hitna registracija u određenom roku **80 KM**

3. Industrijski dizajn

Tar. broj 56.

Za prijavu industrijskog dizajna i objavljivanje podataka iz prijave u "Službenom glasniku Instituta":

a) osnovna taksa **24 KM**

b) dodatna taksa za svaki industrijski dizajn kod višestruke prijave **16 KM**

Napomena:

Podnosilac prijave, koji je ujedno i autor, plaća taksu iz ovog tar. broja u iznosu umanjenom za 50%.

Tar. broj 57.

Za zahtjev za međunarodno registrovanje industrijskog dizajna **40 KM**

Tar. broj 58.

Za održavanje industrijskog dizajna u važnosti za prvih pet godina:

a) osnovna taksa za jedan industrijski dizajn **40 KM**

b) dodatna taksa za svaki sljedeći industrijski dizajn kod višestruke prijave **16 KM**

Napomena:

Podnosilac prijave, koji je ujedno i autor, plaća taksu iz ovog tar. broja u iznosu umanjenom za 50%

Tar. broj 59.

Za zahtjev za produženje važenja industrijskog dizajna za period od pet godina:

a) osnovna taksa za jedan industrijski dizajn **80 KM**

b) dodatna taksa za svaki sljedeći industrijski dizajn kod višestruke prijave **24 KM**

Napomena:

Podnosilac prijave, koji je ujedno i autor, plaća taksu iz ovog tar. broja u iznosu umanjenom za 50%

Tar. broj 60.

1. Za zahtjev za razdvajanje višestruke prijave industrijskog dizajna **32 KM**

2. Za izdvojenu prijavu industrijskog dizajna **48 KM**

3. Za zahtjev za razdvajanje registrovanog industrijskog dizajna **40 KM**

4. Za izdvojenu registraciju industrijskog dizajna **56 KM**

Tar. broj 61.

1. Za prigovor na objavljenu prijavu industrijskog dizajna **160 KM**

2. Za mišljenje zainteresiranog lica **80 KM**

Tar. broj 62.

Za rješenje po zahtjevu za upisivanje promjena u registar, i to:

- a) promjene imena i/ili adrese **8 KM**
- b) prijenos industrijskog dizajna, odnosno prava iz prijave **24 KM**
- c) upisivanje i prestanak važenja licence, podlicence, franšize **48 KM**
- d) upisivanje i prestanak zaloge **64 KM**

Tar. broj 63.

- 1. Za prijedlog za proglašavanje ništavnim rješenja o priznanju industrijskog dizajna priznatog na osnovu nacionalne prijave **160 KM**
- 2. Za prijedlog za proglašavanje ništavnim rješenja o priznanju industrijskog dizajna na osnovu međunarodne registracije sa učinkom u BiH **240 KM**

Napomena:

Predlagač plaća taksu iz tačke 2. ovog tar. broja zbog dodatnih troškova u vezi sa obavještenjem Međunarodnoj kancelariji o poništenju ako je učinak međunarodne registracije poništen u BiH.

Tar. broj 64.

- 1. Za zahtjev za pretvaranje prijave industrijskog dizajna u prijavu patenta, odnosno konsenzualnog patenta **8 KM**
- 2. Za izdavanje uvjerenja o pravu prvenstva:

- a) za jedan primjerak uvjerenja **16 KM**
- b) za svaki dodatni primjerak uvjerenja **8 KM**

3. Za izdavanje izvoda iz registra:

- a) za jedan primjerak izvoda **16 KM**
- b) za svaki dodatni primjerak izvoda **8 KM**

4. Za zahtjev stranke u postupku, odnosno podnosioca prijave za rješavanje prijave u hitnom postupku u slučaju sudskog spora, pokrenutog inspekcijiskog nadzora ili carinskog postupka **40 KM**

4. Geografska oznaka i ime porijekla

Tar. broj 65.

- 1. Za zahtjev za registrovanje geografske oznake ili imena porijekla **80 KM**
- 2. Za zahtjev za upisivanje promjene imena i/ili adrese podnosioca ili nosioca prijave prava geografske oznake ili imena porijekla, ovlašćenog korisnika geografske oznake ili imena porijekla **16 KM**
- 3. Za prijedlog za proglašavanje ništavnim rješenja o registrovanju geografske oznake ili imena porijekla, odnosno rješenja o priznanju statusa ovlašćenog korisnika geografske oznake ili imena porijekla **160 KM**
- 4. Za zahtjev za priznanje statusa ovlašćenog korisnika geografske oznake ili imena porijekla* (samo za ovlašćene korisnike koji su pravna lica) **8 KM**
- 5. Za izvod iz registra geografskih oznaka ili imena porijekla **8 KM**

6. Za zahtjev za produženje važenja statusa ovlašćenog korisnika geografske oznake ili imena porijekla **8 KM**

7. Za zahtjev za pretvaranje imena porijekla u prijavu geografske oznake, statusa ovlašćenog korisnika i obratno **40 KM**

8. Za prigovor zainteresiranog lica na objavu prijave imena porijekla odnosno geografske oznake **160KM**

9. Za zahtjev za hitno ispitivanje prijave za priznanje statusa ovlašćenog korisnika geografske oznake ako je podnesen zahtjev za međunarodnu registraciju i ako je saglasno drugim propisima neophodno u određenom roku izvršiti registraciju geografske oznake **40 KM**

10. Za zahtjev za ukidanje rješenja o priznanju statusa ovlašćenog korisnika geografske oznake **80 KM**

5. Topografija integrisanih kola

Tar. broj 66.

1. Za zahtjev za priznanje prava zaštite topografije **80 KM**

2. Za rješenje po zahtjevu za upisivanje promjena u registar, i to:

a) promjene imena i/ili adrese **8 KM**

b) prenos registrovanog prava, odnosno prava iz prijave **24 KM**

c) upisivanje licence i zaloge **40 KM**

3. Za prijedlog za proglašavanje ništavnim rješenja o priznanju prava zaštite Topografije **120 KM**

4. Za izvod iz registra topografije integrisanog kola **16 KM**

6. Žalba

Tar. broj 67.

Za žalbu Komisiji za žalbe instituta **80 KM**

Napomena:

Za rješenje doneseno po žalbi taksa se ne plaća.

7. Objavljivanje u "Službenom glasniku Instituta"

Tar. broj 68.

1. Za objavljivanje prijave patenta u "Službenom glasniku Instituta" **12 KM**

*Ovaj tar. broj se odnosi samo na prijave podnesene do 31.12.2010.

2. Za objavljivanje podataka o priznatom patentu, odnosno konsenzualnom patentu u "Službenom glasniku Instituta" **16 KM**

3. Za objavljivanje izmijenjenih patentnih zahtjeva nakon prigovora **8 KM**

4. Za objavljivanje žiga i objavljivanje produženja važenja žiga u "Službenom glasniku Instituta" **8 KM**

5. Za objavljivanje registrovanog industrijskog dizajna u "Službenom glasniku Instituta":

a) do tri prikaza jednog industrijskog dizajna **8 KM**

b) za svaki sljedeći prikaz jednog industrijskog dizajna **4 KM**

c) za eventualno objavljivanje opisa karakterističnih osobnosti i obilježja industrijskog dizajna **8 KM**

6. Za objavljivanje registrovane geografske oznake ili imena porijekla **8 KM**

7. Za objavljivanje podataka o promjenama u registrima prijava i priznatih prava koje vodi Institut **8 KM**

*Napomena: Podaci o promjeni predstavnika u registru prava se ne objavljuju.

8. Predstavnici za zaštitu industrijske svojine

Tar. broj 69.

a) Stručni ispit za predstavnika **160 KM**

b) Popravni ispit za predstavnika **200 KM**

c) Upisivanje u registar predstavnika **240 KM**

d) Upisivanje promjena podataka u registru predstavnika **12 KM**

e) Obnavljanje upisivanja u registar predstavnika za svaku godinu **40 KM**

9. Pretraživanje baza podataka

Tar. broj 70.

1. Pretraživanje baza podataka prijavljenih i priznatih žigova za verbalni znak po kriterijumu identičnosti - po jednom upitu **8 KM**

2. Pretraživanje baza podataka prijavljenih i priznatih žigova za verbalni znak po kriterijumu sličnosti - po jednom upitu:

a) ako su klase robe i usluga naznačene po Ničanskoj klasifikaciji **16 KM**

b) ako klase robe i usluga nisu naznačene **80 KM**

3. Pretraživanje baza podataka prijavljenih i priznatih žigova za figurativni znak - po jednom upitu:

a) ako su klase robe i usluga naznačene prema Ničanskoj klasifikaciji **16 KM**

b) ako klase robe i usluga nisu naznačene **80 KM**

c) pretraživanje baza podataka prijavljenih i priznatih žigova po podnosiocu/nosiocu - po jednom upitu **16 KM**

d) pretraživanje baza podataka prijavljenih i priznatih žigova po posebno definisanom upitu **40 KM**

4. Pretraživanje baza podataka prijave i priznatih патената - po jednom kriterijumu **8 KM**

(svaki upit sa separatorom "or" smatra se dodatnim kriterijumom)

5. Za zahtjev za izradu izvještaja o stanju tehnike **40 KM**

6. Pretraživanje prijavljenih i registrovanih industrijskih dizajna u BiH po kriterijumima:

a) izgled industrijskog dizajna **40 KM**

b) naziv predmeta zaštite (dizajn) **24 KM**

c) bibliografski podaci o podnosiocu/nosiocu prava ili autoru **8 KM**

7. Pretraživanje međunarodno registrovanih industrijskih dizajna sa učinkom u BiH po kriterijumima:

- a) izgled industrijskog dizajna **64 KM**
- b) naziv predmeta zaštite (dizajna) **40 KM**
- c) bibliografski podaci o nosiocu prava ili autoru **8KM**

10. Štampanje patentnog spisa, isprave o priznatom pravu i ostale radnje i spisi

Tar. broj 71.

- 1. Štampanje patentnog spisa **16 KM**
- 2. Štampanje isprave o patentu **16 KM**
- 3. Štampanje isprave o žigu **16 KM**
- 4. Štampanje isprave o geografskoj oznaci ili imenu porijekla **16 KM**
- 5. Štampanje isprave o industrijskom dizajnu **16 KM**
- 6. Štampanje isprave o topografiji integrisanog kola **16 KM**
- 7. Za zaključak po prijedlogu za povrat u prijašnje stanje **24 KM**
- 8. Za zahtjev za produženje roka koji se određuje u toku postupka **12 KM**
- 9. Za upisivanje promjene predstavnika u registru prijava i priznatih prava ili upis novog predstavnika za određenu radnju **16 KM**
- 10. Za potvrde, duplikate dokumenata i uvjerenja o podacima u vezi sa prijavljenim i priznatim pravima **8 KM**

11. Na molbe, prijedloge i druge zahtjeve ako ovom tarifom nisu propisane druge takse **8 KM**

12. Fotokopiranje dokumenata koji su vezani za prijavljena i priznata prava industrijske svojine (jedna stranica) **1 KM**

IV - TAKSE NA SPISE I RADNJE U PODRUČJU CERTIFIKOVANJA

TAR. broj 72.

Za certifikate i potvrde o usklađenosti proizvoda **36 KM**

TAR. broj 73.

Za odobrenje za korištenje znaka usklađenosti proizvoda **24 KM**

TAR. broj 74.

Za rješenje o ovlaštenju lica za obavljanje poslova ispitivanja, certifikovanja i inspekcije proizvoda **32 KM**

V - TAKSE NA SPISE I RADNJE U PODRUČJU METROLOGIJE

TAR. broj 75.

Za potvrdu o ispunjavanju metroloških i drugih uslova za mjerila **56 KM**

TAR. broj 76.

Za rješenje o imenom znaku proizvođača predmeta od plemenitih metala **56 KM**

**VI - TAKSE ZA SPISE I RADNJE U
PODRUČJU AKREDITOVANJA**

TAR. broj 77.

Za izdavanje akreditacije ili druge isprave kojom se utvrđuje kompetentnost za obavljanje određenih zadataka u području ocjenjivanja usklađenosti **40 KM**

**VII - TAKSE NA SPISE I RADNJE U
POSTUPKU INDIRECTNOG
OPOREZIVANJA**

TAR. broj 78.

Za zahtjeve, molbe, prijedloge, prijave, podneske, ako u ovoj glavi nije propisana druga taksa **5 KM**

TAR. broj 79.

Za žalbu protiv rješenja **5 KM**

Napomena:

Za rješenja po žalbi ne plaća se taksa.

TAR. broj 80.

Za ostala uvjerenja i potvrde u postupku indirektnog oporezivanja, ako nije drugačije propisano **5 KM**

TAR. broj 81.

Za ovjeravanje fotokopije službenih akata ili drugih isprava, da su vjerne originalu **2 KM**

TAR. broj 82.

Za ovjeravanje fotokopije službenih akata ili drugih isprava, da su za opomenu kojom se neko poziva da plati dužnu taksu **2 KM**

**VIII - TAKSE ZA USLUGE ARHIVA
BOSNE I HERCEGOVINE**

TAR. broj 83.

Registratursko sređivanje arhivske građe i izdavanje bezvrijednog registraturskog materijala, u zavisnosti od smještaja, stepena sređenosti, očuvanosti i sl., po dužnom metru **64-80 KM**

TAR. broj 84.

Preuzimanje nesređene, nepopisane i rasute građe, po dužnom metru **64-80 KM**

TAR. broj 85.

Aktivnosti koje nisu obuhvaćene po bruto satu Godišnjim planom rada, a po angažovanog zahtjevu korisnika za: izradu zaposlenika Arhiva liste kategorija, stručni nadzor i uputstva, vođenje evidencija

TAR. broj 86.

Prevod sa stranog jezika istražene arhivske građe, po jednoj stranici **8 KM**

TAR. broj 87.

Arhiva iz fondova i zbirke, u upravnim stvarima kao dokazi:

a) uvjerenja **12 KM**

b) potvrde i obavještenja **4 KM**

c) ovjerene kopije **4 KM**

**IX - TAKSE ZA IZDAVANJE OBRAZACA I
RADNJE U POSTUPCIMA SA
STRANCIMA**

TAR. broj 88.

(1) U postupcima sa strancima utvrđuju se sljedeće takse:

a) Za prijavu boravišta u Službi za poslove sa strancima ili policiji koju lično vrše stranac ili fizičko lice kod kojeg je stranac u posjeti **8 KM**

b) Za ovjeru knjige stranih gostiju **40 KM**

c) Za ovjeru pozivnog pisma kada je pozivalac pravno lice **40 KM**

d) Za ovjeru pozivnog pisma kada je pozivalac fizičko lice **16 KM**

e) Za produženje vize u zemlji **80 KM**

f) Za izdavanje odobrenja/produženja privremenog boravka **120 KM**

g) Za izdavanje odobrenja stalnog boravka **160 KM**

h) Za izmjenu rješenja o privremenom i stalnom boravku **16 KM**

i) Za izdavanje potvrde o prijavi rada za stranca iz člana 77. stav (1) tač. a), b), e), f), g), h), i), j), k) i m) i stav (2) Zakona o strancima **80 KM**

j) Za izdavanje potvrde o prijavi rada za stranca iz člana 77. stav (1) tač. c) i d) Zakona o strancima **4 KM**

k) Za ukidanje/skraćenje perioda zabrane ulaska i boravka u BiH **160 KM**

l) Za izdavanje lične karte za stranca **40 KM**

m) Za izdavanje potvrde o gubitku putne isprave **16 KM**

n) Za izdavanje putnog lista za stranca **40 KM**

(2) Od takse po ovom tarifnom broju za izdavanje odobrenja privremenog boravka i/ili za izdavanje putnog lista za stranca oslobođeni su stranci: žrtve organizovanog kriminala, odnosno trgovine ljudima koji imaju odobren privremeni boravak iz humanitarnih razloga u Bosni i Hercegovini ili stranci kojima je odobren izbjeglički status ili humanitarni boravak zbog primjene principa zabrane vraćanja ili privremeni prihvata u slučajevima masovnog priliva ili stranci koji su odustali od zahtjeva za azil u Bosni i Hercegovini ili stranci koji su u postupku izvršenja mjere prisilnog udaljenja iz Bosne i Hercegovine ukoliko njihove troškove snosi Bosna i Hercegovina.

**X - TAKSE ZA RADNJE U POSTUPKU
PRED KANCELARIJOM ZA NADZOR I
AKREDITACIJU**

TAR. broj 89.

Za upis u evidenciju ovjerilaca kod Kancelarije za nadzor i akreditaciju **400 KM.**

OBRAZLOŽENJE ZA DONOŠENJE ZAKONA O ADMINISTRATIVNIM TAKSAMA

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu III. 1. tačka e) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je u nadležnosti institucija BiH finansiranje institucija i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine, a Parlamentarna Skupština BiH, uz ostala ovlaštenja predviđena Ustavom, odgovorna je za odlučivanje o izvorima i iznosu sredstava za funkcionisanje institucija Bosne i Hercegovine i za međunarodne obaveze Bosne i Hercegovine.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Novim Zakonom o administrativnim taksama propisuje se obaveza donošenja kriterija za određivanje visine taksi čime će se doprinijeti donošenju taksi na transparentan način i spriječit će se samovoljno određivanje visine taksi od strane pojedinih institucija.

Također, prije donošenja Tarife administrativnih taksi potrebno je provesti javne konsultacije kako bi se utvrdilo da li su se prilikom donošenja Tarife ispoštovala načela utvrđena prema teoriji javnih finansija: proporcionalnost visine takse i usluge, proporcionalnost visine takse sa ekonomskom snagom države, neophodnost, broj taksi i vezanost za troškove koje organi imaju pri pružanju usluga.

Donošenjem novog Zakona i Tarife ispunit će se i obaveza smanjenja parafiskalnih nameta, s ciljem rasterećenja poslovnog ambijenta, a koja je definirana u tački 9. **Reformske agende za period 2015-2018.** Također, ispunit će se obaveza iz tačke 11. **Pisma namjere MMF-u** u kojem su se

Vlade entiteta i Vijeće ministara obavezali razraditi planove za smanjenje parafiskalnih nameta.

Ključna izmjena u odnosu na postojeći zakon je **brisanje člana 3a Zakona** kojim je data nadležnost Vijeću ministara Bosne i Hercegovine da može, kada to bude smatrao potrebnim, a u svrhu podmirenja troškova koji nastanu u radu ministarstva, pored taksi koje su već predviđene ovim zakonom utvrditi dodatne administrativne takse.

Istim članom je propisano da nadležno ministarstvo može povećati i smanjiti administrativne takse koje su prethodno predviđene ovim zakonom. Iznos takvih dodatnih odnosno izmijenjenih administrativnih taksi koje se mogu uvesti mora biti razuman. Dodatne odnosno izmijenjene administrativne takse iz prethodnog stava uvode se odnosno mijenjaju podzakonskim aktima koje u propisanoj formi donosi dato nadležno ministarstvo.

Vijeće Ministara i njegova ministarstva nekoliko puta su iskoristila to pravo i svojim odlukama **su uvodili nove takse, i povećavali postojeće**. Mada imaju pravo i da smanje takse to do sada nisu uradili.

Učešće organa uprave (izvršne vlasti) u vršenju normativne funkcije, može da bude dvojakog karaktera, bilo da se organi uprave pojavljuju kao inicijatori i stručno tehnička služba predlaganja i pripreme zakona, bilo kroz donošenje podzakonskih normativnih akata za čije je donošenje ovlaštena. Znači izvršna vlast predlaže nacрте zakona, koje izrađuju njena stručno-tehnička tijela, te donosi provedbene normativne akte (pravilnike, uputstva, odluke i sl.).

U slučaju gore navedenih odredbi definitivno se radi o delegiranju zakonodavne funkcije upravnom tijelu. Svaki državni organ, organizacija ili pojedinac koji ima javna ovlaštenja, vrše svoje poslove na osnovu i u okviru ustava i zakona. Skupština ne bi mogla organima uprave, pojedinim svojim zakonima davati ovlaštenja da regulišu društvene odnose u

materijalnom smislu. Zakon bi mogao ovlastiti organ uprave, samo da donesu propise kojima se određuje način provođenja zakona.

Vlada je izvršni dio državne vlasti čija je funkcija izvršavanje zakona koje donosi parlament. Radi ostvarenja takve uloge vlada donosi uredbe i druge opće normativne akte u kojima se preciziraju i konkretiziraju odredbe zakona, čime se omogućuje primjena zakona.

Opći pravni akti vlade donose se prevashodno radi izvršavanja zakona, tj radi „približavanja“ zakona o upravi i sudstvu.

Navedene odredbe su vrlo sporne sa aspekta Ustavnosti i zakonitosti, jer se podzakonskim aktom ne može mijenjati dio zakona. Činjenica je da u BiH postoji izuzetno komplikovan i spor sistem donošenja odluka. Tačno je i da bi izmjena tarife trajala, možda, i nekoliko godina. Međutim, za rješavanje te vrste problema postoje druga rješenja. Vrlo osnovano se može postaviti pitanje, da li se navedenim odredbama, narušava ustavni princip podjele vlasti na skupštinsku (predstavničku), izvršnu i sudsku. Zato mislimo da bi ocjenu takve delegacije ovlaštenja trebao dati Ustavni sud BiH. U najmanju ruku bi se ovim trebali pozabaviti ustavni stručnjaci.

III OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

GENERALNO OBRAZLOŽENJE

Administrativne takse u BiH propisane su Zakonom administrativnim taksama ("Sl. glasnik BiH", br. 16/2002, 19/2002, 3/2004, 8/2006, 76/2006, 13/2007 - dr. odluka, 76/2007, 3/2008 - dr. odluka, 42/2008 - dr. odluka, 3/2010 - dr. odluka, 98/2012, 15/2014 - dr. odluka, 78/2014 - dr. odluka, 32/2017 - dr. odluka, 62/2017 - dr. odluka i 53/2017 - dr. odluka).

Sastavni dio Zakona je Tarifa administrativnih taksi koja se sastoji od XI poglavlja (Taksa za spise i radnje institucija BiH, Taksa na spise i radnje diplomatskih i konzularnih predstavništava BiH, Takse na spise i radnje za sticanje i održavanje prava industrijskog vlasništva, Takse na spise i radnje

u području certifikovanja, Takse na spise i radnje u području metrologije, Takse za spise i radnje na području akreditovanja, Takse na spise i radnje u postupku indirektnog oporezivanja, Takse za usluge arhiva BiH, Takse za spise i radnje u postupku javnih nabavki, Takse za izdavanje obrazaca i radnje u postupcima sa strancima i Takse za radnje u postupku pred kancelarijom za nadzor i akreditaciju). **Ukupan broj tarifnih brojeva je 107, a ukupan broj taksi je 287.**

Prilikom određivanja visine administrativnih taksi moraju se poštivati sljedeća načela, koja su utvrđena prema teoriji javnih finansija:

- **visina takse treba biti vezana za troškove koje organi imaju pri pružanju usluga**
- **visina takse treba da odgovara visini primljenih koristi pojedinca**
- **visina takse treba da bude proporcionalna ekonomskoj snazi države**
- **u obzir se mora uzeti i neophodnost uvođenja taksi, kao i njihov broj.**

Direktivom 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 12. decembra 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu propisano je da države u svrhu pojednostavljenja administrativnih postupaka i formalnosti trebaju uzeti u obzir neophodnost, broj, duplikacije, trošak i jasnoću svakog postupka i usluge, te poteškoće koje bi se mogle prouzrokovati postupcima i uslugama. Direktiva propisuje da bi naknada koja se određuje za usluge trebala biti proporcionalna s troškovima procedura i formalnosti.⁴¹

Također, praksa zemalja Evropske unije je da se takse ukidaju, a da se troškovi koji se finansiraju iz naplate taksi finansiraju iz poreza.

Međutim, uzimajući u obzir ekonomsku situaciju naše zemlje i visinu administrativnih taksi možemo zaključiti da takse nisu proporcionalne ekonomskoj snazi države. Na osnovu izvršene uporednopravne analize

⁴¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0123&from=NL>, str. 166, datum preuzimanja: 17.08.2018. godine

zakonodavstava zemalja u okruženju došli smo do zaključka da BiH ima najviše takse u regionu, **a najniži BDP**. Kada je u pitanju prosječna plaća, nižu prosječnu plaću u odnosu na BiH jedino ima Republika Srbija.

Odnos prosječnih plaća i BDP-a prikazat ćemo u tabeli u nastavku.

Država	Prosječna plaća (april 2018.) ⁴²	BDP po glavi stanovnika (za 2017. godinu)
Hrvatska ⁴³	1.640 KM (6.220 kuna)	23.090 KM
Srbija ⁴⁴	813 KM (49.117 dinara)	9.634 KM
Crna Gora ⁴⁵	997 KM (510 eura)	12.427 KM
BiH ⁴⁶	863 KM	8.941 KM

Također, bitno je napomenuti da su neke zemlje iz regiona smanjile iznos administrativnih taksi i ukinule veliki broj istih. Tako naprimjer, Republika Hrvatska je Uredbom o tarifi upravnih pristojbi, koja je donesena 2017. godine ukinula veliki dio taksi koje su ranije postojale.

Čak je i prije donošenja nove Uredbe Hrvatska imala program smanjenja administrativnih taksi. Prema Državnom proračunu za period 2014-2016. godine koju je izradilo Ministarstvo finansija Republike Hrvatske bilo je predviđeno smanjenje koeficijenta na osnovu kojeg se obračunavaju administrativne takse i druge naknade.

U Pismu namjere MMF-u, od 30.06.2016. godine, u tački 11. Vlada se obavezala da će do kraja decembra 2016. godine smanjiti administrativno opterećenje. U tom kontekstu će se uz pomoć USAID-a analizirati parafiskalni nameti na svim nivoima vlasti, a Vlade entiteta i Vijeće

⁴² <https://www.cbbh.ba/CurrencyExchange/> (konverzija u konvertibilne marke izvršena je na osnovu kursne liste za dan 19.08.2018. godine)

⁴³ Državni zavod za statistiku - Republika Hrvatska. Dostupno na: <https://www.dzs.hr/>

⁴⁴ Republički zavod za statistiku Srbije. Dostupno na: <http://www.stat.gov.rs/>

⁴⁵ Zavod za statistiku Crne Gore. Dostupno na: <https://www.monstat.org/cg/>

⁴⁶ Agencija za statistiku BiH. Dostupno na: <http://www.bhas.ba/>

ministara razradit će planove s ciljem njihovog smanjenja. Do danas ništa nije učinjeno po pitanju smanjenja, odnosno ukidanja parafiskalnih nameta.

OBRAZLOŽENJE POJEDINIH RJEŠENJA

Članovima 1. definiran je predmet reguliranja zakona.

Članom 2. definirano je da se visina takse određuje Taksenom Tarifom, koja je propisana ovim zakonom. Propisana je i obaveza da se prije usvajanja Tarife i naknadnih izmjena i dopuna iste provode javne konsultacije.

Članom 3. propisana je obaveza utvrđivanja će se posebnih kriteriji kojih se moraju pridržavati nadležni organi prilikom donošenja Tarife administrativnih taksi.

Članom 4. propisuje se ko je takseni obaveznik.

Član 5. propisuje se nastanak taksene obaveze.

Članom 6. propisuje se kada se plaća taksa.

Članom 7. propisuje se način plaćanja taksi koje se određuju prema vrijednosti predmeta.

Članom 8. propisano je postupanje sa ispravom koja se izdaje u dva ili više primjeraka.

Članom 9. propisana je obaveza označavanja da je taksa plaćena u kojem iznosu i po kojem tarifnom broju.

Član 10. propisan je postupak u slučaju neplaćene ili nedovoljno plaćene takse.

U trenutno važećem Zakonu o administrativnim taksama propisano je da podnesci i drugi spisi, izuzev oslobođenih od plaćanja takse, ako nije plaćena ili nije dovoljno plaćena taksa, ne smiju biti primljeni direktno od

stranke. Međutim, ovakva odredba je u suprotnosti sa Zakonom o upravnom postupku BiH.

Zakonom o upravnom postupku BiH propisana je dužnost organa da primi podnesak od stranke. Naime, prema članu 58. Zakona **organ koji je nadležan za prijem podneska, odnosno usmenog saopćenja, dužan je primiti podnesak koji mu se predaje, odnosno uzeti na zapisnik usmeno saopćenje.**

Dalje, prema članu 60. Zakona ako podnesak sadrži formalni nedostatak koji sprečava postupanje po podnesku, ili je podnesak nerazumljiv ili nepotpun, ne može se samo zbog toga odbaciti. Organ koji je primio takav podnesak dužan je učiniti one radnje koje će osigurati da se nedostaci otklone i odredit će podnosiocu rok u kome je dužan to učiniti. Ako podnosilac otkloni nedostatke u određenom roku, smatrat će se da je podnesak bio od početka uredan. Ako podnosilac ne otkloni nedostatke u određenom roku, pa se usljed toga ne može po podnesku postupati, smatrat će se da podnesak nije ni podnesen.

Shodno navedenom, neophodno je da se odredbe ovog zakona usklade sa odredbama Zakona o upravnom postupku.

Članom 11. propisan je izuzetak od primjene odredbe člana 10.

Članom 12. propisano je koji spisi i radnje ne podliježu taksi.

Članom 13. propisana su opća oslobađanja od plaćanja takse.

Članom 14. propisana su predmetna oslobađanja od plaćanja takse.

Članom 15. propisana je obaveza naznačavanja oslobađanja od plaćanja takse i na osnovu kojeg propisa su oslobođeni od takse.

Članom 16. propisano je da strani državljani pod uslovima reciprociteta, imaju ista prava po propisima o taksama kao i državljani Bosne i Hercegovine.

Članom 17. propisano je da se takse plaćaju državnim taksenim markama. Izuzetno, takse se uplaćuju u gotovom novcu na uplatne račune, u skladu sa ovim zakonom i to: ako takse iznose više od 100 KM.

Ministarstvo finansija i trezora urediće posebnim pravilnikom izdavanje, ovlaštenje za maloprodaju, visinu provizije za maloprodaju, puštanje u promet, distribuciju, povlačenje iz upotrebe i zamjenu državnih taksenih marki.

Iznos taksi koje se plaćaju u taksenim markama sa 50 KM povećan je na 100 KM. Povećanjem iznosa na 100 KM pomoći će se licima koji plaćaju takse, jer će se na taj način povećati iznos taksi koje se plaćaju gotovim novcem, a ne na propisani račun, gdje lice pored takse plaća i bankarsku proviziju. Država neće pretrpjeti značajne gubitke, jer se u ovom slučaju samo utječe na povećanje prihoda banaka plaćanjem bankarskih provizija.

U istom članu izbačena je alineja dva iz stava 2. koja je definirala da se taksa uplaćuje na račun i u slučajevima kada je posebnim zakonom propisano da se taksa uplaćuje na račun bez obzira na njen iznos. Smatramo da je ovakvo rješenje neprihvatljivo i da se sve takse do 100 KM trebaju uplaćivati u gotovom novcu. Na taj način doći će do uštede vremena, ali i novca, jer se na iznose do 100 KM neće plaćati bankarske provizije.

Članom 18. propisana je prisilna naplata takse.

Članom 19. propisan je povrat novca licu koje je platilo taksu koju nije bilo dužno platiti.

Članom 20. propisana je zastara prava na naplatu i povrat takse. Rok zastare je povećan sa dvije na tri godine. Zakon o obligacionim odnosima propisuje da povremena potraživanja koja dospijevaju godišnje ili u kraćim vremenskim razmacima zastarijevaju za tri godine. Shodno navedenom, smatramo da se odredbe ovog zakona trebaju uskladiti sa odredbama ZOO.

Članom 21. propisano je ko vrši nadzor nad primjenom propisa o administrativnim taksama.

Članovima 22-29. propisano je plaćanje takse pred diplomatskim i konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine u inostranstvu.

Članom 30. propisuje se da su administrativne takse utvrđene u Tarifi su prihodi Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine.

Član 31. propisano je da je sastavni dio ovoga zakona Tarifa administrativnih taksi.

Članom 32. propisano je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH" i objaviće se u službenim glasilima entiteta.

Obrazloženje za smanjenje/ukidanje taksi iz Tarifnih brojeva 1-16 (Takse za spise i radnje institucija Bosne i Hercegovine)

Predlažemo smanjenje 12 taksi i ukidanje tri takse.

Razloge za smanjenje, odnosno ukidanje tri takse iz tarifnih brojeva 1-16 navest ćemo u nastavku:

1. Predloženim rješenjem će se uskladiti visina administrativnih taksi sa ekonomskom snagom naše zemlje. **Naša zemlja ima najniži BDP u regionu i jedna je od zemalja sa najnižom prosječnom plaćom.**

Tako naprimjer, **u Hrvatskoj je prosječna plaća duplo veća nego u BiH, BDP dva i po puta veći nego u BiH, a pojedine takse iz ovih tarifnih brojeva i do tri puta manje nego u BiH.**

2. Pristupit će se ispunjenju obaveza iz Reformske agende za period 2015-2018.

2. Pristupit će se ispunjenju obaveze iz Pisma namjere MMF-u.

5. Ispunit će se načelo da visina takse mora biti proporcionalna usluzi koja se za nju dobije.

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

U tabeli u nastavku prikazat ćemo iznos ovih taksi u zemljama

	BiH	HRVATSKA ⁴⁷	SRBIJA ⁴⁸	CRNA GORA ⁴⁹	PRIJEDLOG
PROSJEČNA PLAĆA	863 KM	1.640 KM (6.220 kuna)	813 KM (49.117 dinara)	997 KM (510 eura)	
BDP	8.941 KM	23.090 KM	9.634 KM	12.427 KM	
1. PODNESCI					
Tarifa br. 1 Za zahtjeve, molbe, prijedloge, prijave i druge podneske, ako ovom tarifom nije propisana druga taksa	5 KM	5,20 KM (20 kuna) ⁵⁰	5 KM (310 dinara) ⁵¹	9,80 (5 eura) ⁵²	2 KM
Tarifa br. 2 Za sva rješenja za koja nije propisana posebna taksa	15 KM	* pred tijelima državne uprave 9 KM (35 kuna) * pred ostalim tijelima 13 KM (50 kuna)	8,60 KM (530 dinara)	9,80 KM (5 eura)	5 KM

⁴⁷ Uredba o tarifi upravnih pristojbi (Narodne novine Republike Hrvatske 8/17, 37/17 i 129/17)

⁴⁸ Zakon o republičkim administrativnim taksama ("Sl. glasnik RS", br. 43/2003, 51/2003 - ispr., 61/2005, 101/2005 - dr. zakon, 5/2009, 54/2009, 50/2011, 70/2011 - usklađeni din. izn., 55/2012 - usklađeni din. izn., 93/2012, 47/2013 - usklađeni din. izn., 65/2013 - dr. zakon, 57/2014 - usklađeni din. izn., 45/2015 - usklađeni din. izn., 83/2015, 112/2015, 50/2016 - usklađeni din. izn., 61/2017 - usklađeni din. izn., 113/2017, 3/2018 - ispr., 50/2018 - usklađeni din. izn i 95/2018)

⁴⁹ Zakon o administrativnim taksama "Službeni list Republike Crne Gore", br.055/03, 046/04, 081/05, 002/06, Službeni list Crne Gore", br. 022/08, 077/08, 003/09, 040/10, 020/11, 026/11, 056/13, 045/14, 053/16 i 037/17)

⁵⁰ <https://www.cbbh.ba/CurrencyExchange/> (konverzija u konvertibilne marke izvršena je na osnovu kursne liste za dan 19.08.2018. godine)

⁵¹ Ibid.

⁵² Ibid.

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

2. RJEŠENJA					
Tarifa br. 3 Na žalbu protiv rješenja	10 KM	* protiv rješenja pred tijelima državne uprave 9 KM (35 kuna) * protiv rješenja pred ostalim tijelima 13 KM (50 kuna)	7,60 KM (470 dinara)	9,80 KM (5 eura)	5 KM
3. UVJERENJA					
Tarifa br. 4 Za uvjerenja, ako nije drugačije propisano	15 KM	5,20 KM (20 kuna)	5 KM (310 dinara)	9,80 KM (5 eura)	5 KM
4. OVJERE, PRIJEPISI, IZVODI					
Tarifa br. 5 1. Za ovjeru potpisa i pečata u Ministarstvu civilnih poslova namijenjen za upotrebu u inostranstvu	5 KM	7,80 KM (30 kuna)	6,70 KM (410 dinara)	3,90 KM (2 eura)	5 KM
2. Za svaki dalji primjerak	Još po 2 KM	10,40 KM (40 kuna)	3,60 KM (220 dinara)	3,90 KM (2 eura)	Još po 2 KM
3. Za nadovjeru potpisa i pečata na originalu isprave u Ministarstvu vanjskih poslova	10 KM	/	/	/	5 KM
4. Za nadovjeru kopija, prijepisa i prijevoda u Ministarstvu vanjskih poslova	5 KM	/	/	/	5 KM

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

Tarifa br. 6 1. Za ovjeru originala isprava izdanih od diplomatsko-konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine	4 KM	/	/	/	4 KM
2. Za ovjeru kopija i prijevoda isprava izdanih od strane diplomatsko-konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine	2 KM	/	/	/	2 KM
Tarifa br. 7 Za ovjeru dokumenata izdanih od strane inostranih diplomatsko-konzularnih predstavništava u Bosni i Hercegovini	10 KM	/	/	/	5 KM
Tarifa br. 8 Izdavanje izvoda iz MKV od strane Ministarstva vanjskih poslova	6 KM	/	/	/	/
5. MIŠLJENJA					
Tarifa br. 9 Taksa na podnesak kojim se traži mišljenje institucija Bosne i Hercegovine o različitim pitanjima primjene zakona Bosne i Hercegovine ili primjene međunarodnog prava	20 KM	/	/	/	/
6. OBLAST MEĐUNARODNOG CESTOVNOG I VODNOG TRANSPORTA					
Tarifa br. 10 1. Za prvu dozvolu preduzeću ili drugom pravnom licu da, na redovnoj liniji u međunarodnom drumskom transportu, može obavljati prevoz putnika ili vršiti tranzit motornim vozilima	300 KM	182 KM (700 kuna)	185 KM (22.270 dinara)	Za bilateralnu dozvolu domaćem prevozniku za međunarodni javni linijski prevoz putnika za dio relacije preko teritorije Crne Gore 137 KM (70 eura)	100 KM

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

2. Za drugu i svaku narednu dozvolu preduzeću ili drugom pravnom licu da, na redovnoj liniji u međunarodnom drumskom saobraćaju, može obavljati prevoz putnika ili vršiti tranzit motornim vozilima	40 KM	/	/	68,50 KM (35 eura)	20 KM
Tarifa br. 11 Za dozvolu obavljanja naizmjeničnih vožnji u vanlinijskom međunarodnom cestovnom transportu putnika, i to: 1) u bilateralnom transportu 2) u tranzitnom transportu	1) po 120 KM 2) po 100 KM	36 KM (140 kuna)	/	1) u bilateralnom saobraćaju 98 KM (50 eura) 2) u tranzitnom saobraćaju 98 KM (50 eura)	1) po 60 KM 2) po 50 KM
Tarifa br. 12 Za dozvolu ulaska praznih autobusa na teritoriju Bosne i Hercegovine, preuzimanje putnika i obavljanja ostalih vrsta međunarodnog vanlinijskog prijevoza putnika u cestovnom transportu	40 KM	39 KM (150 kuna)	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMA

<p>Tarifa br. 13 Za dozvolu obavljanja međunarodnog drumskog prevoza stvari, i to:</p>	<p>1) za fizičko ili pravno lice, po svakoj bilateralnoj pojedinačnoj dozvoli 10 KM 2) za fizičko ili pravno lice, po svakoj dozvoli s višekratnom upotrebom, i to za: a) SEMT dozvolu 500 KM b) godišnju bilateralnu dozvolu 250 KM</p>	<p>/</p>	<p>/</p>	<p>1) za pojedinačne dozvole 9,80 KM (5 eura) 2) za vremenske dozvole 166 KM (85 eura) 3) za kratkoročne CEMT dozvole 49 KM (25 eura) 4) za godišnje CEMT dozvole 580 KM (270 eura)</p>	<p>1) 5 KM 2) a) 250 KM b) 150 KM</p>
<p>Tarifa br. 14 1. Za registrovanje - ovjeru jednog primjerka reda vožnje međuentitetske autobuske 2. Za ovjeru svakoga drugog priloga 3. Za rješenje o odobravanju reda vožnje međuentitetske autobuske linije</p>	<p>1) 20 KM 2) 10 KM 3) 50 KM</p>	<p>Za ovjeru voznog reda odnosno cjenika redovne linije kojom domaća ili strana pravna ili fizička osoba prevozi putnike motornim vozilima u međunarodnom cestovnom prometu 9 KM (35 kuna)</p>	<p>250 KM (15.180 dinara)</p>	<p>1) za prvi primjerak 29,30 KM (15 eura) 2) za svaki sljedeći 19,60 KM (10 eura)</p>	<p>1) 10 KM 2) 5 KM 3) 25 KM</p>

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

<p>Tarifa br. 15 Za rješenje, po zahtjevu za dozvolu vanrednog prijevoza stvari u međunarodnom cestovnom transportu, i to: 1) u bilateralnom prijevozu, za prijevoz jednim vučnim vozilom 2) za svako sljedeće vučno vozilo, po istom rješenju 3) u tranzitnom prijevozu, za prijevoz jednim vučnim vozilom 4) za svako sljedeće vučno vozilo, po istom rješenju</p>	<p>1) 30 KM 2) 20 KM 3) 60 KM 4) 30 KM</p>	<p>1) 22 KM (85 kuna) 2) 9 KM (35 kuna) 3) 22 KM (85 kuna) 4) 9 KM (35 kuna)</p>	<p>1) 52 KM (3.200 dinara) 2) 26,3 KM (1.620 dinara) 3) 87,3 KM (5.370 dinara) 4) 26,3 KM (1.620 dinara)</p>	<p>1) 19,60 KM (10 eura) 2) 9,80 KM (5 eura) 3) 29,30 KM (15 eura) 4) 19,60 KM (10 eura)</p>	<p>1) 15 2) 10 3) 30 4) 15</p>
<p>Tarifa br. 16 Za rješenje kojim se stranom fizičkom i pravnom licu odobrava obavljanje unutrašnjeg prijevoza stvari u cestovnom transportu, između pojedinih mjesta u Bosni i Hercegovini</p>	<p>90 KM</p>	<p>905 KM (3.500 kuna)</p>	<p>420 KM (50.600 dinara)</p>	<p>489 KM (250 eura)</p>	<p>90 KM</p>

Obrazloženje za smanjenje taksi iz Tarifnih brojeva 17-26 (Takse za spise i radnje institucija Bosne i Hercegovine)

Za preostale takse iz dijela I - Takse za spise i radnje institucija Bosne i Hercegovine iz tarifnih brojeva 17-27 predlažemo da se smanje za 20%.

Na taj način će se:

1. Uskladiti visina taksi sa ekonomskom snagom naše zemlje.
2. Pristupit će se ispunjenju obaveza iz Reformske agende za period 2015-2018.
3. Pristupit će se ispunjenju obaveze iz Pisma namjere MMF-u.
4. Ispunit će se načelo da visina takse mora biti proporcionalna usluzi koja se za nju dobije.

Obrazloženje za smanjenje taksi iz Tarifnih brojeva 29-39 (Takse na spise i radnje diplomatskih i konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine)

Predlažemo smanjenje taksi iz tarifnih brojeva 29-39 za 20%.

Na taj način će se:

1. Uskladiti visina taksi sa ekonomskom snagom naše zemlje.
2. Pristupit će se ispunjenju obaveza iz Reformske agende za period 2015-2018.
3. Pristupit će se ispunjenju obaveze iz Pisma namjere MMF-u.
4. Ispunit će se načelo da visina takse mora biti proporcionalna usluzi koja se za nju dobije.

Obrazloženje za smanjenje taksi iz Tarifnih brojeva 40-77 (Takse na spise i radnje za sticanje i održavanje prava industrijskog vlasništva)

Predlažemo smanjenje taksi iz tarifnih brojeva 40-76 za 20%.

Na taj način će se:

1. Uskladiti visina taksi sa ekonomskom snagom naše zemlje.
2. Pristupit će se ispunjenju obaveza iz Reformske agende za period 2015-2018.
3. Pristupit će se ispunjenju obaveze iz Pisma namjere MMF-u.
4. Ispunit će se načelo da visina takse mora biti proporcionalna usluzi koja se za nju dobije.

Takse na spise i radnje za sticanje i održavanje prava industrijskog vlasništva uvedene su Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o administrativnim taksama 2004. godine.

Odlukom o izmjenama Tarife administrativnih taksi Vijeća ministara koja je objavljena u Službenom glasniku br. 15/14 većina taksi iz ove oblasti znatno je povećana.

Smatramo da je neophodno ispitati opravdanost povećanja ovih taksi, a posebno je potrebno ispitati učestalost organa uprave (izvršne vlasti) u vršenju normativne funkcije i davanja mogućnosti da se Odlukom mijenja visina administrativnih taksi u BiH.

Obrazloženje za smanjenje taksi iz Tarifnih brojeva 77-82 (Takse na spise i radnje u području certifikovanja, metrologije i akreditovanja)

Predlažemo smanjenje taksi iz tarifnih brojeva 77-82 za 20%.

Na taj način će se:

1. Uskladiti visina taksi sa ekonomskom snagom naše zemlje.
2. Pristupit će se ispunjenju obaveza iz Reformske agende za period 2015-2018.
3. Pristupit će se ispunjenju obaveze iz Pisma namjere MMF-u.
4. Ispunit će se načelo da visina takse mora biti proporcionalna usluzi koja se za nju.

**Obrazloženje za smanjenje/ukidanje taksi iz Tarifnih brojeva 83-98
(Takse na spise i radnje u postupku indirektnog oporezivanja)**

Predlažemo smanjenje taksi iz pet tarifnih brojeva na spise i radnje u postupku indirektnog oporezivanja i ukidanje taksi iz 15 tarifnih brojeva.

Na taj način će se:

1. Uskladiti visina taksi sa ekonomskom snagom naše zemlje.
2. Pristupit će se ispunjenju obaveza iz Reformske agende za period 2015-2018.
3. Pristupit će se ispunjenju obaveze iz Pisma namjere MMF-u.
4. Ispunit će se načelo da visina takse mora biti proporcionalna usluzi koja se za nju.

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

Također, na osnovu uporednopravne analize došli smo do zaključka da većina taksu iz ove oblasti ne postoji u državama iz okruženja, što ćemo prikazati u tabeli u nastavku:

	BiH	HRVATSKA	SRBIJA	CRNA GORA	PRIJEDLOG
PROSJEČNA PLAĆA	863 KM	1.640 KM (6.220 kuna)	813 KM (49.117 dinara)	997 KM (510 eura)	
BDP	8.941 KM	23.090 KM	9.634 KM	12.427 KM	
Tarifa br. 83 Za zahtjeve, molbe, prijedloge, prijave, podneske, ako u ovoj glavi nije propisana druga taksa	10 KM	/	5 KM (310 dinara)	/	5 KM
Tarifa br. 84 a) za odobrenja o otvaranju, proširenju ili preseljenju carinskog skladišta b) za odobrenja za carinske postupke sa ekonomskim učinkom c) za rješenja o izmjeni i dopuni odobrenja za carinske postupke sa ekonomskim učinkom, krajnju upotrebu, vanjsku obradu i za pojednostavljene postupke d) za rješenja kojim se odlučuje o zahtjevu za izmjenu podataka o količini,	a) 100 KM b) 20 KM c) 10 KM d) 50 KM e) 20 KM f) 10 KM	/	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

vrsti, kvalitetu i vrijednosti robe, te drugih podataka u prijavi e) za ostala rješenja koja se donose u redovnom upravnom postupku f) za rješenja i/ili odobrenja koja se donose u skraćenom postupku					
Tarifa br. 85 Za žalbu protiv rješenja	10 KM	* protiv rješenja pred tijelima državne uprave 9 KM (35 kuna) * protiv rješenja pred ostalim tijelima 13 KM (50 kuna)	7,50 KM (460 dinara) Za žalbu protiv rješenja carinarnice donijetom u upravnom postupku 27,60 KM (1.700 dinara)	9,80 KM (5 eura)	5 KM
Tarifa br. 86 Za carinsku prijavu kojom se roba prijavljuje za carinski odobreno postupanje	20 KM	/	/	/	/
Tarifa br. 87 Za carinsku prijavu kojom se roba prijavljuje za carinski postupak izvoza i ponovnog izvoza kojim se razdužuje carinski postupak s ekonomskim učinkom	10 KM	/	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

Tarifa br. 88 Za carinsku prijavu i obračun uvoznih dažbina za robu koju putnici nose sa sobom	10 KM	/	/	/	/
Tarifa br. 89 Za izdavanje uvjerenja o direktnoj pošiljci	20 KM	/	/	/	/
Tarifa br. 90 Za obavezujuću informaciju o tarifnom razvrstavanju robe, odnosno obavezujuću informaciju o porijeklu robe, po jednom tarifnom stavu	70 KM	/	/	/	/
Tarifa br. 91 Za izdavanje odobrenja za status ovlašćenog izvoznika	100 KM	/	/	/	/
Tarifa br. 92 Za izdavanje propisanog Lista s podacima: INF 1, INF 3, INF 6, INF 7 i INF 8 i uvjerenja o carinskom statusu	20 KM	/	/	/	/
Tarifa br. 93 Za odobrenje za ispunjenje uslova za izgradnju građevinskih objekata u slobodnoj zoni i slobodnom skladištu	100 KM	/	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

<p>Tarifa br. 94 Za mišljenje o pravima i obavezama učesnika u postupku prikupljanja indirektnih poreza, koje izdaju organi uprave za indirektno oporezivanje, na zahtjev stranke</p>	50 KM	/	/	/	/
<p>Tarifa br. 95 Za ostala uvjerenja i potvrde u postupku indirektnog oporezivanja, ako nije drugačije propisano</p>	20 KM	/	/	/	5 KM
<p>Tarifa br. 96 Za ovjeravanje fotokopije službenih akata ili drugih isprava, da su vjerne originalu</p>	5 KM	7,80 KM (30 kuna)	6,70 KM (410 dinara)	3,90 KM (2 eura)	5 KM
<p>Tarifni br. 97 Za ovjeravanje fotokopije službenih akata ili drugih isprava, da su za opomenu kojom se neko poziva da plati dužnu taksu</p>	5 KM	5,20 KM (20 kuna)	4,40 KM (270 dinara)	5,90 KM (3 eura)	2 KM

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o administrativnim taksama iz 2012. godine iznos pojedinih taksi iz ove oblasti povećao se za 100%.

Povećanje ima **negativan utjecaj na konkurentnu sposobnost domaćih kompanija koje se bave vanjskotrgovinskim poslovanjem**, jer imaju izuzetno visoke troškove taksi na spise i radnje u postupku indirektnog oporezivanja. Na ovaj problem je ukazano i kroz projekat „Koalicija za jači glas male privrede“ i u Publikaciji Zajednička platforma malih i srednjih preduzeća - zahtjevi i preporuke za poboljšanje poslovnog okruženja u BiH kao jedna od mjera za poboljšanje poslovnog okruženja u BiH predloženo je smanjenje ovih taksi.⁵³

Obrazloženje za smanjenje/ukidanje taksi iz Tarifnih brojeva 99-107 (Takse za usluge arhiva BiH, takse u postupku javnih nabavki, takse za izdavanje obrazaca i radnje u postupcima sa strancima i takse za radnje u postupku pred kancelarijom za nadzor i akreditaciju)

Predlažemo ukidanje taksi iz oblasti javne nabavke i smanjenje taksi iz ostalih oblasti za 20%.

Takse čije smo ukidanje predložili ne postoje u zakonodavstvima zemalja iz okruženja.

Ukidanjem i smanjenjem ujedno će se:

1. Uskladiti visina taksi sa ekonomskom snagom naše zemlje.
2. Pristupit će se ispunjenju obaveza iz Reformske agende za period 2015-2018.
3. Pristupit će se ispunjenju obaveze iz Pisma namjere MMF-u.
4. Ispunit će se načelo da visina takse mora biti proporcionalna usluzi koja se za nju.

dr. zakon, 5/2009, 54/2009, 50/2011, 70/2011 - usklađeni din. izn., 55/2012 - usklađeni din. izn., 93/2012, 47/2013 - usklađeni din. izn., 65/2013 - dr. zakon, 57/2014 - usklađeni din

IV FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Budžetu.

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SUDSKIM TAKSAMA U POSTUPKU PRED VRHOVNIM SUDOM FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Zakonu o sudskim taksama u postupku pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj: 48/99) član 7. mijenja se i glasi:

1. Takse se plaćaju u taksenim markama do iznosa takse do 100 KM.
2. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije) svojim propisom uređuje emitiranje i distribuciju taksenih maraka.
3. Izuzetno od stava 1. ovog člana taksa se uplaćuje direktno na propisani račun:
- ako taksa iznosi više od 100 KM.
4. Taksa iz stavova 1. i 3. prihod je Federacije Bosne i Hercegovine.
5. Potvrda o uplati takse prilaže se uz podnesak za koji je taksa plaćena, a kad se podnosi potvrda o uplaćenju taksi za sudsku odluku, takseni obveznik je dužan naznačiti broj odluke za koju se taksa plaća.

Član 2.

U članu 22., u Tarifnom broju 2. alineji 1. iznos od „100 KM“ zamjenjuje se iznosom od „50 KM“.

U istom članu i Tarifnom broju, u alineji 2. iznos od „200 KM“ zamjenjuje se iznosom od „100 KM“.

U istom članu i Tarifnom broju, u alineji 3. iznos od „200 KM“ zamjenjuje se iznosom od „100 KM“.

U istom članu i Tarifnom broju, u alineji 4. iznos od „100 KM“ zamjenjuje se iznosom od „50 KM“.

U istom članu, u Tarifnom broju 3., u alineji 1. iznos od „200 KM“ zamjenjuje se iznosom od „100 KM“.

U istom članu, u Tarifnom broju 4., u alineji 1. iznos od „5 KM“ zamjenjuje se iznosom od „2,5 KM“.

U istom članu i Tarifnom broju, u alineji 2. iznos od „2 KM“ zamjenjuje se iznosom od „1 KM“.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE

ZA DONOŠENJE ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SUDSKIM TAKSAMA U POSTUPKU PRED VRHOVNIM SUDOM FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu III. 1. tačka c) koji je izmijenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI i članu IV. A. 20. (1) j) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojem je u isključivoj nadležnosti Federacije donošenje propisa o finansijama i finansijskim institucijama Federacije i fiskalna politika Federacije, a Parlament Federacije, uz ostala ovlaštenja predviđena Ustavom, odgovoran je za donošenje zakona o oporezivanju i osiguranju potrebnog finansiranja na drugi način.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Donošenjem nove taksene tarife u postupku pred Vrhovnim sudom FBiH ispunit će se obaveza smanjenja parafiskalnih nameta, a koja je definirana u tački 9. Reformske agende za period 2015-2018.

Također, ispunit će se obaveza iz tačke 11. Pisma namjere MMF-u u kojem su se Vlade entiteta i Vijeće ministara obavezali razraditi planove za smanjenje parafiskalnih nameta.

Reformskom agendom za period 2015-2018., u tački 9. (poslovna klima i konkurentnost) vlast se obavezala da će reforme poslovnog okruženja u našoj zemlji između ostalog uključiti i obavezu sačinjavanja i objave sveobuhvatnog popisa parafiskalnih nameta **u cilju osiguravanja njihove transparentnosti i smanjenja u skladu sa podjelom nadležnosti.** Međutim, do danas je sačinjen samo Registar parafiskalnih nameta. Nije se radilo na njihovom smanjenju i ukidanju.

U Pismu namjere MMF-u, od 30.06.2016. godine, u tački 11. Vlada se obavezala da će **do kraja decembra 2016. godine** smanjiti opterećenje poslovnih subjekata. U tom kontekstu će se uz pomoć USAID-a analizirati parafiskalni nameti na svim nivoima vlasti, **a Vlade entiteta i Vijeće ministara razradit će planove s ciljem njihovog smanjenja.** Prošlo je skoro tri godine, a ništa nije učinjeno po pitanju smanjenja, odnosno ukidanja parafiskalnih nameta.

Donošenjem nove Tarife sudskih taksi ispoštovat će se načela utvrđena prema teoriji javnih finansija. Naime, prilikom određivanja visine taksi moraju se poštivati sljedeća načela:

- **visina takse treba biti vezana za troškove koje organi imaju pri pružanju usluga**
- **visina takse treba da odgovara visini primljenih koristi pojedinca**
- **visina takse treba da bude proporcionalna ekonomskoj snazi države**
- **u obzir se mora uzeti i neophodnost uvođenja taksi, kao i njihov broj.**

Direktivom 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 12. decembra 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu propisano je da države u svrhu pojednostavljenja administrativnih postupaka i formalnosti trebaju uzeti u obzir neophodnost, broj, duplikacije, trošak i jasnoću svakog postupka i usluge, te poteškoće koje bi se mogle prouzrokovati postupcima i uslugama. **Direktiva propisuje da bi naknada koja se određuje za usluge trebala biti proporcionalna s troškovima procedura i formalnosti.**⁵⁴

. izn., 45/2015 - usklađeni din. izn., 83/2015, 112/2015, 50/2016 - usklađeni din. izn., 61/2017 - usklađeni din. izn., 113/2017, 3/2018 - ispr., 50/2018 - usklađeni din. izn i 95/2018)

⁵⁴ Zakon o administrativnim taksama "Služben

Uzimajući u obzir ekonomsku situaciju naše zemlje i visinu sudskih taksi možemo zaključiti da takse nisu proporcionalne ekonomskoj snazi države i neophodno je pristupiti njihovom smanjenju kako je i predloženo.

III OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. predložena je izmjena člana 7. Zakona, u smislu da se sudske takse plaćaju u taksenim markama do iznosa do 100 KM, a ukoliko taksa iznosi više od 100 KM uplaćuje se direktno na propisani račun. Dosadašnje rješenje je bilo da se sudske takse plaćaju u gotovom novcu na uplatni račun kod Zavoda za platni promet Federacije. Obzirom da je došlo do gašenja Zavoda za platni promet Federacije neophodno je izvršiti izmjenu ovog zakona.

S druge strane, propisivanjem da se takse do 100 KM plaćaju u taksenim markama pomoći će se licima koji plaćaju takse, jer će se na taj način takse plaćati gotovim novcem, a ne na propisani račun, gdje lice pored takse plaća i bankarsku proviziju. Država neće pretrpjeti značajne gubitke, jer se u ovom slučaju samo utječe na povećanje prihoda banaka plaćanjem bankarskih provizija.

Članom 2. predložena je izmjena člana 22., odnosno smanjenje taksi iz tarifnih brojeva 2, 3 i 4 za 50%. Predloženo smanjenje je u skladu sa Reformskom agendom i Pismom namjere MMF-u. Smanjenjem sudskih taksi ispunit će se i načela utvrđena prema teoriji javnih finansija.

U tabeli u nastavku prikazat ćemo iznos sudskih taksi u FBiH i u zemljama regiona iz koje je vidljivo da je većina sudskih taksi u FBiH veća od sudskih taksi u zemljama regiona. S druge strane, FBiH ima najniži BDP, a kada je u pitanju prosječna plaća, nižu prosječnu plaću u odnosu na FBiH ima jedino Republika Srbija.

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

U Hrvatskoj je BDP za 150% veći nego u FBiH, prosječna plaća za 100% veća nego prosječna plaća u FBiH, a sudske takse manje za 35%-50%.

U Srbiji je BDP za 3% veći nego u FBiH, prosječna plaća za 7% manja nego prosječna plaća u FBiH, ali su sudske takse manje u prosjeku za 90%.

U Crnoj Gori je BDP za 33% veći nego u FBiH, prosječna plaća za 14% veća nego prosječna plaća u FBiH, a sudske takse manje za 70%.

Naziv sudske takse	FBiH ⁵⁵	RS ⁵⁶	Hrvatska ⁵⁷	Srbija ⁵⁸	Crna Gora ⁵⁹	Prijedlog
Za tužbu protiv upravnog akta	100 KM	100 KM	Plaća se prema vrijednosti predmeta, s tim da ne može biti manja od 50 KM (200 kuna) ⁶⁰ , a ako je vrijednost predmeta neprocjenjiva taksa iznosi 130 KM (500 kuna).	6,3 KM (390 dinara) ⁶¹	19,60 KM (10 eura) ⁶²	50 KM

Službeni list Republike Crne Gore", br.055/03, 046/04, 081/05, 002/06, Službeni list Crne Gore", br. 022 /08, 077/08, 003/09, 040/10, 020/11, 026/11, 056/13, 045/14, 053/16 i 037/17) /09, 67/13, 63/14 i 66/18)

⁵⁷ Zakon o sudskim pristojbama (prečišćeni tekst) (NN 74/95, 57/96, 137/02, (26/03), 125/11, 112/12, 157/13, 110/15)

⁵⁸ Zakon o sudskim taksama („Sl. glasnik RS", br. 28/94, 53/95, 16/97, 34/2001 - dr. zakon, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 116/2008 -dr. zakon, 31/2009, 101/2011, 93/2012, 93/2014 i 106/2015).

⁵⁹ Zakon o sudskim taksama ("Službeni list RCG", br 76/05 i 39/07)

⁶⁰ <https://www.cbbh.ba/CurrencyExchange/> (konverzija u konvertibilne marke izvršena je na osnovu kursne liste za dan 21.11.2018. godine)

⁶¹ Ibid.

⁶² Ibid.

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

Za žalbu protiv presuda najvišeg suda u kantonu donesenim u upravnom sporu	200 KM	/	Plaća se prema vrijednosti spora i iznosi od 26 KM (100 kuna) do 160 KM (625 kuna). Ako je vrijednost spora neprocjenjiva taksa iznosi 130 KM (500 kuna).	6,3 KM (390 dinara)	/	100 KM
Za zahtjev za izvanredno preispitivanje sudskih odluka	200 KM	200 KM	/	16 KM (980 dinara)	29,3 KM (15 eura)	100 KM
Za tužbu za ponavljanje postupka	100 KM	100 KM	50 KM (200 kuna)	6,3 KM (390 dinara)	29,3 KM (15 eura)	50 KM
Za presudu u upravnom sporu	200 KM	1) kada je predmet spora procjenjiv - 1% od vrijednosti spornog predmeta, s tim da ne može biti manja od 100 KM ni veća od 5.000 KM , 2) kada je predmet spora neprocjenjiv - 100 KM , 3) kada je riječ o sporovima iz zdravstvenog, penzijskog i invalidskog osiguranja,	Plaća se prema vrijednosti predmeta i iznosi od 26 KM (100 kuna) do 130 KM (500 kuna). Ako je vrijednost predmeta neprocjenjiva taksa iznosi 130 KM (500 kuna).	Ako je vrijednost predmeta spora procjenjiva, 1% od vrijednosti spornog predmeta, a najviše 31 KM (1.900 dinara), s tim da ne može biti manja od 9,5 KM (590 dinara). Ako je vrijednost predmeta spora neprocjenjiva, 16 KM (980 dinara).	39 KM (20 eura)	100 KM

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

		<p>starateljstva, dječjeg dodatka, usvajanja i socijalne pomoći, taksa za presudu plaća se u iznosu od 20 KM i</p> <p>4) ako je predmet spora djelimično procjenjiv, taksa se plaća kao da je predmet procjenjiv.</p>				
Za pismeni ili usmeni zahtjev da se izvrši prepisivanje sudskog akta	5 KM	5 KM	/	3 KM (190 dinara)	1,95 KM (1 euro)	2,5 KM
Za prepisivanje sudskih akata kao i za prepisivanje akata iz zbirke isprava koje je sud izvršio na zahtjev stranke	2 KM od svake započete stranice originala	5 KM	1,3 KM (5 kuna)	0,30 KM (20 dinara)	5,9 KM (3 eura)	1 KM

Ističemo da će i sa predloženim rješenjem pojedine sudske takse biti veće nego takse u zemljama okruženja, iako one imaju veće prosječne plaće i daleko veći stepen razvijenosti.

Članom 3. utvrđeno je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

IV FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Budžetu Federacije BiH.

ZAKON O ADMINISTRATIVNIM TAKSAMA I TARIFI ADMINISTRATIVNIH TAKSI U FEDERACIJI BiH

I OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se: plaćanje administrativnih taksi (u daljem tekstu: taksa) za spise i radnje kod federalnih organa uprave i drugih pravnih lica kojima je povjereno da samostalno rješavaju u upravnim stvarima o određenim pravima i obavezama, te kod pravnih lica kojima su povjerena javna ovlaštenja, takseni obveznik, taksena obaveza, taksena osnovica, nadležnost i način donošenja propisa o administrativnim taksama, kriteriji za određivanje Tarife administrativnih taksi, pripadnost prihoda od taksi, oslobađanje od plaćanja taksi, povrat takse, prisilna naplata takse, zastarjevanje, nadzor nad primjenom zakona, plaćanje taksi, ovlasti u provedbi zakona, kaznene odredbe i prijelazne i završne odredbe.

1. TAKSENI OBVEZNIK

Član 2.

1. Takseni obveznik je osoba na čiji se zahtjev pokreće postupak, odnosno obavljaju radnje za koje je u Tarifi propisano plaćanje takse.
2. Ako za isti spis ili radnju postoji dva ili više taksenih obveznika, njihova je obaveza solidarna.

3. Ako više osoba podnosi zajednički zahtjev, plaća se jedna taksa.

4. Ako više lica podnosi zahtjev, od kojih su neki oslobođeni plaćanja takse, u tom postupku taksu plaća obveznik koji nije oslobođen plaćanja takse.

2. TAKSENA OBAVEZA

Član 3.

1. Taksena obaveza nastaje u trenutku predaje zahtjeva za izdavanje rješenja ili druge isprave, odnosno u trenutku podnošenja podneska.

2. Taksa se ne može naplatiti ako nije utvrđena Tarifa administrativnih taksi.

Član 4.

1. Takse se plaćaju u trenutku nastanka taksene obaveze, ako za pojedine slučajeve nije propisano drugačije.

2. Za sva porezna uvjerenja utvrđeni fiksni iznos takse plaća se u trenutku podnošenja zahtjeva za njihovo izdavanje.

3. Taksena obaveza nastaje:

- za rješenja i druge isprave u trenutku podnošenja zahtjeva za njihovo izdavanje;
- za podneske u trenutku kada se predaje a usmeno

- saopštenje daje u zapisnik kada se zapisnik sastavlja;
- za pravne radnje u trenutku podnošenja zahtjeva za izvršavanje tih radnji.

3. TAKSENA OSNOVICA

Član 5.

1. Ako je Tarifom propisano da se taksa plaća prema vrijednosti predmeta, kao osnovica za utvrđivanje takse uzima se vrijednost naznačena u podnesku ili ispravi ili vrijednost utvrđena na način propisan u Tarifi ili vrijednost utvrđena procjenom organa koji vodi postupak.

2. Kada je taksa propisana u procentualnom iznosu obračun takse vrši se tako što se iznos u KM do 0,50 ne uzima u obzir, a iznad 0,50 zaokružuje na 1,00 KM.

3. Kada se isprava za koju se plaća taksa, na zahtjev stranke, izdaje u dva ili više primjeraka, za drugi i svaki daljnji primjerak plaća se taksa kao za prepis i ovjeru prepisa.

4. Taksa iz stava 3. ovog člana ne može biti veća od takse za prvi primjerak.

II NADLEŽNOST I NAČIN DONOŠENJA PROPISA O ADMINISTRATIVNIM TAKSAMAMA

Član 6.

1. Administrativne takse na nivou Federacije uređuju se zakonom kojeg donosi Parlament FBiH.
2. Administrativne takse na nivou kantona uređuju se zakonom kojeg donosi Skupština Kantona Sarajevo.
3. Administrativne takse na nivou lokalne samouprave uređuju se Odlukom koju donosi Općinsko, odnosno Gradsko vijeće.

Član 7.

Zakoni i na zakonu zasnovan propis iz prethodnog člana kojima se uređuju administrativne takse obavezno moraju definirati:

- taksenog obveznika
- taksenu obavezu
- taksenu osnovicu
- oslobađanje od plaćanja taksi
- način naplate taksi
- povrat takse
- prisilnu naplatu takse i
- zastarjevanje.

Član 8.

1. Sastavni dio zakona i na zakonu zasnovanog propisa iz člana 6. ovog zakona je Tarifa administrativnih taksi.
2. Prije usvajanja Tarife iz stava 1. ovog člana provodi se javna rasprava i javne konsultacije sa reprezentativnim socijalnim partnerima u FBiH.

III KRITERIJI ZA ODREĐIVANJE TARIFE ADMINISTRATIVNIH TAKSI

Član 9.

1. Za određivanje visine taksi utvrdit će se posebni kriteriji kojih se moraju pridržavati nadležni organi na svim nivoima vlasti (federalni, kantonalni, općinski) prilikom donošenja Tarife administrativnih taksi.
2. Kriterije iz prethodnog stava utvrđuje Federalno ministarstvo finansija, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.
3. Prije stupanja na snagu, o Kriterijima se provodi javna rasprava i konsultacije sa reprezentativnim socijalnim partnerima u FBiH.
3. Do izrade Kriterija iz stava 1. ovog člana ne može doći do povećanja važećih taksi.

IV PRIPADNOST PRIHODA OD TAKSI

Član 10.

Prihod ostvaren od prodaje i uplatom na propisani račun javnih prihoda federalnih taksi prihod je budžeta Federacije.

Prihod ostvaren od prodaje administrativnih taksi u kantonu je prihod Budžeta kantona.

Prihod ostvaren od prodaje općinskih administrativnih taksi je prihod Budžeta općine.

V OSLOBAĐANJE OD PLAĆANJA TAKSI

1. OPĆA OSLOBAĐANJA

Član 11.

Od plaćanja takse oslobođeni su:

1. Tijela federalne vlasti;
2. Pravna lica kada rješavaju po zahtjevima u okviru povjerenih javnih ovlaštenja;
3. Ustanove iz oblasti odgoja i obrazovanja, prosvjete, nauke, kulture, informiranja, zaštite kulturne i privredne baštine, zdravstva, veterinarstva, socijalne zaštite i humanitarne i dobrotvorne organizacije u obavljanju svoje djelatnosti;
4. Učenici i studenti za vrijeme redovnog školovanja;
5. Organizacije i savezi osnovani za zaštitu lica sa fizičkim i psihičkim nedostacima i poremećajima za spise i radnje u vezi sa vršenjem djelatnosti, savezi i organizacije ratnih vojnih invalida, porodice šehida i poginulih boraca, demobilisanih boraca za spise i radnje u vezi sa vršenjem djelatnosti;
6. Građani slabog imovinskog stanja na osnovu potvrde centra za socijalni rad;
7. Vojni i civilni invalidi;
8. Lica kojima je rješenjem nadležnog organa priznato svojstvo člana porodice poginulih, umrlih, nestalih i zarobljenih boraca;
9. Demobilisani borci koji nisu zaposleni ili koji imaju status radnika na čekanju;
10. Nezaposlene izbjeglice, raseljena lica i povratnici;

11. Penzioneri koji ostvaruju pravo na zaštitni dodatak.

2. PREDMETNA OSLOBAĐANJA

Član 12.

Takse se ne plaćaju na sljedeće spise i radnje:

1. Predstavke i pritužbe te prijedloge federalnim i drugim javnim tijelima;

2. Molbe za pomilovanja i rješenja o tim molbama;

3. Zahtjev za naknadu štete osoba neopravdano osuđenih i neosnovano lišenih slobode te rješenja o tim predmetima;

4. Spise i radnje u postupku pribavljanja dokaza o siromašnom imovinskom stanju radi oslobađanja od plaćanja taksi;

5. Spise i radnje u postupku za povrat više ili pogrešno uplaćenih obaveza;

6. Spise i radnje u postupku za ispravljanje grešaka u rješenjima, ispravama i službenim zapisnicima;

7. Spise i radnje u postupku sastavljanja i ispravljanja popisa birača;

8. Spise i radnje u postupku usvajanja i postavljanja staratelja;

9. Za sve prijave, prijedloge, spise i radnje za utvrđivanje poreza i taksi te za korištenje poreznih oslobađanja i olakšica;

10. Spise i radnje u postupku vraćanja, odnosno ostvarivanja prava naknade za oduzetu imovinu;

11. Sve spise i radnje za ostvarivanje prava iz penzijskog, invalidskog i zdravstvenog osiguranja, te oblast boračko invalidske zaštite i socijalne zaštite;

12. Spise i radnje u vezi sa redovnim školovanjem učenika i studenata, osim taksi za svjedočanstvo po završenom školovanju ili diplomu;

13. Spise i radnje u vezi sa zasnivanjem radnog odnosa i ostvarivanjem prava iz radnog odnosa;

14. Spise i radnje lica privremeno nezaposlenih kada ostvaruju prava iz osnova materijalnog osiguranja i kada se prijavljuju u nadležni Zavod za zapošljavanje;

15. Spise i radnje u vezi sa primanjem poklon paketa i darova od dobrotvornih humanitarnih organizacija iz inostranstva;

16. Spise i radnje u vezi sa uređivanjem prava i dužnosti iz nadležnosti odbrane;

17. Spise i radnje u vezi sa zaštitom spomenika kulture i prirode;

18. Podneske upućene tijelima za predstavke i pritužbe federalnim tijelima;

19. Spise i radnje u postupku za sahranu umrlih lica;

20. Spise i radnje u postupku za ostvarivanje prava na doplatak na djecu;

21. Prijave i odjave prebivališta osoba, boravišta i adrese stanovanja osoba;

22. Spise i radnje u vezi sa uvozom roba i usluga po osnovu donacija, programa i projekata rekonstrukcije i obnove Federacije;

23. Spise i radnje, pojedinih pravnih lica kod rješavanja u upravnim stvarima u okviru povjerenih javnih ovlaštenja;

24. Rješenja donesena po osnovu redovnih, vanrednih i kontrolnih pregleda elektroenergetskih postrojenja kao i za rješenja o pregledima koja se vrše po obavještenju korisnika o izvođenju radova, rekonstrukciji, modifikaciji, stavljanju van pogona dijela ili cijelog postrojenja koji se obavljaju po službenoj dužnosti, kao i za zahtjeve, molbe, prijedloge i prijave;

25. Prijave, molbe, prijedloge i zahtjeve iz oblasti elektroenergetskog nadzora.

Član 13.

1. Strani državljani su oslobođeni taksi na spise i radnje po principu uzajamnosti.

2. Princip uzajamnosti za oslobađanje taksi iz stava 1. ovog člana primjenjuje se i na državljane entiteta.

Član 14.

Kantoni i jedinice lokalne samouprave u svojim propisima mogu definirati i druga oslobađanja od plaćanja taksi, pored oslobađanja iz članova 11. i 12. ovog zakona.

VI POVRAT TAKSE

Član 15.

1. Osoba koja plati taksu koju nije bila obavezna platiti ili je plati u većem iznosu od propisanog ili plati za radnju koju tijelo nije obavilo ima pravo na povrat plaćene ili više plaćene takse.

2. Postupak za povrat takse pokreće se na zahtjev stranke.

3. Zahtjev za povrat takse rješava tijelo za čiji je rad plaćena taksa.

4. Zahtjev za povrat taksi od pravnih lica s javnim ovlaštenjima rješava ispostava Porezne uprave Federalnog ministarstva finansija (u daljnjem tekstu: Porezna uprava) prema sjedištu pravnog lica s javnim ovlaštenjima.

5. Zahtjev za povrat takse koja se odnosi na prijem u državljanstvo maloljetne djece prema Zakonu o državljanstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine rješava organ u čiji budžet je uplaćena taksa.

VII PRISILNA NAPLATA TAKSE

Član 16.

Ako obveznik ne plati taksu (neposredno ili poštom) za podnesak koji nije taksiran, organi koji odlučuju po zahtjevu pismenom opomenom

upozoriće obveznika, koji je dužan da plati taksu u roku od osam dana od dana prijema opomene, i istovremeno će ga upoznati sa posljedicama neplaćanja takse.

Član 17.

Ako u ostavljenom roku iz člana 16. ovog zakona obveznik ne plati taksu, organi koji odlučuju po zahtjevu zatražiće od Porezne uprave Federacije da u skladu sa propisima kojima se uređuje poreski postupak naplati taksu prinudnim putem.

VIII ZASTARJEVANJE

Član 18.

1. Pravo na naplatu takse zastarjeva za tri godine nakon isteka godine u kojoj je taksu trebalo naplatiti, a pravo na povrat takse zastarijeva za tri godine nakon isteka godine u kojoj je taksa plaćena.

2. Vrijeme zastarjevanja prava na naplatu takse prekida se svakom službenom radnjom nadležnog tijela izvršenom radi naplate koja je stavljena do znanja taksenom obvezniku.

3. Vrijeme zastarijevanja prava na povrat takse prekida se svakom radnjom taksenog obveznika poduzetom kod nadležnog tijela radi povrata takse.

IX NADZOR

Član 19.

1. Naplatu takse vrši tijelo koje rješava spise i obavlja radnje za koje se plaća taksa.

2. Nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Federalno ministarstvo finansija.

X PLAĆANJE TAKSI

Član 20.

1. Takse se plaćaju u federalnim taksenim markama do iznosa takse do 100 KM.

2. Naplatu taksi vrši tijelo koje rješava zahtjeve ili preduzima radnje.

3. Izuzetno od stava 1. ovog člana, taksa se uplaćuje direktno na propisani račun:

- ako taksa iznosi više od 100 KM.

Član 21.

1. U rješenju ili drugoj ispravi za koju je plaćena taksa naznačuje se da je taksa plaćena; u kojem iznosu, na koji način i prema kojem tarifnom broju.

2. Poništavanje federalnih taksenih marki, koji se lijepe na podnesak, obavlja tijelo nadležno za prijem podneska, a u ostalim slučajevima tijelo koje donosi ili uručuje stranci rješenje ili drugu ispravu za koju se plaća taksa.

3. Federalne taksene marke poništavaju se pečatom ili na drugi odgovarajući način.

4. U ispravama koje se izdaju bez takse, mora se naznačiti na osnovu kojih

su odredbi ovog zakona i drugih propisa oslobođene od plaćanja takse.

XI OVLASTI U PROVEDBI ZAKONA

Član 22.

Ovlašćuje se federalni ministar finansija da donese pravilnik kojim će se urediti: izdavanje, rasparčavanje, povlačenje iz upotrebe i zamjena federalnih taksenih marki.

Član 23.

1. Ovlaštenja za maloprodaju federalnih taksenih marki ostalim pravnim i fizičkim licima izdaje federalni ministar finansija.

2. Federalni ministar finansija određuje visinu provizije koja pripada prodavcu federalnih taksenih marki.

XII KAZNE NE ODREDBE

Član 24.

Lica i organizacije koje ne izvrše plaćanje federalne administrativne takse za spise i radnje iz ovog zakona i Tarife bit će kažnjeni za porezni prekršaj koji je propisan u čl. od 80. do 94. Zakona o Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine.

XIII PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 25.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju se primjenjivati na teritoriji

Federacije propisi koji su od tog dana uređivali oblast administrativnih taksi.

Član 26.

Za spise i radnje za koje je taksena obaveza nastala do dana stupanja na snagu ovog zakona naplatit će se taksa koja je bila propisana u trenutku nastajanja taksene obaveze.

Član 27.

Do izdavanja i raspoređivanja federalnih biljega takse se plaćaju izravno na propisani račun.

Član 28.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

TARIFE FEDERALNIH ADMINISTRATIVNIH TAKSI

1. OPĆE TAKSE

Plaća se u KM

Tar. br. 1.

Na zahtjeve, molbe, prijedloge, prijave i druge podneske, ako ovom tarifom nije propisana druga taksa 2,-

Napomena: Tarifa po ovom tarifnom broju ne plaća se za naknadne podneske kojim stranka zahtjeva samo broj i postupak po ranijem podnesenom zahtjevu.

Tar. br. 2.

Za sva rješenja za koja nije propisana posebna taksa 5,-

Napomena:

1. Ako se donosi jedno rješenje po zahtjevu više osoba, taksa po ovom tarifnom broju plaća se onoliko puta koliko ima osoba kojima se uručuje rješenje.

2. Za rješenja donesena po žalbama ne plaća se taksa.

Tar. br. 3.

Na žalbu protiv rješenja 10,-

Tar. br. 4.

Za uvjerenja, ako nije drukčije propisano 5,-

Tar. br. 5.

1. Za ovjeru svakog potpisa 5,-

2. Za ovjeru autentičnosti rukopisa ili za ovjeru prepisa od svakog poluarka originala 5,-

Napomena:

1. Pod poluarkom podrazumjeva se list papira od dvije stranice normalnog kancelarijskog formata ili manjeg.

2. Ako je rukopis, odnosno prepis koji se ovjerava pisan na stranom jeziku, plaća se dvostruka taksa iz tačke 2. ovog tarifnog broja.

3. Ako se ovjera obavlja na terenu, plaća se dvostruka taksa iz ovog tarifnog broja.

Tar. br. 6

Za opomenu kojom se neko poziva da plati dužnu taksu 2,-

2. TAKSE IZ OBLASTI UNUTRAŠNJIH POSLOVA

Tar. br. 7.

1. Za rješenje o otpustu iz državljanstva Federacije 800,-

2. Za rješenje o primitku državljanstva 360,-

3. Za rješenje o izboru ili promjeni entitetskog državljanstva 8,-

4. Za rješenje o prijemu u državljanstvo Federacije Bosne i Hercegovine putem naturalizacije maloljetnog djeteta čiji je jedan roditelj stekao državljanstvo Federacije nakon rođenja djeteta 80,-

5. Za rješenje o prijemu u državljanstvo Federacije Bosne i Hercegovine maloljetnog djeteta, dvoje ili više maloljetne djece putem naturalizacije plaća se taksa 80,-

6. Za rješenje o prijemu državljanstva za lica koja imaju status izbjeglice 80,-

7. Za posebnu saglasnost iz člana 26. Zakona o agencijama i unutrašnjim službama za zaštitu ljudi i imovine

("Službene novine Federacije BiH", broj: 78/08 i 67/13) 24,-

Napomena: Ako se rješenje donosi na istovremeni primitak ili otpust od Federacije državljanstva članova iste obitelji ne plaća se taksa za maloljetne osobe.

Taksa iz tačke 2. ovog tarifnog broja o postupku o sticanju državljanstva ne plaća pripadnik naroda koji nema državljanstvo.

3. PRIVREDNE TAKSE

Tar. br. 8.

Za rješenje kojim se odobrava:

1. osnivanje ili obavljanje djelatnosti preduzeća, banke ili Društva za osiguranje odnosno reosiguranje organizacije u inozemstvu ili otkup osnivačkog uloga u preduzeće, banke, Društva za osiguranje, odnosno reosiguranje organizacije u inozemstvu i izdavanje licenci-dozvola za rad društvima za reviziju 50,-

2. povećanje osnivačkog uloga preduzeća, banke Društva za osiguranje odnosno reosiguranje organizacije u inozemstvu 30,-

3. upis u registar iz tačke 1. ovog tarifnog broja 25,-

Tar. br. 9.

Za upis u evidenciju ugovora o zastupanju ugovora o prodaji strane robe s konsigacionog skladišta, ugovora o obavljanju servisnih usluga za održavanje uvezene opreme i trajnih dobara za ličnu potrošnju i evidenciju ugovora o zastupanju stranog pravnog lica 125, -

Tar. br. 10.

1. Za izdavanje odobrenja za priređivanje nagradne igre 50,-

2. Za izdavanje odobrenja za priređivanje igre na sreću u: kasinu, kladionici, automat-klubu 100,-

3. Za izdavanje produženja odobrenja za priređivanje igara na sreću 100,-

4. Za izdavanje odobrenja za otvaranje novog uplatnog mjesta kladionice 100,-

5. Za izdavanje odobrenja za preseljenje uplatnog mjesta automat kluba i kladionice sa jedne lokacije na drugu 100,-

6. Postavljanje novog automata u automat- klubu 100,-

4. TAKSE IZ OBLASTI ENERGIJE, RUDARSTVA I GEOLOGIJE

Tar. br. 11.

Za rješenje o:

1. upis u katastar istražnih prostora i eksploatacionih polja 16,-

2. brisanju iz katastra istražnih prostora i eksploatacionih polja 80,-

3. ispunjavanju uvjeta za obavljanje određenih poslova iz oblasti energije, rudarstva i geologije i projektovanja iz ove oblasti 70,-

4. odobravanju obavljanja poslova periodičnih pregleda oruđa za rad i uređaja i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama iz ove oblasti 40,-

5. za preglede investiciono-tehničke dokumentacije, za izgradnju elektroenergetskih postrojenja 40,-

6. uvođenje u proces rada postrojenja, laboratorije i opreme za geološka istraživanja 40,-

7. upis u registar dobavljača predmeta od plemenitih metala 16,-

8. brisanje iz registra dobavljača predmeta od plemenitih metala 40,-

Tar. br. 12.

Za rješenje kojim se odobrava:

1. izvođenje radova po projektima i elaboratima tarifa od 0,05 promila od vrijednosti projektovanog objekta

Taksa po ovom tarifnom stavu ne može iznositi više od 120,-

2. eksploatacija mineralnih sirovina, dozvola za potpunu ili trajnu obustavu eksploatacije, dozvola za produženje eksploatacije, privremena dozvola za izvođenje radova i konačna dozvola za izvođenje radova 144,-

3. upotreba izgrađenih objekata, tarifa 0,5 promila od vrijednosti projektovanog objekta

Taksa po ovom tarifnom stavu ne može iznositi više od 160 -

4. geološko istraživanje mineralnih sirovina 40,-

Tar. br. 13.

Rješenje o verifikaciji rezervi mineralnih sirovina 200,-

Tar. br. 14.

Stručno mišljenje:

1. na godišnji plan rada rudarskog preduzeća 16,-

2. o primjeni federalnih propisa 40,-

3. druga stručna mišljenja na zahtjev stranke i ekspertize 40,-

Tar. br. 15.

Na zahtjev za:

1. izdavanje prethodne saglasnosti na projekte iz oblasti energije 40,-

2. izdavanje prethodne saglasnosti za izgradnju objekata iz oblasti energije (električna energija, naftni derivati, prirodni gas i termoenergetika) 40,-

3. izdavanje uvjerenja o ispunjavanju posebnih tehničkih uvjeta za skladištenje naftnih derivata 40,-

Napomena: troškove kod komisijskog utvrđivanja navedenih uvjeta na objektu, snosi podnosilac zahtjeva.

4. davanje prethodnog mišljenja na akte energetskih subjekata u postupku davanja konačne saglasnosti 40,-

5. izdavanje potvrda, uvjerenja i saglasnosti za korištenje povlastica za nabavku naftnih derivata koji su u funkciji proizvodnje električne energije u TE i uglja za potrebe proizvodnje u TE, a koje su utvrđene prethodno donesenim zakonskim aktima 40,-

Tar. br. 16.

1. Uvjerenje o položenom stručnom ispitu iz oblasti rudarstva, geologije, energetike i industrije 16,-

Tar. br. 17.

Za zahtjeve, upite, molbe, prijedloge, prijave i druge podneske iz oblasti termoenergetskog i mjeriteljskog nadzora, kontrole predmeta od plemenitih metala i pretpakiranih proizvoda 4,-

Tar. br. 18.

Za zahtjeve, upite, molbe, prijedloge, prijave i druge podneske iz oblasti energije 8,-

Tar. br. 19.

1. Za sva rješenja koja inspektor izdaje, a odnose se na odobrenje nove proizvodnje, izgradnju kotlovnice ili rješenja o ispitivanju boca za tehničke plinove, prema ovom stavu naplaćuje se pristojba za svako preduzeće navedeno u rješenju u visini od 12,-

2. Za sva rješenja koja Zavod za mjeriteljstvo izdaje u skladu sa propisima iz oblasti mjeriteljstva, kontrole predmeta od plemenitih metala i pretpakiranih proizvoda 12,-

5. TAKSE IZ PODRUČJA UGOSTITELJSTVA I TURIZMA

Tar. br. 20.

Za rješenja kojima se:

I. Utvrđuje ispunjavanje minimalnih uvjeta i uvjeta za kategoriju, za smještajne objekte:

1. HOTELI

a) Hotel baština 250,-

b) Hotel

- četiri zvjezdice 250,-

- pet zvjezdica 250,-

c) Aparthotel

- četiri zvjezdice 250,-

- pet zvjezdica 250,-

d) Turističko naselje

- četiri zvjezdice 250,-
- pet zvjezdica 250,-
- e) Turistički apartmani
- četiri zvjezdice 250,-
- pet zvjezdica 250,-
- 2. Motel
- četiri zvjezdice 250,-
- pet zvjezdica 250,-
- 3. Pansion
- standard 150,-
- komfor 150,-
- 4. Kampovi
- a) Kamp
- četiri zvjezdice 250,-
- pet zvjezdica 250,-
- b) Kamp naselje
- četiri zvjezdice 250,-
- pet zvjezdica 250,-

6. PROMETNE TAKSE

Tar. br. 21.

1. Za izdavanje licence prijevoznika za obavljanje javnog prijevoza:
 - za prijevoz tereta koji obavlja pravno lice 50,-
 - za prijevoz tereta koji obavlja fizičko lice 25,-
 - za taksi-prijevoz koji obavlja pravno lice 50,-
 - za taksi-prijevoz koji obavlja fizičko lice 25,-

Tar. br. 22.

1. Za rješenje kojim se odobrava upis plovila u pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi:
 - za upis u upisnik brodova 114,-
 - za upis u evidenciju brodica 80,-
2. Za rješenje kojim se odobrava ime, oznaka ili znak raspoznavanja brodova 250,-
3. Za upis u evidenciju plutajućih objekata 45,-
4. Za rješenje o upisu i brisanju iz registra civilnih aviona 140,-
5. za rješenje o upisu i brisanju iz registra plovila unutarnje i pomorske plovidbe 140,-

Napomena: Takse po tač. 1, 2. i 3. ovog tarifnog broja ne plaća se za plovne objekte koji služe isključivo za civilnu zaštitu i vatrogasnu službu.

7. TAKSE IZ OBLASTI VODOPRIVREDE

Tar. br. 23.

1. izdavanje ovlaštenja za obavljanje poslova otklanjanja ili sprečavanja zagađenja voda u slučaju iznenadnog zagađenja ili opasnosti od iznenadnog zagađenja voda 40,-
2. izdavanje ovlaštenja laboratorijama za obavljanje poslova ispitivanje površinskih i podzemnih voda, obalne morske vode, otpadnih voda iz

sistema javne odvodnje, tehnoloških voda i procjednih voda
64,-

3. izdavanje ovlaštenja laboratorijama za obavljanje poslova kontrolnog ispitivanja tereta zagađenja otpadnih voda 64,-
4. izdavanje prethodne vodne saglasnosti 64,-
5. izdavanje vodne saglasnosti 48,-
6. izdavanje vodne dozvole 56,-
7. izdavanje vodnog naloga 48,-
8. izdavanje ovlaštenja za obavljanje poslova za izradu dokumentacije na osnovu koje se izdaju vodni akti (Lista A i Lista B) 40,-
9. izdavanje ovlaštenja za obavljanje poslova iz nadležnosti Agencija za vode (Lista I i II) 40,-
10. postupak za oslobađanje plaćanja posebne vodne naknade 40,-

8. KATASTARSKE TAKSE

Tar. br. 24.

Za pregled i ovjeru geodetskih elaborata izrađenih od ovlaštenih organizacija ili osoba plaća se pristojba prema utrošenom satu 5,-

Napomena: Započeti sat se računa kao cijeli.

9. TAKSE IZ OBLASTI ZDRAVSTVA

Tar. br. 25.

Za zahtjev za:

1. Utvrđivanje ispunjenosti uvjeta prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti federalnih zdravstvenih zavoda, univerzitetsko-kliničke bolnice i zavoda 28,-
2. Utvrđivanje ispunjenosti uvjeta za dodjelu naziva referalnog centra 28,-
3. Utvrđivanje ispunjenosti uvjeta prostora, opreme i kadra za rad dijaliznih centara u kliničkim centrima/bolnicama 28,-
4. Izdavanje odobrenja za uvoz lijekova koji nemaju dozvolu za stavljanje lijeka u promet u Bosni i Hercegovini 28,-
5. Izdavanje saglasnosti za uvoz lijekova humanitarnog porijekla 28,-
6. Izdavanje saglasnosti za uvoz medicinskih sredstava humanitarnog porijekla 28,-
7. Izdavanje saglasnosti za uvoz uzoraka lijeka u svrhu kliničkih ispitivanja 28,-

8. Utvrđivanje ispunjenosti uvjeta za obavljanje djelatnosti prometa lijekova na veliko 28,-
 9. Utvrđivanje ispunjenosti uvjeta prostora, opreme i kadra koje moraju ispunjavati carinska skladišta 28,-
 10. Utvrđivanje ispunjenosti uvjeta za obavljanje djelatnosti proizvodnje medicinskih sredstava 28,-
 11. Utvrđivanje ispunjenosti uvjeta za obavljanje djelatnosti proizvodnje lijekova 28,-
 12. Utvrđivanje ispunjenosti minimalnih higijensko-tehničkih, sanitarnih i tehničkotehnoških uvjeta na mjestu proizvodnje dijetetskih namirnica 28,-
 13. Odobranje uvoza i/ili stavljanja u promet dijetetskih namirnica na području Federacije Bosne i Hercegovine 20,-
 14. Odobranje korištenja sirovina za proizvodnju biljnih pripravaka, kao i izdavanje rješenja za uvoz i/ili stavljanje u promet biljnih pripravaka koji se koriste za kozmetiku sa posebnom namjenom na području Federacije Bosne i Hercegovine 20,-
 15. Utvrđivanje ispunjenosti uvjeta za obavljanje djelatnosti prikupljanja, testiranja, prerade, čuvanja, distribucije, izdavanje krvi i krvnih sastojaka (transfuzijski centar i odsjek za transfuziju) 28,-
 16. Utvrđivanje ispunjenosti uvjeta prostora, opreme i kadra za obavljanje zdravstvene djelatnosti za potrebe fakultetske nastave 28,-
 17. Utvrđivanje ispunjenosti uvjeta u pogledu stručne spreme zaposlenika, tehničke opremljenosti i prostorija kojima moraju udovoljavati zdravstvene ustanove koje obavljaju imunizaciju protiv žute groznice i bjesnila 28,-
 18. Odobranje privrednim društvima obavljanje djelatnosti uvoza i prometovanja otrova na veliko u Federaciji Bosne i Hercegovine 28,-
 19. Odobranje uvoza otrova u Federaciji Bosne i Hercegovine 28,-
 20. Odobranje za stavljanje u promet otrova, namijenjenih održavanju javne higijene i za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju 28,-
 21. Odobrenje za upotrebu otrova 28,-
 22. Odobrenje za prijevoz otrova 28 -
 23. Odobranje obavljanja djelatnosti dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije zdravstvenim ustanovama, privrednim društvima, odnosno fizičkim licima - obrtnicima 28 -
- Za rješenje kojim se:
1. Odobrava polaganje specijalističkog ispita zdravstvenih radnika 5,-

2. Priznaje pripravnčki, odnosno specijalistički ispit izvan Bosne i Hercegovine 5,-

3. Priznaje specijalistički ispit obavljen izvan Bosne i Hercegovine 5,-

4. Odobrava obavljanje specijalističkog staža stranim državljanima 5,-

5. Odobrava specijalizacija, odnosno subspecijalizacija državljanima Bosne i Hercegovine na lični zahtjev 5,-

6. Odobrava polaganje stručnog ispita zdravstvenih radnji 5,-

Za uvjerenje:

1. o položenom stručnom ispitu 8,-

2. o prijepisu o položenom stručnom ispitu 8,-

10. TAKSE IZ OBLASTI TURIZMA

Tar. br. 26.

1. Za rješenje o:

1. uvoz otpada 8.000,-

2. izvoz otpada 120,-

3. prevozu otpada 224,-

4. prevozu opasnog otpada 560,-

5. udovoljavanju uvjetima o tehničko-tehnološkoj saradnji, opremljenosti prostora, opreme i građevina za skladištenje, obrađivanje ili odlaganje otpada 224 -

2. Na zahtjev za:

1. davanje mišljenja o ekološkoj prihvatljivosti i razgradivoj ambalaži 64,-

2. saglasnost za uvoz sekundarnih sirovina 120,-

3. saglasnost za izvoz sekundarnih sirovina 120,-

4. druge saglasnosti iz oblasti održivog razvoja i zaštite okoliša 64,-

5. ispunjavanje uvjeta za obavljanje djelatnosti zaštite na radu od požara i eksplozije 60,-

6. stručna mišljenja iz oblasti primjene propisa i normi iz oblasti održivog razvoja i zaštite okoliša na zahtjev stranke i ekspertize 32,-

7. ostale potvrde ili prijepisi dokumenata 12,-

11. TAKSE ZA PROSTORNO UREĐENJE

Tar. br. 27.

Za rješenja o:

1. Urbanističkoj saglasnosti, urbanističko-tehničkim uvjetima i lokacijskoj Informaciji 240,-

2. Odobrenju za građenje 40,-

3. Odobrenju za upotrebu 40,-

4. Saglasnosti za prethodne radove istražnog karaktera na nacionalnim spomenicima 40,-

5. Ostale saglasnosti i odobrenja 40,-

Na zahtjev za:

1. Molbu ili zahtjev za polaganje stručnog ispita, prijepisa i odobrenja, kao i provjeru znanja iz energetske efikasnosti 5,-

2. Uvjerena o položenom stručnom ispitu i prijepis o položenom stručnom ispitu, kao i uvjerenja o uspješno završenom programu osposobljavanja iz energetske efikasnosti 8,-

3. Ovlaštenja za obavljanje djelatnosti projektiranja, građenja građevina/izvođenje radova, sprovođenje energetskih pregleda i energetske certifikovanje 8,-

12. TAKSE IZ OBLASTI OBRAZOVANJA, NAUKE I KULTURE I SPORTA

Tar. br. 28.

Na zahtjev za:

1. izdavanje mišljenja o oslobađanju od plaćanja carina knjiga, brošura, časopisa i publikacija stručnog, naučnog, umjetničkog, kulturnog i obrazovnog karaktera, te udžbenika za predškolski odgoj i obrazovanje, za osnovno, srednje, i visoko obrazovanje, službenih glasila i dnevnih i nedjeljnih novina, informativnog materijala za odgojne svrhe, kataloga muzeja, likovnih galerija i izložbi kao i kataloga kulturnih,

umjetničkih, naučnih, obrazovnih, stručnih, i drugih izložbi 12,-

2. izdavanje odobrenja za upotrebu udžbenika i drugih nastavnih sredstava u osnovnim i srednjim školama 32,-

3. priznavanje završnih pojedinih razreda osnovne, odnosno srednje škole u inozemstvu 8,-

4. dodjelu sredstava za podsticanje naučnoistraživačkog rada od interesa za Federaciju 48,-

5. izdavanje saglasnosti na stručni elaborat/projekt za obavljanje konzervatorskih i restauratorskih radova, adaptaciju i revitalizaciju nepokretnih zaštićenih dobara i dobara kulturno-historijskog naslijeđa 40,-

6. davanje odobrenja za arheološka i druga istraživanja dobara kulturno-historijskog naslijeđa 40,-

7. izdavanje mišljenja za izvođenje privremenih radova na nacionalnim spomenicima, zaštićenim dobrima i dobrima kulturno-historijskog naslijeđa i njihovoj bližoj okolini (kao samostalnog akta ili u postupku davanja konačne saglasnosti) 40, -

8. izdavanje saglasnosti za izvođenje ostalih radova na zaštićenim dobrima i dobrima kulturno-historijskog naslijeđa i njihovoj bližoj okolini (kao samostalnog akta ili u postupku davanja konačne saglasnosti) 40,-

9. davanje odobrenja za korištenje naziva imena Federacija u nazivu udruženja, odnosno fondacija 12,-

10. izdavanje saglasnosti za privremeni ili trajni izvoz umjetnina i antikviteta 16,-

Za rješenje o:

1. nostrifikaciji inozemnih svjedodžbi o završenoj osnovnoj i srednjoj školi 28,-

13. TAKSE IZ OBLASTI OKOLIŠA

Tar. br. 29.

Na zahtjev za:

1. saglasnost o uvozu/izvozu opasnog otpada 120,-

2. prijevoz opasnog otpada 560,-

3. odobravanje Plana prilagođavanja upravljanja otpadom 120,-

4. okolišnu dozvolu 200,-

5. procjenu uticaja za prirodu 120, -

6. procjenu prekograničnog uticaja na okoliš 200,-

7. saglasnost za dodjelu kvote i dozvole uvoza kontroliranih supstanci 24,-

8. druge saglasnosti iz oblasti održivog razvoja i zaštite okoliša 64,-

9. davanje informacija iz oblasti okoliša 12,-

10. izdavanje uvjerenja/certifikata o položenom stručnom ispitu stručnjaka za ocjenu planova aktivnosti i studija o procjeni uticaja na okoliš u postupku izdavanja okolišne dozvole 64,-

OBRAZLOŽENJE ZA DONOŠENJE ZAKONA O ADMINISTRATIVNIM TAKSAMA I TARIFI ADMINISTRATIVNIH TAKSI U FEDERACIJI BiH

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu III. 1. tačka c) koji je izmijenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI i članu IV. A. 20. (1) j) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojem je u isključivoj nadležnosti Federacije donošenje propisa o finansijama i finansijskim institucijama Federacije i fiskalna politika Federacije, a Parlament Federacije, uz ostala ovlaštenja predviđena Ustavom, odgovoran je za donošenje zakona o oporezivanju i osiguranju potrebnog finansiranja na drugi način.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE

U Prijedlogu novog Zakona o administrativnim taksama i tarifi administrativnih taksi u Federaciji BiH na precizniji način se definiraju pojedine zakonske odredbe.

Novi Zakon sadrži i upućujuće odredbe koje se odnose na propise o administrativnim taksama kantona i jedinica lokalne samouprave.

Najznačajnija izmjena u odnosu na postojeći Zakon odnosi se na uvođenje dva nova poglavlja:

- *Nadležnost i način donošenja propisa o administrativnim taksama*
- *Kriteriji za određivanje Tarife administrativnih taksi.*

Obzirom da je Bosna i Hercegovina jedinstveno tržište neophodno je i da se propisi na svim nivoima unutar naše države donose na jedinstven način. Propisivanjem kriterija na osnovu kojih će se donositi Tarife o

administrativnim taksama na nivou Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave ispoštovat će se ustavni princip jednakosti i ravnopravnosti svih građana. Ukoliko neki kanton, odnosno općina propiše drugačiju taksu od one koja je propisana u drugom kantonu, ili općini, mora navesti razloge zasnovane na objektivnim kriterijima.

Propisivanjem kriterija za određivanje visine taksi doprinijet će donošenju taksi na transparentan način i spriječit će se samovoljno određivanje visine taksi od strane pojedinih ministarstava. Također, prije donošenja Tarife administrativnih taksi potrebno je provesti javnu raspravu, odnosno konsultacije sa reprezentativnim socijalnim partnerima kako bi se utvrdilo da li su se prilikom donošenja Tarife ispoštovala načela utvrđena prema teoriji javnih finansija: proporcionalnost visine takse i usluge, proporcionalnost visine takse sa ekonomskom snagom države, neophodnost, broj taksi i vezanost za troškove koje organi imaju pri pružanju usluga.

Donošenjem novog Zakona i Tarife ispunit će se obaveza smanjenja parafiskalnih nameta, s ciljem rasterećenja poslovnog ambijenta, a koja je definirana u tački 9. Reformske agende za period 2015-2018. Također, ispunit će se obaveza iz tačke 11. Pisma namjere MMF-u u kojem su se Vlade entiteta i Vijeće ministara obavezali razraditi planove za smanjenje parafiskalnih nameta. Na ovaj način vrši se usaglašavanje propisa između dva entiteta.

Donošenjem nove Tarife administrativnih taksi u FBiH ispoštovat će se načela utvrđena prema teoriji javnih finansija.

III OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

GENERALNO OBRAZLOŽENJE

Administrativne takse u FBiH propisane su Zakonom o federalnim upravnim taksama i tarifi federalnih upravnih taksi („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/98, 8/00, 45/10, 43/13 i 98/17).

Prilikom određivanja visine administrativnih taksi moraju se poštivati sljedeća načela, koja su utvrđena prema teoriji javih finansija:

- **visina takse treba biti vezana za troškove koje organi imaju pri pružanju usluga**
- **visina takse treba da odgovara visini primljenih koristi pojedinca**
- **visina takse treba da bude proporcionalna ekonomskoj snazi države**
- **u obzir se mora uzeti i neophodnost uvođenja taksi, kao i njihov broj.**

Direktivom 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 12. decembra 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu propisano je da države u svrhu pojednostavljenja administrativnih postupaka i formalnosti trebaju uzeti u obzir neophodnost, broj, duplikacije, trošak i jasnoću svakog postupka i usluge, te poteškoće koje bi se mogle prouzrokovati postupcima i uslugama. Direktiva propisuje da bi naknada koja se određuje za usluge trebala biti proporcionalna s troškovima procedura i formalnosti.⁶³

Također, praksa zemalja Evropske unije je da se takse ukidaju, a da se troškovi koji se finansiraju iz naplate taksi finansiraju iz poreza.

Kako bismo dobili informaciju da li se u FBiH poštuju prethodno navedena načela, obratili smo se Federalnom ministarstvu finansija sa dopisom u kojem smo zatražili sljedeće informacije:

⁶³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0123&from=NL>, str. 166, datum preuzimanja: 17.08.2018. godine

- 1.** Koliki je prihod od naplate administrativnih taksi po tarifnim brojevima u 2013., 2014., 2015., 2016. i 2017. godini
- 3.** Na koje budžetske stavke su utrošeni prikupljeni prihodi po osnovu naplate administrativnih taksi u 2013., 2014., 2015., 2016. i 2017. godini
- 4.** Koliki su ostvareni prihodi po osnovu naplate administrativnih taksi za traženi period, u odnosu na planirane prihode u budžetu za tu namjenu
- 5.** Koliki su realni troškovi usluge za koju se plaća administrativna taksa
- 6.** Na osnovu kojih kriterija je utvrđena visina administrativnih taksi.

Iz odgovora koji smo dobili od Federalnog ministarstva finansija jasno je da ne postoje kriteriji za utvrđivanje visine administrativnih taksi, već da se to radi prema potrebama za punjenje budžeta. Ne kontroliše se opravdanost zahtjeva pojedinih ministarstava za uvećanje cijena administrativnih taksi, ne vodi se računa o tome da li je visina takse srazmjerna usluzi koja se pruža i ne vodi se računa o ekonomskoj snazi naše zemlje. Također, ne ispituje se opravdanost i neophodnost postojanja administrativnih taksi.⁶⁴

Uzimajući u obzir ekonomsku situaciju naše zemlje i visinu administrativnih taksi možemo zaključiti da takse nisu proporcionalne ekonomskoj snazi države. Na osnovu izvršene uporednopravne analize zakonodavstava zemalja u okruženju došli smo do zaključka da FBiH ima najviše takse u regionu, a najniži BDP. Kada je u pitanju prosječna plaća, nižu prosječnu plaću u odnosu na FBiH jedino ima Republika Srbija.

⁶⁴ Dopis Federalnog ministarstva finansija, broj: 05-49-1-4460/18, od 16.07.2018. godine.

Odnos prosječnih plaća i BDP-a prikazat ćemo u tabeli u nastavku.

Država	Prosječna plaća (april 2018.) ⁶⁵	BDP po glavi stanovnika (za 2017. godinu)
Hrvatska ⁶⁶	1.640 KM (6.220 kuna)	23.090 KM
Srbija ⁶⁷	813 KM (49.117 dinara)	9.634 KM
Crna Gora ⁶⁸	997 KM (510 eura)	12.427 KM
Slovenija ⁶⁹	2.053 KM (1.050 eura)	39.509 KM
BiH ⁷⁰	FBiH - 872 KM RS - 840 KM BD BiH - 862 KM	FBiH - 9.314 KM RS - 8.739 KM BD BiH - 9.180 KM

Neke zemlje iz regiona su smanjile iznos administrativnih taksi i ukinule veliki broj istih. Tako naprimjer, Republika Hrvatska je Uredbom o tarifi upravnih pristojbi, koja je donesena 2017. godine ukinula veliki dio taksi koje su ranije postojale. Čak je i prije donošenja nove Uredbe Hrvatska imala program smanjenja administrativnih taksi. Prema Državnom proračunu za period 2014-2016. godine koju je izradilo Ministarstvo finansija Republike Hrvatske bilo je predviđeno smanjenje koeficijenta na osnovu kojeg se obračunavaju administrativne takse i druge naknade.

Reformskom agendom za period 2015-2018., u tački 9. (poslovna klima i konkurentnost) vlast se obavezala da će reforme poslovnog okruženja u našoj zemlji između ostalog uključiti i obavezu sačinjavanja i objave sveobuhvatnog popisa parafiskalnih nameta u cilju osiguravanja njihove transparentnosti i smanjenja u skladu sa podjelom nadležnosti. Međutim, do danas je sačinjen samo Registar parafiskalnih nameta. Nije

⁶⁵ <https://www.cbbh.ba/CurrencyExchange/> (konverzija u konvertibilne marke izvršena je na osnovu kursne liste za dan 19.08.2018. godine)

⁶⁶ Državni zavod za statistiku - Republika Hrvatska. Dostupno na: <https://www.dzs.hr/>

⁶⁷ Republički zavod za statistiku Srbije. Dostupno na: <http://www.stat.gov.rs/>

⁶⁸ Zavod za statistiku Crne Gore. Dostupno na: <https://www.monstat.org/cg/>

⁶⁹ Statistični ured Republike Slovenije. Dostupno na: <http://www.stat.si/statweb>

⁷⁰ Agencija za statistiku BiH, Federalni zavod za statistiku i Republički zavod za statistiku Republike Srpske. Dostupno na: <http://www.bhas.ba/>, <http://fzs.ba/>, <http://www.rzs.rs.ba/>

se radilo na njihovom smanjenju i ukidanju, a obzirom da nema više zasjedanja Parlamenta FBiH, jer se bliže izbori, sumnjamo da će se do kraja ove godine raditi na smanjenju, odnosno na ukidanju parafiskalnih nameta.

U Pismu namjere MMF-u, od 30.06.2016. godine, u tački 11. Vlada se obavezala da će **do kraja decembra 2016. godine** smanjiti administrativno opterećenje poslovnih subjekata uz poseban naglasak na usaglašavanju propisa između entiteta. U tom kontekstu će se uz pomoć USAID-a analizirati parafiskalni nameti na svim nivoima vlasti, **a Vlade entiteta i Vijeće ministara razradit će planove s ciljem njihovog smanjenja.** Prošlo je 20 mjeseci, a ništa nije učinjeno po pitanju smanjenja, odnosno ukidanja parafiskalnih nameta. Čak su u ovom periodu uvedeni i novi parafiskalni nameti.

U Dokumentu okvirnog budžeta 2014-2016. koje je sačinilo Federalno ministarstvo finansija definirano je da će se u narednom periodu zbog ukazane potrebe za smanjenjem obaveza koje opterećuju pravna lica u sferi neporeznih dadžbina, uz reforme oporezivanja koje se provode na nivou Federacije, aktivnosti usmjeriti na racionalizaciju sistema neporeznih prihoda. Aktivnosti koje bi se trebale realizirati u narednom periodu odnose se između ostalog na izmjene zakonskih rješenja kojim su regulirani javni prihodi.⁷¹

U Dokumentu okvirnog budžeta 2017-2019. definirano je da će Vlada Federacije BiH u narednom periodu usmjeriti svoje aktivnosti na unapređenje poslovnog okruženja kako bi se privukle investicije, otvorila nova radna mjesta, te povećala rast ekonomije. Te aktivnosti između ostalog podrazumijevaju i smanjenje, odnosno ukidanje parafiskalnih nameta.⁷²

⁷¹ Dokument okvirnog budžeta 2014-2016, Federalno ministarstvo finansija, juni 2013. godine, str.27

⁷² Dokument okvirnog budžeta 2017-2019, Federalno ministarstvo finansija, juni 2016. godine, str.20

Iako je predviđeno smanjenje parafiskalnih nameta i njihova racionalizacija, u FBiH je izmjenama i dopunama Zakona o federalnim upravnim taksama i tarifi federalnih upravnih taksi **proširen broj taksi, a iznos pojedinih taksi je povećan za 50% i više u nekim slučajevima, iako nisu postojali nikakvi objektivni razlozi za povećanje.** Tako je naprimjer, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o federalnim upravnim taksama i tarifi federalnih upravnih taksi uvećan iznos opće takse iz tarifnog broja 1 sa 3 KM na 5 KM. Znatno su uvećani iznosi privrednih taksi koje su regulirane tarifnim brojevima od 8 do 18, gdje je iznos pojedinih taksi povećan sa 25 KM na 300 KM.

Napomenut ćemo i činjenicu da u našoj zemlji postoje administrativne takse na državnom nivou, administrativne takse koje se plaćaju na entitetskim nivoima, kantonalne i općinske administrativne takse.

Procjena koristi ukoliko se smanje administrativne takse:

Prema podacima Federalnog ministarstva finansija pregled naplaćenih prihoda po osnovu federalne administrativne takse u periodu 2013-2017. godine:

- u 2013. godini naplaćeno je 1.253.130 KM
- u 2014. godini naplaćeno je 1.345.240 KM
- u 2015. godini naplaćeno je 1.421.736 KM
- u 2016. godini naplaćeno je 1.552.736 KM
- u 2017. godini naplaćeno je 1.495.280 KM⁷³

Iz navedenog je vidljivo da je naplata taksi porasla za oko 20%, a inflacija je u ovom periodu neznatno rasla, što je vidljivo u nastavku.

Pregled inflacije po godinama:

- u 2013. godini inflacija je bila -0,1%
- u 2014. godini inflacija je bila -0,9%

⁷³ Podaci iz Federalnog ministarstva finansija.

- u 2015. godini inflacija je bila -0,6%
- u 2016. godini inflacija je bila 1,0%
- u 2017. godini inflacija je bila 1,2%

Na kraju ćemo zaključiti da bi se našim prijedlogom smanjio prihod od nekoliko stotina hiljada maraka, čime se ne bi nanijela velika šteta Budžetu FBiH, a smanjenje je pozitivna poruka vlastima na nivou BiH, kantona i lokalne samouprave da i oni krenu ovim putem.

S druge strane, smanjenje će se nadoknaditi povećanim privrednim aktivnostima i naplatom drugih prihoda.

OBRAZLOŽENJE POJEDINIH RJEŠENJA

U članu 1. definiran je predmet reguliranja zakona.

U članu 2. definiran je takseni obveznik, osoba na čiji se zahtjev pokreće postupak, odnosno obavljaju radnje za koje je u Tarifi propisano plaćanje takse.

U članu 3. definirana je taksena obaveza.

U članu 4. definirano je vrijeme nastanka taksene obaveze i vrijeme plaćanja takse.

U članu 5. definirana je taksena osnovica.

U članu 6. definirana je nadležnost i način donošenja propisa o administrativnim taksama na nivou Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave. Tačno je definirano da se na federalnom i kantonalnom nivou administrativne takse uređuju zakonom, a na općinskom nivou administrativne takse se uređuju Odlukom Općinskog vijeća.

U članu 7. definirano je šta zakon, odnosno Odluka obavezno mora da sadrži.

U članu 8. definirano je da sastavni dio svakog zakona, odnosno Odluke, mora biti Tarifa administrativnih taksi i da se prije donošenja Tarife o istoj mora provesti javna rasprava i konsultacije sa reprezentativnim socijalnim partnerima u FBiH.

U članu 9. definirana je obaveza utvrđivanja posebnih kriterija za određivanje visine taksi, a koje će donijeti Federalno ministarstvo finansija.

U članu 10. definirano je da je prihod od federalnih taksi prihod budžeta Federacije.

U članu 11. definirana su opća oslobađanja od plaćanja taksi.

U članu 12. definirana su predmetna oslobađanja od plaćanja taksi.

U članu 13. definirano je da se po principu uzajamnosti oslobađaju plaćanja taksi državljani jednog entiteta u drugom entitetu.

U članu 14. propisuje se mogućnost da kantoni, odnosno jedinice lokalne samouprave mogu definirati i druga oslobađanja od plaćanja taksi u odnosu na definirana oslobađanja u federalnom zakonu. Federalni zakon je osnov za propise na nižim nivoima vlasti, ali se u njemu treba jasno definirati da nadležni organi kantona, odnosno jedinica lokalne samouprave mogu definirati i druge kategorije koje su oslobođene plaćanja administrativnih taksi. Naglasit ćemo da se mora poštivati načelo zakonitosti, prema kojem niži pravni akt mora biti sadržajno usklađen sa višim pravnim aktom.

U članu 15. definira se povrat takse, u slučaju kada osoba plati taksu koju nije bila obavezna platiti, ili je plati u većem iznosu od propisanog ili plati za radnju koju tijelo nije obavilo. Novina u ovom članu u odnosu da trenutno važeći Zakon je što u stavu 5. predlažemo brisanje dijela koji upućuje na tačan član Zakona o državljanstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine i Službeni list u kojem je Zakon objavljen, jer će se u slučaju

izmjene tog zakona morati mijenjati i Zakon o federalnim upravnim taksama i Tarifi federalnih upravnih taksi.

U članu 16. je definirano da će se prije naplate takse prisilnim putem, obveznik upozoriti pismenom opomenom da je dužan da plati taksu u roku od osam dana od dana prijema opomene, i istovremeno će se upoznati sa posljedicama neplaćanja takse. Ovakvo rješenje je u skladu sa Zakonom o administrativnim taksama u Republici Srpskoj, a u Pismu namjere MMF-u iz juna 2016 godine, Vlada FBiH se u tački 11. obavezala na usaglašavanje entitetskih propisa.

U članu 17. definiran je postupak naplate takse prinudnim putem.

U članu 18. rok zastare je smanjen sa pet godina na tri godine. Prema Zakonu o obligacionim odnosima potraživanja zastarijevaju za pet godina ako posebnim zakonom nije određen neki drugi rok zastarijelosti. ZOO razlikuje opći rok zastarijelosti koji je pet godina i posebne rokove zastarijelosti koji mogu biti kraći ili duži od općeg roka zastarijelosti. ZOO propisuje da povremena potraživanja koja dospijevaju godišnje ili u kraćim vremenskim razmacima zastarijevaju za tri godine. Shodno navedenom, smatramo da se i u ovom zakonu treba definirati poseban rok zastarijelosti, jer je opći rok od pet godina predug.

U članu 19. definirano je ko vrši naplatu takse i ko vrši nadzor nad primjenom ovog zakona.

U članu 20. je iznos taksi koje se plaćaju u federalnim taksenim markama sa 30 KM povećan na 100 KM. Povećanjem iznosa na 100 KM pomoći će se licima koji plaćaju takse, jer će se na taj način povećati iznos taksi koje se plaćaju gotovim novcem, a ne na propisani račun, gdje lice pored takse plaća i bankarsku proviziju. Država neće pretrpjeti značajne gubitke, jer se u ovom slučaju samo utječe na povećanje prihoda banaka plaćanjem bankarskih provizija.

U istom članu izbačena je alineja dva iz stava 3. koja je definirala da se taksa uplaćuje na račun i u slučajevima kada je propisano da se taksa

uplaćuje na račun bez obzira na njen iznos. Smatramo da je ovakvo rješenje neprihvatljivo i da se sve takse do 100 KM trebaju uplaćivati u gotovom novcu. Na taj način doći će do uštede vremena, ali i novca, jer se na iznose do 100 KM neće plaćati bankarske provizije.

U članu 21. definira se postupak nakon plaćene takse i poništenje federalnih taksenih marki.

U članu 22. definirano je nadležno lice za donošenje pravilnika o federalnim taksenim markama.

U članu 23. definirana je prodaja federalnih taksenih marki.

U članu 24. definirane su kaznene odredbe u slučaju neplaćanja administrativnih taksi.

U članu 25. definirano je da se danom stupanja na snagu prestaju primjenjivati propisi koji su do tog dana uređivali oblast administrativnih taksi.

U članu 26. definirano je da se za spise i radnje za koje je takseni obaveza nastala do stupanja na snagu ovog zakona naplaćuje taksa koja je bila propisana u trenutku nastajanja taksene obaveze.

U članu 27. definirano je da se do izdavanja i raspoređivanja federalnih taksenih marki takse isplaćuju na propisani račun.

U članu 28. definiran je dan stupanja na snagu ovog zakona.

Obrazloženje za smanjenje/ukidanje taksi iz Tarifnih brojeva 1-6

Predlažemo smanjenje taksi iz tarifnih brojeva 1,2,3,4 i 5 (tačka 1 i 2), te ukidanje takse iz tarifnog broja 5 tačke 3.

Razloge za smanjenje, odnosno ukidanje jedne takse iz navedenih tarifnih brojeva navest ćemo u nastavku:

1. Predloženim rješenjem će se uskladiti visina administrativnih taksi sa ekonomskom snagom naše zemlje. Naša zemlja ima najniži BDP u regionu i jedna je od zemalja sa najnižom prosječnom plaćom.

U Hrvatskoj je BDP za 150% veći nego u FBiH, prosječna plaća za 100% veća nego prosječna plaća u FBiH, a većina općih taksi je manja ili veća u prosjeku za 33-86%.

U Srbiji je BDP za 3% veći nego u FBiH, prosječna plaća za 7% manja nego prosječna plaća u FBiH, ali su opće takse manje u prosjeku za 50%.

U Crnoj Gori je BDP za 33% veći nego u FBiH, prosječna plaća za 14% veća nego prosječna plaća u FBiH, a većina općih taksi manja nego u FBiH. Samo su tri opće takse veće nego u FBiH.

U Sloveniji je BDP za 300% veći nego u FBiH, prosječna plaća za 150% veća nego prosječna plaća u FBiH, a visina općih taksi u prosjeku veća za 80-140%. Neke opće takse su čak i niže nego u FBiH.

Napomenut ćemo da je taksa iz tarifnog broja jedan izmjenama i dopunama Zakona povećana sa 2 KM na 5 KM, za šta ne postoji objektivan razlog i stoga predlažemo da se iznos vrati na 2 KM.

2. Taksa iz tarifnog broja 5 tačka 3 za koju predlažemo da se ukine ne postoji ni u jednoj susjednoj zemlji. Ona ranije nije postojala ni u FBiH. Uvedena je izmjenama i dopunama Zakona iz 2013. godine. Postavljamo pitanje da li je postojao opravdan razlog za njeno uvođenje i da li je ispoštovano načelo neophodnosti.

3. Pristupit će se ispunjenju obaveza iz Reformske agende za period 2015-2018.

4. Pristupit će se ispunjenju obaveze usaglašavanja entitetskih propisa iz Pisma namjere MMF-u.

5. Ispunit će se načelo da visina takse mora biti proporcionalna usluzi koja se za nju dobije. Da visina takse prema važećem propisu nije

proporcionalna usluzi, govori u prilog činjenica da je dolazilo do stalnog povećanja visine administrativnih taksi, a da je stepen naplate u zadnjih pet godina povećan za 20%.

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

	FBiH	RS	BD BiH	HRVATSKA ⁷⁴	SRBIJA ⁷⁵	CRNA GORA ⁷⁶	SLOVENIJA ⁷⁷	
PROSJEČNA PLAĆA	872 KM	840 KM	862 KM	1.640 KM (6.220 kuna)	813 KM (49.117 dinara)	997 KM (510 eura)	2.053 KM (1.050 eura)	
BDP (per capita)	9.314 KM	8.739 KM	9.180 KM	23.090 KM	9.634 KM	12.427 KM	39.509 KM	
OPĆE TAKSE								PRIJEDLOG
Tarifa br. 1 Na zahtjeve, molbe, prijedloge, prijave i druge podneske, ako ovom tarifom nije propisana druga taksa	5 KM	2 KM	5 KM	5,20 KM (20 kuna) ⁷⁸	5 KM (310 dinara) ⁷⁹	9,80 KM (5 eura) ⁸⁰	8,80 KM (4,5 eura) ⁸¹	2 KM
Tarifa br. 2 Za sva rješenja za koja nije propisana posebna taksa	7 KM	10 KM	5 KM	- pred tijelima državne uprave 9 KM (35 kuna) - pred ostalim tijelima 13 KM (50 kuna)	8,60 KM (530 dinara)	9,80 KM (5 eura)	/	5 KM
Tarifa br.3 Na žalbu protiv rješenja	15 KM	10 KM	5 KM	- protiv rješenja pred tijelima državne uprave 9 KM (35 kuna) - protiv rješenja pred ostalim tijelima 13 KM (50 kuna)	7,60 KM (470 dinara)	9,80 KM (5 eura)	35 KM (18,10 eura)	10 KM

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

Tarifa br.4 Za uvjerenja, ako nije drugačije propisano	10 KM	10 KM	5 KM	5,20 KM (20 kuna)	5 KM (310 dinara)	9,80 KM (5 eura)	5,90 KM (3 eura)	5 KM
Tarifa br.5 1. ovjera svakog potpisa	6 KM	5 KM	2 KM	7,80 KM (30 kuna)	6,70 KM (410 dinara)	3,90 KM (2 eura)	5,90 KM (3 eura)	5 KM
2. za ovjeru autentičnosti rukopisa ili za ovjeru prepisa od svakog poluarka originala	9 KM	10 KM	1 KM	10,40 KM (40 kuna)	3,60 KM (220 dinara)	3,90 KM (2 eura)	5,90 KM (3 eura)	5 KM
3. za ovjeru autentičnosti dokumenata iz oblasti mjeriteljstva, kontrole predmeta od plemenitih metala i pretpakiranih proizvoda od svakog poluarka originala	9 KM	/	/	/	/	/	/	/
Tarifa br.6 Za opomenu kojom se neko poziva da plati dužnu pristojbu	5 KM	/	/	5,20 KM (20 kuna)	4,40 KM (270 dinara)	5,90 KM (3 eura)	/	2 KM

⁷⁴ Uredba o tarifi upravnih pristojbi (Narodne novine Republike Hrvatske 8/17, 37/17 i 129/17)

⁷⁵ Zakon o republičkim administrativnim taksama ("Sl. glasnik RS", br. 43/2003, 51/2003 - ispr., 61/2005, 101/2005 - dr. zakon, 5/2009, 54/2009, 50/2011, 70/2011 - usklađeni din. izn., 55/2012 - usklađeni din. izn., 93/2012, 47/2013 - usklađeni din. izn., 65/2013 - dr. zakon, 57/2014 - usklađeni din. izn., 45/2015 - usklađeni din. izn., 83/2015, 112/2015, 50/2016 - usklađeni din. izn., 61/2017 - usklađeni din. izn., 113/2017, 3/2018 - ispr. 50/2018 - usklađeni din. izn i 95/2018)

⁷⁶ Zakon o administrativnim taksama "Službeni list Republike Crne Gore", br.055/03, 046/04, 081/05, 002/06, Službeni list Crne Gore", br. 022/08, 077/08, 003/09, 040/10, 020/11, 026/11, 056/13, 045/14, 053/16 i 037/17)

⁷⁷ Zakon o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 106/2010-uradno prečišćeno besedilo, 14/15-ZUJFO, 84/15-ZzeIP-J, 32/16 in 30/18-ZKZaš)

⁷⁸ <https://www.cbbh.ba/CurrencyExchange/> (konverzija u konvertibilne marke izvršena je na osnovu kursne liste za dan 19.08.2018. godine)

⁷⁹ Ibid.

⁸⁰ Ibid.

⁸¹ Ibid.

I sa predloženim rješenjem takse će biti na nivou zemalja u okruženju ili čak više nego takse u zemljama okruženja, iako one imaju veće prosječne plaće i daleko veći stepen razvijenosti.

Obrazloženje za smanjenje taksi iz Tarifnog broja 7

Predlažemo smanjenje taksi iz oblasti unutrašnjih poslova, jer će se na taj način:

1. Uskladiti visina taksi sa ekonomskom snagom naše zemlje.
2. Pristupit će se ispunjenju obaveza iz Reformske agende za period 2015-2018.
3. Pristupit će se ispunjenju obaveze usaglašavanja entitetskih propisa iz Pisma namjere MMF-u.
4. Ispunit će se načelo da visina takse mora biti proporcionalna usluzi koja se za nju dobije.

Obrazloženje za smanjenje/ukidanje taksi iz Tarifnih brojeva 8-18c.

Predlažemo smanjenje taksi iz tarifnog broja 8 (tačke 1, 2 i 4) i tarifnog broja 13, te ukidanje taksi iz tarifnih brojeva 8 (tačka 3), 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 18a., 18b., 18c.

Razloge za smanjenje, odnosno ukidanje taksi iz navedenih tarifnih brojeva navest ćemo u nastavku:

1. Predloženim rješenjem će se uskladiti visina administrativnih taksi sa ekonomskom snagom naše zemlje. Naša zemlja ima najniži BDP u regionu i jedna je od zemalja sa najnižom prosječnom plaćom.

U Hrvatskoj je BDP za 150% veći nego u FBiH, prosječna plaća za 100% veća nego prosječna plaća u FBiH, a većina privrednih taksi je manja nego u FBiH. Takse koje su veće nego u FBiH, veće su u prosjeku za 25-95%.

U Srbiji je BDP za 3% veći nego u FBiH, prosječna plaća za 7% manja nego prosječna plaća u FBiH, a postoji samo sedam privrednih taksi, čiji je iznos niži nego u FBiH.

U Crnoj Gori je BDP za 33% veći nego u FBiH, prosječna plaća za 14% veća nego prosječna plaća u FBiH, a privredne takse ne postoje nikako.

U Sloveniji je BDP za 300% veći nego u FBiH, prosječna plaća za 150% veća nego prosječna plaća u FBiH, a privredne takse ne postoje nikako.

2. Tarifni brojevi 18a., 18b. i 18c. ranije nisu postojali u FBiH. Uvedeni su izmjenama i dopunama Zakona iz 2013. godine. Postavljamo pitanje da li je postojao opravdan razlog za njihovo uvođenje i da li je ispoštovano načelo neophodnosti?

3. Pristupit će se ispunjenju obaveza iz Reformske agende za period 2015-2018.

4. Pristupit će se ispunjenju obaveze usaglašavanja entitetskih propisa iz Pisma namjere MMF-u.

5. Ispunit će se načelo da visina takse mora biti proporcionalna usluzi koja se za nju dobije. Da visina takse prema važećem propisu nije proporcionalna usluzi, govori u prilog činjenica da je dolazilo do stalnog povećanja visine administrativnih taksi, a da je stepen naplate u zadnjih pet godina povećan za 20%.

Umjesto da se radi na smanjenju/ukidanju, iznos privrednih/gospodarskih taksi je uvećan više puta izmjenama i dopunama Zakona, za što ne postoji objektivan razlog.

Uvećanje po godinama prikazat ćemo u tabeli u nastavku:

PRIVREDNE/GOSPODARSKE TAKSE - POVEĆANJE U FBiH PO GODINAMA	1998.	2000.	2013.
Tarifa br. 8 Za rješenje kojim se odobrava:			
1. osnivanje ili obavljanje djelatnosti poduzeća, banke, ili društva za osiguranje odnosno reosiguranje organizacije u inozemstvu ili otkup osnivačkog uloga u poduzeće, banke, društva za osiguranje, odnosno reosiguranje organizacije u inozemstvu, i izdavanje licencija	45 KM	100 KM	200 KM
2. povećanje osnivačkog uloga poduzeća, banke, Društva za osiguranje odnosno reosiguranje organizacije u inozemstvu	25 KM	50 KM	150 KM
3. uvoz u zemlju sredstava u naturalnom obliku stranog porijekla koja su uložena kao osnivački ulog ili korištena kao osnovna sredstva poduzeća u inozemstvu	15 KM	50 KM	/
4. upis u registar poduzeća, banke, Društva za osiguranje odnosno reosiguranje organizacije iz tačke 1. ove tarife	15 KM	50 KM	100 KM
Tarifa br. 9 Za rješenje kojim se odobrava:			
1. ulaganje sredstava u strana poduzeća radi ostvarivanja zajedničkih poslovnih ciljeva u zajedničkoj proizvodnji	30 KM	50 KM	/
2. dopunsko ulaganje u strano poduzeće	20 KM	50 KM	/
3. upis ugovora o ulaganju sredstava u strano poduzeće	10 KM	50 KM	/
Tarifa br. 10 Za rješenje kojim se odobrava:			
2. upis u registar otvaranja predstavništva odnosno osnivanja poslovnih jedinica (skladišta, servisa, i sl.)	21 KM	50 KM	100 KM
Tarifa br. 11			
1. za izdavanje saglasnosti za otvaranje i rad predstavništva stranih osoba u zemlji	50 KM	100 KM	/
2. za odobrenje stranoj osobi koja ima registrovano predstavništvo u zemlji da obavi određeni posao ugovorene kvalitete robe	25 KM	50 KM	/
Tarifa br. 12			
za izdavanje dozvola, odobrenja i dodatnih kontigenata za izvoz i uvoz robe	20 KM	50 KM	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

Tarifa br. 13			
za upis u evidenciju ugovora o zastupanju ugovora o prodaji strane robe s konsignacionog skladišta, ugovora o obavljanju servisnih usluga za održavanje uvezene opreme i trajnih dobara za ličnu potrošnju i evidenciju ugovora o zastupanju strane pravne osobe	45 KM	100 KM	250 KM
Tarifa br. 14			
kompensacijski poslovi sa inozemstvom	45 KM	100 KM	/
Tarifa br. 15			
1. za upis u registar za obavljanje poslova posredovanja u vanjskotrgovinskom prometu	45 KM	100 KM	/
2. izdavanje uvjerenja o upisu u jedinstvenu evidenciju poduzeća za obavljanje vanjsko-trgovinskog prometa i vođenje evidencije	31 KM	50 KM	150 KM
Tarifa br. 16			
2. za upis u registar ugovora o izvođenju investicionih radova u inozemstvu i ugovora o ustupanju izvođenja investicionih radova stranoj osobi	25 KM	/	300 KM

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

U tabeli u nastavku prikazat ćemo iznos privrednih/gospodarskih taksi u zemljama regiona:

	FBiH	RS	BD BiH	HRVATSKA	SRBIJA	CRNA GORA	SLOVENIJA	
PROSJEČNA PLAĆA	872 KM	840 KM	862 KM	1.640 KM (6.220 kuna)	813 KM (49.117 dinara)	997 KM (510 eura)	2.053 KM (1.050 eura)	
BDP (per capita)	9.314 KM	8.739 KM	9.180 KM	23.090 KM	9.634 KM	12.427 KM	39.509 KM	
PRIVREDNE TAKSE								PRIJEDLOG
Tarifa br. 8 Za rješenje kojim se odobrava:								
1. osnivanje ili obavljanje djelatnosti poduzeća, banke, ili društva za osiguranje odnosno reosiguranje organizacije u inozemstvu ili otkup osnivačkog uloga u poduzeće, banke, društva za osiguranje, odnosno reosiguranje organizacije u inozemstvu, i izdavanje licenci - dozvola za rad društvima za reviziju	200 KM	300 KM	/	65 KM (250 kuna)	Za evidentiranje osnivanja preduzeća u inostranstvu odnosno za brisanje iz evidencije, po svakom zahtjevu 125 KM (7.700 dinara)	/	/	50 KM

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

2. povećanje osnivačkog uloga poduzeća, banke, Društva za osiguranje odnosno reosiguranje organizacije u inozemstvu	150 KM	200 KM	/	26 KM (100 kuna)	/	/	/	30 KM
3. uvoz u zemlju sredstava u naturalnom obliku stranog porijekla koja su uložena kao osnivački ulog ili korištena kao osnovna sredstva poduzeća u inozemstvu	50 KM	/	/	13 KM (50 kuna)	/	/	/	/
4. upis u registar poduzeća, banke, Društva za osiguranje odnosno reosiguranje organizacije iz tačke 1. ove tarife	100 KM	/	/	26 KM (100 kuna)	12,30 KM (760 dinara) i 25 KM (1.550 dinara), u zavisnosti je li zahtjev za upis, za promjenu, ili brisanje iz registra	/	53 KM (27,20 eura)	25 KM
Tarifa br. 9 Za rješenje kojim se odobrava:								
1. ulaganje sredstava u strana poduzeća radi ostvarivanja zajedničkih poslovnih ciljeva u zajedničkoj proizvodnji	50 KM	/	/	39 KM (150 kuna)	/	/	/	/
2. dopunsko ulaganje u strano poduzeće	50 KM	/	/	19,50 KM (75 kuna)	/	/	/	/
3. upis ugovora o ulaganju sredstava u strano poduzeće	50 KM	/	/	6,50 KM (25 kuna)	/	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

Tarifa br. 10 Za rješenje kojim se odobrava:								
1. osnivanje predstavništva, odnosno osnivanja poslovnih jedinica (skladišta, servisa, i sl.) u inozemstvu	200 KM	/	/	/	/	/	/	/
2. upis u registar otvaranja predstavništva odnosno osnivanja poslovnih jedinica (skladišta, servisa, i sl.)	100 KM	/	/	/	/	/	/	/
3. osnivanje podružnice, odnosno poslovne jedinice na temelju Zakona o posebnim uvjetima za obavljanje poslova međunarodnog otpremništva u svezi s carinjenjem robe i svih izmjena na izdano Odobrenje-Licencu	300 KM	/	/	/	/	/	/	/
Tarifa br. 11								
1. za izdavanje saglasnosti za otvaranje i rad predstavništva stranih osoba u zemlji	100 KM	/	/	/	/	/	/	/
2. za odobrenje stranoj osobi koja ima registrovano predstavništvo u zemlji da obavi određeni posao ugovorene kvalitete robe	50 KM	/	/	19,50 KM (75 kuna)	/	/	/	/
Tarifa br. 12								

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

za izdavanje dozvola, odobrenja i dodatnih kontigenata za izvoz i uvoz robe	50 KM	/	/	22,10 KM (85 kuna)	/	/	/	/
izdavanje potvrde za oslobađanje plaćanja carina za uvoz robe po osnovu projekata obnove i rekonstrukcije i drugim propisanim slučajevima	100 KM	/	/	/	/	/	/	/
Tarifa br. 13								
za upis u evidenciju ugovora o zastupanju ugovora o prodaji strane robe s konsignacionog skladišta, ugovora o obavljanju servisnih usluga za održavanje uvezene opreme i trajnih dobara za ličnu potrošnju i evidenciju ugovora o zastupanju strane pravne osobe	250 KM	/	/	77,95 KM (300 kuna)	175 KM ((10.800 dinara)	/	/	/
Tarifa br. 14								
kompensacijski poslovi sa inozemstvom	100 KM	/	/	77,95 KM (300 kuna)	175 KM (10.800 dinara)	/	/	/
Tarifa br. 15								
1. za upis u registar za obavljanje poslova posredovanja u vanjskotrgovinskom prometu	100 KM	/	/	77,95 KM (300 kuna)	/	/	/	/
2. izdavanje uvjerenja o upisu u jedinstvenu evidenciju poduzeća	150 KM	/	/	/	/	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

za obavljanje vanjsko-trgovinskog prometa i vođenje evidencije								
Tarifa br. 16								
1. za upis u registar ugovora o dugoročnoj proizvodnoj koperaciji	45 KM	/	/	77,95 KM (300 kuna)	/	/	/	/
2. za upis u registar ugovora o izvođenju investicionih radova u inozemstvu i ugovora o ustupanju izvođenja investicionih radova stranoj osobi	300 KM	/	/	45,50 KM (175 kuna)	/	/	/	/
3. za upis u registar ugovora o prihvatanju i ustupanju prava industrijskog vlasništva i znanja te iskustva (know-how) između domaćih poduzeća i stranih osoba	45 KM	/	/	77,95 KM (300 kuna)	/	/	/	/
Tarifa br. 17								
1. za uvjerenje (certifikat) o kvalitetu poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda u uvozu i izvozu	31 KM	/	/	39 KM (150 kuna)	/	/	/	/
2. za izdavanje rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje uvjerenja (certifikata)	57 KM	/	/	/	/	/	/	/
Tarifa br. 18								
za rješenje o odobrenju za obavljanje kontrole i kvaliteta	20 KM	/	/	39 KM (150 kuna)	/	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda u vanjskotrgovinskom prometu								
Tarifa br. 18a								
za rješavanje zahtjeva za dobijanje saglasnosti od Vlade FBiH za određivanje carinskog teritorija kao slobodne zone	300 KM	/	/	/	376 KM (23.130 dinara)	/	/	/
Tarifa br. 18b								
za izdavanje licencije - dozvole za rad ovlaštenim revizorima	100 KM	120 KM	/	/	/	/	/	/
Tarifa br. 18c								
za izdavanje saglasnosti za izradu i podnošenje godišnjih finansijskih izvješća za razdoblje koje je različito od kalendarske godine	100 KM	/	/	/	/	/	/	/

I sa predloženim rješenjem takse će biti na nivou zemalja u okruženju ili čak više nego takse u zemljama okruženja, iako one imaju veće prosječne plaće i daleko veći stepen razvijenosti.

Obrazloženje za smanjenje taksi iz Tarifnih brojeva 19-25

Predlažemo smanjenje taksi iz oblasti energije, rudarstva i geologije jer će se na taj način:

1. Uskladiti visina taksi sa ekonomskom snagom naše zemlje.
2. Pristupit će se ispunjenju obaveza iz Reformske agende za period 2015-2018.
3. Pristupit će se ispunjenju obaveze usaglašavanja entitetskih propisa iz Pisma namjere MMF-u.
4. Ispunit će se načelo da visina takse mora biti proporcionalna usluzi koja se za nju dobije.

Obrazloženje za smanjenje/ukidanje taksi iz Tarifnog broja 26

Predlažemo smanjenje taksi iz tarifnog broja 26, stav I (tačke 1, 2, 3 i 4), te ukidanje taksi iz istog tarifnog broja stava I (tačke 5, 6 i 7) i ukidanje stava II istog tarifnog broja.

Razloge za smanjenje, odnosno ukidanje taksi iz navedenih tarifnih brojeva navest ćemo u nastavku:

1. Predloženim rješenjem će se uskladiti visina administrativnih taksi sa ekonomskom snagom naše zemlje. Naša zemlja ima najniži BDP u regionu i jedna je od zemalja sa najnižom prosječnom plaćom.

U Hrvatskoj je BDP za 150% veći nego u FBiH, prosječna plaća za 100% veća nego prosječna plaća u FBiH, a sve takse iz područja ugostiteljstva i turizma u Hrvatskoj su u prosjeku niže za 80% nego u FBiH.

U Srbiji je BDP za 3% veći nego u FBiH, prosječna plaća za 7% manja nego prosječna plaća u FBiH, a sve takse iz područja ugostiteljstva i turizma u prosjeku niže za 25-80%.

U Crnoj Gori je BDP za 33% veći nego u FBiH, prosječna plaća za 14% veća nego prosječna plaća u FBiH, a takse iz područja ugostiteljstva i turizma ne postoje nikako.

Iz Ministarstva održivog razvoja i turizma Crne Gore dobili smo informaciju da su prema ranije važećem Zakonu o administrativnim taksama postojale takse iz ove oblasti, ali su ukinute 2011. godine.

Naglasit ćemo činjenicu da je Crna Gora zemlja u kojoj je turizam jedna od najvažnijih gospodarskih grana.

U Sloveniji je BDP za 300% veći nego u FBiH, prosječna plaća za 150% veća nego prosječna plaća u FBiH, a takse iz područja ugostiteljstva i turizma ne postoje nikako.

2. Pristupit će se ispunjenju obaveza iz Reformske agende za period 2015-2018.

3. Pristupit će se ispunjenju obaveze usaglašavanja entitetskih propisa iz Pisma namjere MMF-u. U Republici Srpskoj su takse iz ove oblasti niže u prosjeku 75-87% nego u FBiH.

4. Ispunit će se načelo da visina takse mora biti proporcionalna usluzi koja se za nju dobije. Da visina takse prema važećem propisu nije proporcionalna usluzi, govori u prilog činjenica da je dolazilo do stalnog povećanja visine administrativnih taksi, a da je stepen naplate u zadnjih pet godina povećan za 20%.

U tabeli u nastavku prikazat ćemo iznos taksi iz područja ugostiteljstva i turizma u zemljama regiona:

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

	FBiH	RS	BD BiH	HRVATSKA	SRBIJA	CRNA GORA	SLOVENIJA	
PROSJEČNA PLAĆA	872 KM	840 KM	862 KM	1.640 KM (6.220 kuna)	813 KM (49.117 dinara)	997 KM (510 eura)	2.053 KM (1.050 eura)	
BDP (per capita)	9.314 KM	8.739 KM	9.180 KM	23.090 KM	9.634 KM	12.427 KM	39.509 KM	
TAKSE IZ PODRUČJA UGOSTITELJSTVA I TURIZMA								PRIJEDLOG
Tarifa br. 26 Za rješenje kojim se: 1. utvrđuje ispunjavanje minimalnih uvjeta i uvjeta za kategoriju, za smještajne objekte:								
HOTELI: a) hotel baština b) hotel četiri zvjezdice c) hotel pet zvjezdica	a) 1000 KM b) 1.500 KM c) 2.000 KM	Hotel: 250 KM	/	Hotel: * do 100 smještajnih jedinica - 182 KM (700 kuna) * preko 100 smještajnih jedinica -272,80 KM (1.050 kuna)	733,75 KM (45.000 dinara)	Ukinute 2011. godine sve takse iz ove oblasti	/	a) 250 KM b) 250 KM c) 250 KM

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMA

APARTHOTEL: a) četiri zvjezdice b) pet zvjezdica	a) 1.500 KM b) 2.000 KM	/	/	* do 100 smještajnih jedinica - 182 KM (700 kuna) * preko 100 smještajnih jedinica - 272,80 KM (1.050 kuna)	570,70 KM (35.000 dinara)	/	/	a) 250 KM b) 250 KM
TURISTIČKO NASELJE: a) četiri zvjezdice b) pet zvjezdica	a) 2.000 KM b) 3.000 KM	250 KM	/	* do 100 smještajnih jedinica - 182 KM (700 kuna) * preko 100 smještajnih jedinica - 272,80 KM (1.050 kuna)	407,60 KM (25.000 dinara)	/	/	a) 250 KM b) 250 KM
TURISTIČKI APARTMANI: a) četiri zvjezdice b) pet zvjezdica	a) 2.000 KM b) 3.000 KM	/	/	* do 100 smještajnih jedinica - 182 KM (700 kuna) * preko 100 smještajnih jedinica - 272,80 KM (1.050 kuna)	407,60 KM (25.000 dinara)	/	/	a) 250 KM b) 250 KM
MOTEL: a) četiri zvjezdice b) pet zvjezdica	a) 1.500 KM b) 2.000 KM	250 KM	/	* do 100 smještajnih jedinica - 182 KM (700 kuna) * preko 100 smještajnih jedinica - 272,80 KM (1.050 kuna)	570,70 KM (35.000 dinara)	/	/	a) 250 KM b) 250 KM

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

PANSION: a) standard b) komfor	a) 1.000 KM b) 1.500 KM	150 KM	/	* do 100 smještajnih jedinica - 182 KM (700 kuna) * preko 100 smještajnih jedinica - 272,80 KM (1.050 kuna)	407,60 KM (25.000 dinara)	/	/	a) 150 KM b) 150 KM
KAMP: a) četiri zvjezdice b) pet zvjezdica	a) 1.000 KM b) 2.000 KM	/	/	* do 100 smještajnih jedinica - 182 KM (700 kuna) * preko 100 smještajnih jedinica - 272,80 KM (1.050 kuna)	U zavisnosti koliko ima kamp parcela: 570,70 KM (35.000 dinara), 407,60 KM (25.000 dinara) i 203,80 KM (12.500 dinara)	/	/	a) 250 KM b) 250 KM
KAMP NASELJE: a) četiri zvjezdice b) pet zvjezdica	a) 2.000 KM b) 3.000 KM	/	/	/	/	/	/	a) 250 KM b) 250 KM
Druge vrste ugostiteljskih objekata za smještaj: a) soba za iznajmljivanje - četiri zvjezdice b) apartman - četiri i pet zvjezdica	a) 400 KM b) 400 KM i 500 KM c) 400 KM d) 1.000 KM i 1.500 KM	/	/	36,40 KM (140 kuna)	/	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMA

c) studio apartman - četiri zvjezdice d) kuća za odmor - četiri i pet zvjezdica								
Objekti u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u kućanstvu: a) soba u kućanstvu - četiri zvjezdice b) apartman u kućanstvu - četiri i pet zvjezdica c) studio apartman u kućanstvu - četiri zvjezdice d) kuća za odmor u kućanstvu - četiri i pet zvjezdica	a) 400 KM b) 400 KM i 500 KM c) 400 KM d) 1.000 KM i 1.500 KM	/	/	18,20 KM (70 kuna)	/	/	/	/
Objekti u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u seoskom kućanstvu: a) soba - četiri i pet zvjezdica b) apartman - četiri i pet zvjezdica c) kamp - četiri i pet zvjezdica	a) 300 KM i 400 KM b) 400 KM i 500 KM c) 500 KM i 1.000 KM	/	/	18,20 KM (70 kuna)	/	/	/	/
2. Utvrđuje ispunjavanje uvjeta za kategorizaciju ugostiteljskih objekata iz skupine restorani, kojim se kategorija označava "zlatnom kuvarskom kapom"	1000 KM	/	/	/	/	/	/	/

I sa predloženim rješenjem takse će biti na nivou zemalja u okruženju ili čak više nego takse u zemljama okruženja, iako one imaju veće prosječne plaće i daleko veći stepen razvijenosti.

Obrazloženje za smanjenje/ukidanje taksi iz Tarifnih brojeva 27-31

Predlažemo smanjenje četiri takse iz Tarifnog broja 27 (alineja 3, 4, 5 i 6) i ukidanje taksi iz Tarifnog broja 27 (alineja 1, 2, 7 i 8) i taksi iz Tarifnih brojeva 28, 29, 30 i 31.

Razloge za smanjenje, odnosno ukidanje taksi iz navedenih tarifnih brojeva navest ćemo u nastavku:

1. Predloženim rješenjem će se uskladiti visina administrativnih taksi sa ekonomskom snagom naše zemlje. Naša zemlja ima najniži BDP u regionu i jedna je od zemalja sa najnižom prosječnom plaćom.

U Hrvatskoj je BDP za 150% veći nego u FBiH, prosječna plaća za 100% veća nego prosječna plaća u FBiH, a postoje samo dvije iste prometne takse kao u FBiH, jedna taksa je veća samo za 20%, a druga je veća za 200% nego u FBiH.

U Srbiji je BDP za 3% veći nego u FBiH, prosječna plaća za 7% manja nego prosječna plaća u FBiH, a prometne takse u prosjeku niže za 60-90%.

U Crnoj Gori je BDP za 33% veći nego u FBiH, prosječna plaća za 14% veća nego prosječna plaća u FBiH, a postoje samo dvije prometne takse koje su niže za 60% nego u FBiH.

2. Pristupit će se ispunjenju obaveza iz Reformske agende za period 2015-2018.

3. Pristupit će se ispunjenju obaveze usaglašavanja entitetskih propisa iz Pisma namjere MMF-u. U Republici Srpskoj su takse iz ove oblasti niže u prosjeku 75-87% nego u FBiH.

4. Ispunit će se načelo da visina takse mora biti proporcionalna usluzi koja se za nju dobije. Da visina takse prema važećem propisu nije proporcionalna usluzi, govori u prilog činjenica da je dolazilo do stalnog povećanja visine administrativnih taksi, a da je stepen naplate u zadnjih pet godina povećan za 20%.

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

U tabeli u nastavku prikazat ćemo iznos prometnih taksi u zemljama regiona:

	FBiH	RS	BD BiH	HRVATSKA	SRBIJA	CRNA GORA	SLOVENIJA	
PROSJEČNA PLAĆA	872 KM	840 KM	862 KM	1.640 KM (6.220 kuna)	813 KM (49.117 dinara)	997 KM (510 eura)	2.053 KM (1.050eura)	
BDP (per capita)	9.314 KM	8.739 KM	9.180 KM	23.090 KM	9.634 KM	12.427 KM	39.509 KM	
PROMETNE TAKSE								PRIJEDLOG
Tarifa br. 27 Za izdavanje licence prijevoznika za obavljanje javnoga prijevoza:								
za linijski i izvanlinijski prijevoz putnika	150 KM	/	/	/	92 KM (5.650 dinara)	/	/	/
za izvanlinijski prijevoz putnika	100 KM	/	/	/	24,70 KM (1.520 dinara)	/	/	/
za prijevoz tereta koji obavlja pravna osoba	150 KM	/	/	700 kuna (182 KM)	16,50 KM (1.020 dinara)	/	/	50 KM
za prijevoz tereta koji obavlja fizička osoba	50 KM	/	/	/	16,50 KM (1.020 dinara)	/	/	25 KM
za taksi prijevoz koji obavlja pravna osoba	100 KM	/	/	/	/	19,60 KM (10 eura)	/	50 KM
za taksi prijevoz koji obavlja fizička osoba	50 KM	/	/	182 KM (700 kuna)	/	19,60 KM (10 eura)	/	25 KM

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

izdavanje licencije za vozilo, sve vrste licencija	10 KM	10 KM	/	/	/	/	/	/
izdavanje iskaznice za vozača	10 KM	/	/	/	16,50 KM (1.020 dinara)	/	/	/
Tarifa br.28								
1. Naknada za usklađivanje redova vožnje za linijski prijevoz putnika na području FBiH:		Nema taksi		U Uredbi o tarifi upravnih pristojbi ne postoje takse za usklađivanje redova vožnje ⁸²		U Tarifi za admin. takse ne postoje takse za usklađivanje redova vožnje ⁸³		
za linijski i izvanlinijski prijevoz putnika	150 KM	/	/	/	/	/	/	/
stari red vožnje	10 KM	/	/	/	/	/	/	/
stari red vožnje s promjenom-po svakom polasku	10 KM	/	/	/	/	/	/	/

⁸² U **Republici Hrvatskoj** usklađivanje redova vožnje vrši Hrvatska gospodrska komora i prihod od usklađivanja je prihod Komori. Naknada za usklađivanje propisana je Pravilnikom o dozvolama za obavljanje linijskog prijevoza putnika. U Pravilniku su definisane sljedeće naknade:

- novi red vožnje - po polasku 200 kuna
- za usklađivanje izmijenjenih voznih redova za županijske linije 100 kuna
- za usklađivanje novih voznih redova za međužupanijske i međunarodne linije za treće države 400 kuna po polasku
- za usklađivanje izmijenjenih voznih redova za međužupanijske i međunarodne linije za treće države 200 kuna po izmijenjenom polasku.

⁸³ U **Crnoj Gori** usklađivanje redova vožnje sprovodi Privredna komora Crne Gore na osnovu zahtjeva prijevoznika. Naknade su propisane Pravilima o načinu, postupku, kriterijumima i visini naknade za usklađivanje redova vožnje u međumjesnom prevozu i prevozu u međunarodnom drumskom saobraćaju i iznose:

- 140 eura za svaki novi predloženi red vožnje za
- 80 eura za evidentiranje starih redova vožnje sa promjenom iznosi
- 40 eura za evidentiranje starih redova vožnje iznosi za svaki red vožnje.

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMA

stari red vožnje s promjenom-po svakom povratku	10 KM	/	/	/	/	/	/	/
stari red vožnje s promjenom-usljed više sile	20 KM	/	/	/	/	/	/	/
novi red vožnje-po svakom polasku	200 KM	/	/	/	/	/	/	/
novi red vožnje-po svakom povratku	200 KM	/	/	/	/	/	/	/
za donošenje rješenja o statusnoj promjeni reda vožnje i registraciji istog	20 KM	/	/	/	/	/	/	/
a rješavanje prigovora i donošenje rješenja u postupku usklađivanja redova vožnje	500 KM	/	/	/	/	/	/	/
2. registracija reda vožnje - po svakom redu vožnje	30 KM	/	/	/	Reg. i ovjera reda vožnje za međumjesni prevoz - 246,60 KM (15.180 dinara)	/	/	/
3. privremeno obustavljanje i registracija reda vožnje: * rješenje o privremenom obustavljanju reda vožnje ili polaska	10 KM	/	/	/	/	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMA

* rješenje o privremenoj registraciji reda vožnje po svakom redu vožnje								
Tarifa br. 29								
1. za komisijski pregled stanice tehničkog pregleda i izdavanje odobrenja za rad	600 KM	/	/	/	/	/	/	/
2. za komisijski pregled s ciljem utvrđivanja ispunjavanja uvjeta za rad teretne stanice i izdavanje odobrenja za rad	300 KM	/	/	/	/	/	/	/
3. izdavanje rješenja o suglasnosti za gradnju nove stanice tehničkog pregleda	15 KM	/	/	/	/	/	/	/
4. za izdavanje rješenja o statusnoj promjeni stanice tehničkog pregleda	15 KM	/	/	/	/	/	/	/
5. za izdavanje rješenja za ponovno uključenje stanice tehničkog pregleda u Informatički sustav	100 KM	/	/	/	/	/	/	/
6. komisijski pregled radionice za tahografe	300 KM	/	/	/	/	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMA

7. komisijski pregled autobusne postaje i izdavanje rješenja o kategorizaciji	300 KM	/	/	/	/	/	/	/
Tarifa br. 30								
1. za izdavanje potvrda i uvjerenja iz evidencije koju vodi ministarstvo	7 KM	/	/	/	/	/	/	/
2. za izdavanje tumačenja, mišljenja ili stavova	15 KM	/	/	/	/	/	/	/
3. zahtjev za izdavanje memorijske kartice za digitalni tahograf	7 KM	10 KM	/	/	5 KM (310 dinara)	/	/	/
4. zahtjevi na drugom mjestu nespomenuti iz oblasti cestovnog prijevoza u FBiH	7 KM	/	/	/	/	/	/	/
Tarifa br. 31								
1. za dozvolu za postavljanje radio stanice	70 KM	/	/	Ukinute ⁸⁴	/	/	/	/
2. za dozvolu za radio stanicu, za radio i televiziju	60 KM	/	/	/	/	/	/	/
3. za dozvolu za ostale radio stanice	30 KM	/	/	/	/	/	/	/

⁸⁴ Informacija iz HAKOM-a (Hrvatske Regulatorne agencije za mrežne djelatnosti): Novom Uredbom iz 2017. godine ukinute su upravne takse, koje su u FBiH definisane tarifom br. 31.

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

4. za privremenu dozvolu za radio stanicu	50% od takse iz ovog tarifnog broja	/	/	/	/	/	/	/
5. za dozvolu za radio stanicu stranoj pravnoj osobi ili fizičkoj osobi	dvostruki iznos po tačkama 3. do 5.	/	/	/	/	/	/	/
6. za odobrenje za uvoz radio stanice	30,70 i 140 KM u zavisnosti koliko je radio stanica	/	/	/	/	/	/	/
7. za odobrenje plana telekomunikacija za vlastite stanice	70 KM	/	/	/	/	/	/	/
8. za odobrenje za upotrebu ili ugradnju ili priključenje objekata i tehnike opreme na telekomunikacijske kapacitete	140 KM	/	/	/	/	/	/	/
9. za ovlaštenja pravnim i fizičkim osobama u telekomunikacijama	700 KM	/	/	/	/	/	/	/
10. za rješenje o utvrđivanju postojanja tehničkih uslova kako bi	700 KM	/	/	/	/	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

koncesionar koristio izgrađenu infrastrukturu telekomunikacijskih objekata u vlasništvu drugih pravnih osoba										
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I sa predloženim rješenjem takse će biti na nivou zemalja u okruženju ili čak više nego takse u zemljama okruženja, iako one imaju veće prosječne plaće i daleko veći stepen razvijenosti.

Obrazloženje za ukidanje taksi iz Tarifnih brojeva 33-42

Predlažemo ukidanje taksi iz tarifnih brojeva 33-42, a razloge za ukidanje navest ćemo u nastavku:

1. Poljoprivreda je djelatnost od strateškog značaja u Federaciji BiH. Više od 30% domaćinstava se bavi poljoprivredom kao osnovnom ili dopunskom djelatnošću i zbog toga je neophodno rasterećenje, kako bi se omogućio razvoj ove djelatnosti.

2. Predloženim rješenjem će se uskladiti visina administrativnih taksi sa ekonomskom snagom naše zemlje. Naša zemlja ima najniži BDP u regionu i jedna je od zemalja sa najnižom prosječnom plaćom.

U Hrvatskoj, u zemlji gdje je prosječna plaća za 100% veća nego u FBiH, BDP za 150% takse iz ove oblasti su **ukinute 2017. godine donošenjem nove Uredbe o tarifi upravnih pristojbi, koja je usklađena sa zakonodavstvom Evropske unije.** Sada se na sva rješenja iz oblasti poljoprivrede, prehrambene industrije, veterinarstva, ribarstva, šumarstva i lova plaća se opća taksa koja iznosi samo 35 kuna (9,09 KM). Također, takse iz ove oblasti ne postoje ni u Republici Sloveniji.

U Srbiji je BDP za 3% veći nego u FBiH, prosječna plaća za 7% manja nego prosječna plaća u FBiH, a takse iz ove oblasti niže u prosjeku za 25-66%.

3. Pristupit će se ispunjenju obaveza iz Reformske agende za period 2015-2018.

4. Pristupit će se ispunjenju obaveze usaglašavanja entitetskih propisa iz Pisma namjere MMF-u. U Republici Srpskoj su takse iz ove oblasti niže u prosjeku 75-87% nego u FBiH.

5. Ispunit će se načelo da visina takse mora biti proporcionalna usluzi koja se za nju dobije. Da visina takse prema važećem propisu nije proporcionalna usluzi, govori u prilog činjenica da je dolazilo do stalnog povećanja visine administrativnih taksi, a da je stepen naplate u zadnjih pet godina povećan za 20%.

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

U tabeli u nastavku prikazat ćemo iznos taksi iz oblasti poljoprivrede, prehrambene industrije, veterinarstva, ribarstva, šumarstva i lova u zemljama regiona:

	FBiH	RS	BD BiH	HRVATSKA	SRBIJA	CRNA GORA	SLOVENIJA	
PROSJEČNA PLAĆA	872 KM	840 KM	862 KM	1.640 KM (6.220 kuna)	813 KM (49.117 dinara)	997 KM (510 eura)	2.053 KM (1.050 eura)	
BDP (per capita)	9.314 KM	8.739 KM	9.180 KM	23.090 KM	9.634 KM	12.427 KM	39.509 KM	
TAKSE IZ OBLASTI POLJOPRIVREDE, PREHRAMBENE INDUSTRIJE, VETERINARSTVA, RIBARSTVA, ŠUMARSTVA I LOVA								PRIJEDLOG
Tarifa br. 33 Za rješenje kojim se:								
1. priznaje novostvorena sorta i upisuje u registar novostvorenih sorti poljoprivrednog i šumskog bilja	20 KM	/	/	Ukinute⁸⁵	- Za podnošenje zahtjeva u iznosu od 5 KM (310 dinara) - Za izdavanje rješenja od 8,60 KM (530 dinara)	117,30 KM (60 eura)	Ne postoje u Taksnoj tarifi Slovenije	/

⁸⁵ Ukinute donošenjem nove Uredbe o tarifi upravnih pristojbi, koja je na snazi od 2017. godine. Na sva rješenja iz oblasti poljoprivrede, prehrambene industrije, veterinarstva, ribarstva, šumarstva i lova plaća se opća taksa - 35 kuna (9,09 KM).

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

					- Rješenje po zahtjevu za upis u Registar od 25 KM (1.550 dinara)			
2. odobrava se uvođenje u proizvodnju strane sorte i upisuje u evidenciju stranih sorti	20 KM	/	/	/	/	117,30 KM (60 eura)	/	/
3. uvođenje domaće, strane i udomaćene sorte poljoprivrednog i šumskog bilja i upisuje u popis utvrđenih sorti	20 KM	/	/	/	/	/	/	/
4. briše se iz registra evidencije, odnosno popisa iz tač. 1. 2. i 3. ovog tarifnog broja	15 KM	/	/	/	25 KM (1.550 dinara)	58,70 KM (30 eura)	/	/
5. dozvoljava zaštita sorte i upisuje u registar zaštićenih novostvorenih sorti, odnosno u registar zaštićenih stranih sorti poljoprivrednog i šumskog bilja	20 KM	Za rješenje o zaštiti novostvorene sorte: 50 KM	/	/	25 KM (1.550 dinara)	117,30 KM (60 eura)	/	/
6. dozvoljava evidentni upis sorte u registar evidentnih sorti	20 KM	/	/	/	25 KM (1.550 dinara)	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

7. ugovor o prenosu prava korištenja zaštićene sorte upisuje u registar iz tačke 5. ovog tarifnog broja	45 KM	/	/	/	/	/	/	/
8. dozvoljava uvoz sjemena i sadnog materijala	15 KM	/	/	/	/	97,80 KM (50 eura)	/	/
9. dozvoljava prenos prava korištenja zaštićene sorte	45 KM	/	/	/	/	/	/	/
10. odlučuje o zahtjevu za ostvarenje novčane potpore koji se predaje izravno Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	20 KM	/	/	/	/	/	/	/
Tarifa br. 34 Za rješenje o:								
1. upis u registar proizvođača poljoprivrednog sjemena, odnosno proizvođača šumskog sjemena i hortikulturnog sjemena	45 KM	100 KM	/	/	25 KM (1.550 dinara)	/	/	/
2. upis u registar dorađivača poljoprivrednog	45 KM	/	/	/	25 KM (1.550 dinara)	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

sjemena, odnosno registar dorađivača šumskog i hortikulturnog sjemena								
3. upis u registar proizvođača šumskog i hortikulturnog poljoprivrednog sadnog materijala, odnosno registar proizvođača sadnog materijala	45 KM	/	/	/	25 KM (1.550 dinara)	/	/	/
4. upis u Registar uvoznika poljoprivrednog sjemena i sadnog materijala, odnosno registar uvoznika šumskog i hortikulturnog sjemena i sadnog materijala	45 KM	/	/	/	25 KM (1.550 dinara)	/	/	/
5. upis u Registar laboratorija za kontrolu kvalitete poljoprivrednog sjemena, odnosno Registra laboratorija za kontrolu kvalitete šumskog i hortikulturnog sjemena	45 KM	/	/	/	25 KM (1.550 dinara)	/	/	/
6. upis u fitosanitarni Registar uključujući i	45 KM	/	/	/	25 KM (1.550 dinara)	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMA

upis u registar pravnih i fizičkih osoba koje primjenjuju postupke tretiranja i/ili označavanja drvenog materijala za pakiranje								
7. upis u popis ovlaštenih za stručni nadzor nad proizvodnjom poljoprivrednih sjemena, odnosno upis u popis osoba ovlaštenih za obavezni stručni nadzor nad proizvodnjom šumskog i hortikulturnog sjemena	45 KM	/	/	/	/	/	/	/
8. upis u popis osoba ovlaštenih za stručni nadzor nad proizvodnjom poljoprivrednog sadnog materijala odnosno popis osoba ovlaštenih za stručni nadzor nad proizvodnjom šumskog sadnog materijala	45 KM	/	/	/	/	/	/	/
9. brisanje iz registra i popis iz tačaka 1. do 9. ovog tarifnog broja	15 KM	/	/	/	25 KM (1.550 dinara)	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

10. upis u Registar pravnih i fizičkih osoba za promet fitofarmaceutskim sredstvima na veliko	300 KM	/	/	/	25 KM (1.550 dinara)	/	/	/
11. upis u Registar pravnih i fizičkih osoba za promet fitofarmaceutskim sredstvima na malo	45 KM	/	/	/	25 KM (1.550 dinara)	/	/	/
12. upis u Registar pravnih i fizičkih osoba za promet fitofarmaceutskim sredstvima - zastupništvo	100 KM	/	/	/	25 KM (1.550 dinara)	/	/	/
13. upis promjene podataka u Registru pravnih i fizičkih osoba za promet fitofarmaceutskim sredstvima	5 KM	/	/	/	/	/	/	/
Tarifa br.35								
1. za izdavanje fitosanitarnog certifikata kojim se dokazuje zdravstvena ispravnost bilja	60 KM	/	/	/	/	97,80 KM (50 eura)	/	/
2. za izdavanje certifikata o zdravstvenom stanju	20 KM	/	/	/	/	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

bilja u unutarnjem prometu								
3. za izdavanje uvjerenja o zdravstvenom stanju sjemenskog usjeva, objekata za proizvodnju sadnog materijala, o stanju uređaja	20 KM	/	/	/	/	/	/	/
4. za svaki dalji primjerak	10 KM	/	/	/	/	/	/	/
Tarifa br. 36 Za rješenje kojim se:								
1. izdaje stalna dozvola za promet i primjenu sredstava za zaštitu bilja	70 KM	300 KM	/		/	136,90 KM (70 eura)	/	/
2. izdaje privremena dozvola za promet i primjenu sredstava za zaštitu bilja	30 KM	/	/	/	/	/	/	/
3. produžuje važnost dozvole za promet i primjenu sredstava za zaštitu bilja	20 KM	/	/	/	/	136,90 KM (70 eura)	/	/
4. mijenja ili dopunjuje dozvolu za promet i primjenu sredstava za zaštitu bilja	3 KM	/	/	/	/	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBIH I BIH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMA

5. izdaje saglasnost za uvoz uzoraka sredstava za zaštitu bilja	3 KM	/	/	/	/	/	/	/
6. izdaje saglasnost za uvoz sredstava za zaštitu bilja	20 KM	/	/	/	/	136,90 KM (70 eura)	/	/
7. dopušta jednokratni uvoz sredstava za zaštitu bilja za koje nema dozvole za promet i primjenu	20 KM	/	/	/	/	/	/	/
8. izdaje saglasnost za izdavanje dozvole za građenje i rekonstrukciju skladišta i dopunskih objekata ili prostorija za smještaj bilja	20 KM	/	/	/	/	/	/	/
9. utvrđuje udovoljavanje uslovima za obavljanje prometa sredstava za zaštitu bilja	20 KM	/	/	/	/	/	/	/
10. utvrđuje ispunjavanje uslova za obavljanje poslova suzbijanje i iskorjenjivanje štetočina bilja	20 KM	/	/	/	/	/	/	/
11. utvrđuje udovoljavanje uslovima	20 KM	/	/	/	/	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMA

za pružanje uslova provođenja postupka za zaštitu bilja u poljoprivredi i šumarstvu								
12. izdaje odobrenje za uvoz pošiljaka sadnog materijala višegodišnjih biljaka koje podliježu karantenskom nadzoru	3 KM	/	/	/	/	/	/	/
13. izdaje odobrenje za uvoz pošiljaka sadnog materijala višegodišnjih biljaka čije je zdravstveno stanje praćeno kod stranog proizvođača	3 KM	/	/	/	/	/	/	/
Tarifa br. 37 Za rješenje o:								
1. upisu u registar proizvođača kvalitetne rasplodne stoke	20 KM	20 KM	/	/	/	/	/	/
2. brisanje iz registra proizvođača kvalitetne rasplodne stoke	10 KM	/	/	/	/	/	/	/
3. utvrđivanje da su ispunjeni uvjeti za obavljanje poslova analize i superanalize stoćne hrane	20 KM	/	/	/	/	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

4. davanje saglasnosti na uvoz rasplodne stoke	10 KM	/	/	/	/	/	/	/
Tarifa br. 38								
1. upis u registar mineralnih gnojiva	35 KM	/	/	/	/	/	/	/
2. brisanju iz registra mineralnih gnojiva	20 KM	/	/	/	/	/	/	/
3. utvrđivanju koje osobe ispunjavaju uslove za izdavanje certifikata, za obavljanje analize i za davanje mišljenja na osnovu kojeg se obavlja upis u sudski registar mineralnih gnojiva	45 KM	/	/	/	/	/	/	/
Tarifa br. 39								
1. na prijavu za upis u registar proizvođača grožđa i vina za promet	20 KM	Za rješ. o ispunjenosti uslova za proizvodnju u vina 100 KM	/	/	/	/	/	/
2. Za rješenje kojim se: - odobrava došećerivanje droždine (masulja) i mošta - dozvoljava	- 20 KM - 45 KM - 35 KM	/	/	/	/	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMA

označavanje vina sa zaštitom geografskog porijekla - dozvoljava stavljanje u promet svakogodišnje proizvodnje vina sa zaštitom geografskog porijekla								
Tarifa br. 39a								
1. na prijavu za upis u registar prerađivača	20 KM	/	/	/	/	/	/	/
2. na zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjenosti uvjeta za obavljanje registrirane djelatnosti	5 KM	/	/	/	/	/	/	/
3. za rješenje o ispunjenosti uvjeta za obavljanje registrirane djelatnosti	87 KM	/	/	/	/	/	/	/
4. na zahtjev za dodjelu nepovratnih sredstava za ulaganje u prehrambenu industriju	10 KM	/	/	/	/	/	/	/
Tarifa br. 40 Rješenje za:								
1. stavljanje u promet lijeka koji se upotrebljava u veterinarstvu i veterinarsko-	70 KM	/	/	/	199 KM (12.250 dinara)	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

medicinskog sredstva (registracija)								
2. izmjenu rješenja o odobrenju za stavljanje u promet lijeka koji se upotrebljava u veterinarstvu i veterinarsko-medicinskog sredstva	50 KM	/	/	/	/	/	/	/
3. obnovu odobrenja za stavljanje u promet lijeka koji se upotrebljava u veterinarstvu i veterinarsko-medicinskog sredstva (obnova registracije)	70 KM	/	/	/	/	/	/	/
4. ukidanje odobrenja za stavljanje u promet lijeka koji se upotrebljava u veterinarstvu i veterinarsko-medicinskog sredstva	25 KM	/	/	/	/	/	/	/
5. odobravanje uporabe ljekovitih predsmjesa	70 KM	/	/	/	/	/	/	/
6. obavljanja djelatnosti proizvodnje, ispitivanja i kontrole te prometa lijekovima koji se upotrebljavaju u	70 KM	/	/	/	/	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

veterinarstvu i veterinarsko-medicinskim sredstvima								
7. o ispunjavanju veterinarsko-zdravstvenih uvjeta za obavljanje proizvodnje, prometa i skladištenja hrane za životinje	70 KM	/	/	/	/	/	/	/
8. odobravanja obavljanja djelatnosti uvoza i prometa, odnosno distribucije sjemena za vještačku oplodnju i oplodivanje jajnih stanica	70 KM	/	/	/	/	/	/	/
9. o ispunjavanju propisanih uvjeta za obavljanje veterinarskih dijagnostičkih ispitivanja	70 KM	/	/	/	/	/	/	/
10. davanju ovlasti za obavljanje pojedinih laboratorijskih analiza	70 KM	/	/	/	/	/	/	/
11. o odbijanju zahtjeva za davanje ovlasti zbog neispunjavanja propisanih uvjeta	70 KM	/	/	/	/	/	/	/
12. zahtjev za polaganje stručnog ispita iz oblasti veterinarstva	7 KM	/	/	/	/	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

13. uvjerenje o položenom stručnom ispitu iz oblasti veterinarstva	10 KM	/	/	/	/	/	/	/
Tarifa br. 41 Za rješenje kojim se:								
1. utvrđuje da se uzgoj životinja namijenjenih izvozu obavlja u objektu koji u pogledu izgradnje, tehničkog uređenja, opreme, načina rada, kontrole, stručnog kadra, higijene i zdravstvenog osiguranja ispunjava uvjete za izvozni objekt	70 KM	/	/	/	/	/	/	/
2. utvrđuje da izvozna klaonica, odnosno drugi objekt za klanje, obradu i preradu mesa, riba, mlijeka i jaja i drugih proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih izvozu kao i uskladištenje tih proizvoda u pogledu izgradnje, tehničkog uređenja, opreme, načina rada, stručnog kadra i higijene	70 KM	100 KM	/	/	157,40 KM (9.690 dinara)	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

ispunjava propisane uvjete								
3. utvrđuje da se uzgajanje riba, pernate živine za priplod i jaja za priplod namijenjenih izvozu obavlja u objektu koji u pogledu izgradnje, tehničkog uređenja, opreme, načina rada kontrole, stručnog kadra, higijene i zdravstvenog obezbjeđenja ispunjava uvjete za izvozni objekt	70 KM	/	/	/	157,40 KM (9.690 dinara)		/	/
4. daje prethodnu saglasnost za izbor lokacije i na projekat za izgradnju klaonice i objekta za preradu mesa	70 KM	/	/	/	/	/	/	/
Tarifa br. 42 Za rješenje o:								
1. davanju saglasnosti na šumsko-privredne osnove šumsko-privrednih područja, odnosno reviziju šumsko-privredne osnove područja	150 KM	/	/	/	/	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMA

2. izdavanje saglasnosti na godišnje planove gospodarenja šumama i šumskim zemljištima u državnom vlasništvu	100 KM	/	/	/	/	/	/	/
3. izdavanje saglasnosti za proglašenje šuma posebne namjene	110 KM	/	/	/	/	/	/	/
4. izdavanje dozvole za krčenje šuma, odnosno promjenu namjene šumskog zemljišta	90 KM	/	/	/	/	/	/	/
5. za zahtjev za davanje državnog šumskog zemljišta u zakup	20 KM	/	/	/	/	/	/	/
6. za zahtjev za uspostavu prava služnosti na šumi i šumskom zemljištu u državnom vlasništvu	30 KM	/	/	/	/	/	/	/
7. izdavanje saglasnosti na lovno-gospodarsku osnovu, odnosno reviziju lovno-gospodarske osnove	120 KM	/	/	/	/	/	/	/
8. izdavanje saglasnosti na godišnje planove gazdovanja za posebna lovišta	70 KM	/	/	/	/	/	/	/
9. dopuštenje lova za potrebe znanosti,	70 KM	/	/	/	/	/	/	/

IZMJENE ZAKONA U FBiH I BiH O ADMINISTRATIVNIM I SUDSKIM TAKSAMAMA

nastave, za lovnu obuku ptica grabljivica, za potrebe zooloških vrtova, muzeja te sokolarskih i kinoloških priredbi								
10. izdavanje odobrenja za naseljavanje novih vrsta divljači na prostoru FBiH	70 KM	/	/	/	/	/	/	/
11. izdavanje odobrenja za hvatanje i držanje divljači u zatvorenom, odnosno ograđenom prostoru	70 KM	/	/	/	/	/	/	/
12. izdavanje uvjerenja o položenom lovačkom ispitu	10 KM	/	/	/	/	/	/	/

Obrazloženje za smanjenje taksi iz Tarifnog broja 43

Predlažemo smanjenje taksi iz oblasti vodoprivrede jer će se na taj način:

1. Uskladiti visina taksi sa ekonomskom snagom naše zemlje.
2. Pristupit će se ispunjenju obaveza iz Reformske agende za period 2015-2018.
3. Pristupit će se ispunjenju obaveze usaglašavanja entitetskih propisa iz Pisma namjere MMF-u.
4. Ispunit će se načelo da visina takse mora biti proporcionalna usluzi koja se za nju dobije.

Obrazloženje za smanjenje taksi iz Tarifnog broja 44

Predlažemo smanjenje katastarskih taksi jer će se na taj način:

1. Uskladiti visina taksi sa ekonomskom snagom naše zemlje.
2. Pristupit će se ispunjenju obaveza iz Reformske agende za period 2015-2018.
3. Pristupit će se ispunjenju obaveze usaglašavanja entitetskih propisa iz Pisma namjere MMF-u.
4. Ispunit će se načelo da visina takse mora biti proporcionalna usluzi koja se za nju dobije.

Obrazloženje za smanjenje taksi iz Tarifnog broja 47

Predlažemo smanjenje taksi iz oblasti zdravstva jer će se na taj način:

1. Uskladiti visina taksi sa ekonomskom snagom naše zemlje.
2. Pristupit će se ispunjenju obaveza iz Reformske agende za period 2015-2018.
3. Pristupit će se ispunjenju obaveze usaglašavanja entitetskih propisa iz Pisma namjere MMF-u.
4. Ispunit će se načelo da visina takse mora biti proporcionalna usluzi koja se za nju dobije.

Obrazloženje za smanjenje taksi iz Tarifnog broja 55

Predlažemo smanjenje taksi iz oblasti turizma jer će se na taj način:

1. Uskladiti visina taksi sa ekonomskom snagom naše zemlje.
2. Pristupit će se ispunjenju obaveza iz Reformske agende za period 2015-2018.
3. Pristupit će se ispunjenju obaveze usaglašavanja entitetskih propisa iz Pisma namjere MMF-u.
4. Ispunit će se načelo da visina takse mora biti proporcionalna usluzi koja se za nju dobije.

Obrazloženje za smanjenje taksi iz Tarifnog broja 55a.

Predlažemo smanjenje taksi za prostorno uređenje jer će se na taj način:

1. Uskladiti visina taksi sa ekonomskom snagom naše zemlje.
2. Pristupit će se ispunjenju obaveza iz Reformske agende za period 2015-2018.
3. Pristupit će se ispunjenju obaveze usaglašavanja entitetskih propisa iz Pisma namjere MMF-u.
4. Ispunit će se načelo da visina takse mora biti proporcionalna usluzi koja se za nju dobije.

Obrazloženje za smanjenje taksi iz Tarifnog broja 56

Predlažemo smanjenje taksi iz oblasti obrazovanja, nauke, kulture i sporta jer će se na taj način:

1. Uskladiti visina taksi sa ekonomskom snagom naše zemlje.
2. Pristupit će se ispunjenju obaveza iz Reformske agende za period 2015-2018.
3. Pristupit će se ispunjenju obaveze usaglašavanja entitetskih propisa iz Pisma namjere MMF-u.
4. Ispunit će se načelo da visina takse mora biti proporcionalna usluzi koja se za nju dobije.

Obrazloženje za smanjenje taksi iz Tarifnog broja 57

Predlažemo smanjenje taksi iz oblasti okoliša jer će se na taj način:

- 1.** Uskladiti visina taksi sa ekonomskom snagom naše zemlje.
- 2.** Pristupit će se ispunjenju obaveza iz Reformske agende za period 2015-2018.
- 3.** Pristupit će se ispunjenju obaveze usaglašavanja entitetskih propisa iz Pisma namjere MMF-u.
- 4.** Ispunit će se načelo da visina takse mora biti proporcionalna usluzi koja se za nju dobije.

IV FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u budžetu Federacije BiH.